



~~Lat.~~
~~856.~~

R M K I.

1342
(helped)

1372

A' Léleknek Istennel való
MAGANOS
BESZELGETESI,

Mellyek elsőben amaz emlékezetes
AGOSTON DOCTORTUL
Deák nyelven irattattak: mo-
stán pedig az Isten Házának ja-
vára, s' Tekintetes Nemzetes
Vitézlő &c.

GYÜRKIPAL
URNAK, kegyes buzgóságából
származott kívánságára, Magyar
nyelvre fordíttattak,

ERDÖDI JÁNOS
A' Debreczeni Collegiumnak
edgyik méltatlan tagja által.



DEBRECZENBEN,

Nyomtat. KASSAI PAL által.
M. DC. LXXXIX.

Patr.
856



1 Tim. 6. 6.

*Bizonyára nagy kereskedés a' kegyesség a'
meg-elégedéssel &c.*

Annakokáért:

1. Tim. 4. 7. 8.

*Gyakorollyad magadat a' kegyességben;
mert a' kegyesség mindenre hasznos, mely-
nek igéreti vagyon e' világban, és a' más
világban való meg-ajándékozásáról.*



Tekintetes Nemzetes Vitézlő
Lofonczi

GYÜRKI PAL Urnak,
Császár és Koronás Király,
Kegyelmes Urunk ó Felfége,
edgyik Magyar Lovas Ezeré-
nek Fő Kapitányának &c.
kedves Házas Társának,

Nemzetes

HATVANI MARIA

Aszszonynak &c.

Az Urtúl kegyelmet; az igaz
hitben, és az Istenes kegyességben,
végiglen való meg-marad ft. &c.

Nemzetes Aszszonyom!

Jöllehet némely kegyesség
nélkül való balgatag emberek

az ő szivekben azt mondgyák
hogy nincsen ISTEN: mind
azonáltal azoknak, a' kik
mind a' természetnek, mind pe-
nig az Istennek könyvében bé-
tekintenek, és azokban gyakor-
lott érzékenységgük, hogy lé-
gyen ISTEN világosan ki tettzik.

Gal. 14. Ugyan is: *Nem hadta az Isten*
17. *ö magát tanúbizonyság nélkül len-
ni, mikor tudnillik mi velünk jól
tót, adván menyböl esőt, és ter-
mő időket, és bé tölrven eledellel,
és örömmel a' misziveinbet. Az*

Sol. 19. 2. *Egek is hirdetik az ő dicsőségét.*
Mivel: *A' mi Istenben luharat-*

Rom. 1. *lan tudnillik az ő Örökké való*
19. 20. *batalmassága és Isten:ége, e' vi-
lágnak alkotmányából, és a' te-
remtett állatokból meg értetvén
meg-láttának.*

Ugyan-is ha ez széles világnak
ékef-

ékesésgit, és ebben levő minden
dolgoknak diszességit, azoknak
igen szép rendeit, meg né-
zeléndgyük, és elméinknek
élivel meg - itéléndgyük,
mit mondhatunk egyebet felöl-
lők hanemha ezt? Istennek ha-
talma és bölcsesége által lötte-
nek mind ezek. Avagy lehetteké
magoknak Teremtőji? Avagy
lehetteké magoknak alkotó me-
steri? Avagy lehetetté magok-
tól lételek és életek? Semmi-
képpen nem. Mert a' teremtes
csak egyedül a' Mindenható I-
stentől, csak egyedül a' min-
den erőnek kút fejétől száрма-
zik, arra' Örökké való és min-
denható erő kívántatik; ugy
hogy: Ha a' mindenhatóságnak
és a' minden tökéletességeknek
kút feje, az Örökké való ISTEN,

vagy valaha nem volt volna,
vagy mostan nem volna, soha
sem ez a' nagy látható világ, sem
semmi teremtetett állat nem lehet
vólina; mert az ő lételeket és
életeket a' semmi nem adhatta
vólina.

Nézzük meg azért az eget, és
annak minden seregeit; a' na-
pot, hóldat, és azoknak járását; a'
csillagokat és azoknak szép ren-
deit, fel-kelestit és le-menésit, a'
vizeket és azoknak minden ha-
lait; ez egész földet és ennek
minden állatit; az éftendőeknek
négy részeit, folyásit és válto-
zásit; imé mind ezekben vilá-
gosan szemlélhetjük a' mi *Iste-*
nünknek lételet és munkáit.

De ha amaz örökké való Lé-
leknek tisztaságos tiszteletében, a'
szent írásban ísmét bé tekintén-
dünk

dünk, ott az *Istennek lételet* és
külömb külömb fele munkáit,
fokkal világosabban és bizo-
nyosabban szemlélhetjük:
mert ha az Izrael népének *Æ-2 Mos. 7-
és 8. r. f.*
gyiptomból való meg szabadí-
tására, és ott végben vitt álmé-
kodással említendő csudákra
szemeinket veténdgyük; ott lát-
tyuk az Istent: ha a' veres ten-
gernek két felé való választatá-
ra szemeinket veténdgyük; ott
láttyuk az Istent: ha az Izrael-
nek a' pusztában negyven éfz-
tendeig való bujdosására és a'
mennyei kenyérrel a' mannával *2 Mos. 16*
való tápláltatására, szemeinket
veténdgyük; ott láttyuk az Istent:
ha a' napnak a' Jósue idejében *Jos. 10-*
való meg állására, és az Ezé-
chiás könyörgésére való vízfza-
szállására szemeinket veténd-

gyűk ott láttuk az Istent: ha az halottaknak gyakorta való fel támadásokra, és egyéb számtalan csudákra; ha az Istennek Anyaszentedgyházának a' pokol torkából való atyai dajkálkodására, szemcinket vetendgyűk; ott láttuk az Istent: mert ezek senkitől nem egyébtől, hanem csak egyedül az Istentől, a' minden erőnek és tőkélleteliségeknek kút fejétől vitethetnek végben.

Mivel annakokáért, mind a' természetnek könyvéből, e' nagy látható világból, mind az Isten meg jelentetett akarattjának könyvéből, a' szent írásból, világosan ki tethik, hogy *Isten legyen*: innét szükségseképpen következik, hogy
 Ő Felle-

Ő Felleegének a' teremtetett állatokról gondviselése-is legyen: A' mely az Istennek olyan hatalmas cselekedete, mellyel a' teremtetett állatokról mindenekben gondot visel, és azokat megtartja és igazgattja, az ő akarattjának tanácsa sze- Ephes. 1. 11.
 rint. Mert mindeneket csele-
 kezik az ő akarattjának tanácsa szerint. Mett mindeneket táplál amaz ő hatalmas beszédé- Sid. 1. 3.
 vel. Mert ő ad mindeneknek életet, lehelletet és mindeneket. Col. 17. 25.
 Ugyanis mindenek ő tőle függének a' kitől teremtettenek; mert mivel mindenek semmiből teremtettenek; ha az ő mindenható kezétől nem vifelettnének, a' kitől lévelt vötenek, ísmét azon semmifégre edgy szempillantásban világra mennének;
 mert

Sol. 104. mert mikor el-fordítja országát
 27. 28. mindenk meg-háborodnak, mi-
 29. 30. kor el-vész azoknak lelkeit,
 el-fogyatkoznak és földé lesznek.
 Ha pedig az UR az ő lelkét ki-
 bocsátja meg-újulnak, és meg-
 újítja a földnek színeit.

Azért mivel I S T E N,
 mindenktről szorgalmasan
 gondoskodik, az ő bölcs és min-
 denekben igen jó tanácsából és
 szent decretumából, innét:

I. Szükségességgé következik
 hogy: Semmi nincs történetből
 és szerencséből; hanem mindenek
 ez által az Istennek gondgja viselése
 által tartatnak; mindenek ez ál-
 tal igazgattnak; mind menyieiek
 mind földiek; mind közönségesek,
 mind magán valók; mind nagjok
 mind kicsinyek; mind szükség-
 ges mind kétséges ki menete-
 lűek,

lűek; sőt még az igen alá való
 dolgok-is, úgy mint az állatok-Sol. 147.
 nak fia, a' mezőnek füve, a' ve-Matt. 6.
 rebetskék és a' mi hajainknak szá-26.
 lai: annális inkább az emberek, Mar. 10.
 29.
 (a' kik mind ezeknél nagyobb ked-
 vessebb és nemessebb teremtet álla-
 tok) és az embereknek minden
 rendei: az Hadi Vezérek és a-
 zoknak Vitézek; ezeknek fo-
 gontatások és születések, ha-
 dakozások és bajvivások; el-
 lenséggel való meg-űtközések
 és győzedelmek; szerencsések
 és szerencsétlenségek; elede-
 lek és öltözetek; lakások és
 lakó-helyek; egészségek és bé-Peld. 21.
 keségek; gazdagságok és sze-T.
 genységek; gondolkodások és Peld. 16.
 beszélgetések; járáások és fe-1.
 vések, ki-menetelek és bé-jö-Sol. 32.
 23.
 vetelek; örömeik és könnyvezé-Job. 24.
 5.
 sek,

sek, életek és életeknek végek, csak egyedül a' minden bölcseségnek és jóságnak kut-fejének, az örökké való Istennek, tanácsából és gondviseletéből lélsznek, a' mint az Istennek beszédéből, mind ezek világosan ki tettezenek.

2. Másodszor következik hogy: A' mely dolgok e' világban lélsznek, noha mi reánk nézve, sokak azok közöttül kétséges ki menetelűk; mindazáltal az Istennek tanácsára, végezéssére, és

Esa. 46. gondviseletére nézve, minde-

10. nek meg-csalhatatlan és meg-

4. Mos. 1. változhatatlan képpen lélsznek;

23. mert ha az ISTEEN az ő tanácsá-

Sol. 115. nak végben vitelében s'

3. gondviseletében, vagy meg gá-

Sol. 135. toltathatnék, vagy meg-csa-

lattathatnék, nem volna min-

den tö-

den tökéletességnak és boldogságnak kut feje és tárháza.

3. Harmadszor következik hogy: Noha ebben a' világban; mint valami vándorlásnak pusztájában, sok nyomorúságokkal telyes utban, mulandó és változandó szállásban, sok dolgok gonoszoknak fájdalmasoknak, nyomorúságosoknak, szomorúaknak és igen rosszaknak láttatnak; mindazáltal mivel a' bölcs tanácsu, és ki beszélhetetlen jóságu Istennek gondviseletéből származnak; mind azok, igen nagy jókkal, s' lelki testi áldásokkal, az hi-veknék részekről bőven rakva vadnak. *Mert azoknak kik az Isten szeretik mindenek javokra szolgálnak.*

Rom. 8.
28.

4. Negyedszer következik hogy:

**

hogy: Mindeneket minékünk,
a' kik a' Christus Jéshuban, az
idvelségnek örökségül való bi-
rására felvétettünk, nem csak
csendes és békességes lélekkel
kel szenvednünk; hanem u-
gyan nagy lelki gyönyö-
rűséggel kel vennünk és sze-
retnünk; mert mind azok nem
történetből és szerencséből; ha-
nem az *Istennek gondviseléséből*
származnak; mert mind azok
soha semmiképpen meg nem
változhatnak; mert mind azok
lelki s' telti jókkal rakva vad-
nak; mert mind azok az ISTEEN
bölcs tanácsának és dicsőíté-
gének végbe vitelére szolgálnak.

Mire való legyen peniglen ez
felhev meg-irt, *Istennek gond-
viseléséről* való elmékedésem,
imé NEMZETES ASZSZONYOM,
rövid

rövid szóval meg-jelentem:

Tekintetes Nemzetes Vi-
tezlő GYŰRKI PÁL URAM &c.
a' kegyelmed nagy hűségű és
igaz ízeretettű Férje, Császá-
r és Koronás Király Urunk Ő
Felsége parancsolattyaából, az Ő
Felsége hiv szolgálattyára, u-
gy mint a' Pogány ellenség ellen
való hadakozáfra Önnön magát
adván; midőn látta volna, hogy
Ő kegyelmének mind tá-
vul való léte, mind nagy pro-
bákra, csatákra, és harczokra va-
ló gyakor menetele, és így a'
számtalan fegyver zörgések kö-
zött életének koczára való ve-
tése, kegyelmedben nem ke-
vés szomorúságot, bánatot és
szívbeli fájdalmat indított volna:
Ő kegyelme, mint kegyelmed-
nek, kegyelmedhez igaz hű-
séggel

seggel és szeretettel kötelezte-
tett Férje, akarván e' kegyel-
med bánattyát vigaságra,
és szomorúságát vidámságra
fordítani; imé e' kis könyvecs-
két Isteniüknek dicsőségeért,
a' Magyar Sionnak épületi-
ért, leg közelebb pedig a' ke-
gyelmed hűséges szeretetiért
kedvéért és vigasztalásáért, én
általam alázatos szolgája által,
Deák nyelvből Magyarra for-
dította; és azoknak, a' kiknek
illik, edgyezésekből, maga köl-
cségén ki nyomtattatta.

En annakokáért Nemzetes
Aszfzonym, a' kegyelmed Te-
kintetes Férjének, kegyelmed-
hez való igaz szeretetiből szár-
mazott méltó kívánságára: a'
kegyelmed Ő kegyelmén való
csüggedezésének s' bánattyának
vidám-

vidámságra való fordítására: a'
kegyelmed természeti szelédfe-
gének s' Istenéhez való kegyel-
ségének és buzgóságának na-
ponként való gyakorlására: e'
kis munkát kegyelmednek aján-
lom, és tiszta ízível commen-
dalom: vegye kegyelmed töl-
lem, alázatos szolgájától kegyes
indulattal, és olvasza szívbéli
buzgósággal és vidámsággal;
hogy ennek a' jó emlékezteti
Doctornak nagy buzgóságát;
Istenéhez való áhítatosságát, az
Ő Teremtőjéhez és Meg-váltó-
jához való ragaszkodását; az
Istennek az emberi nemzettel
való hűséges atyai dajkázkodását;
mindenekre ki terjedő bölcs és
jó gondviselést s' mennyei ta-
nácsát, nézélvén és szemlélvén
nagy álmélkodással, minden

szerecsés és szerecsétlen állapottában, az Istennek tanácsán és bölcs gondviselésén csendes lelki ilmeirettel meg-nyugodgyék: kíváltképpen pedig Tekintetes Férjének, tölle ideig való el távozásán; sok fegyver zörgések között való forgásán; életének gyakorta való kockáztatásán semmit se bánkodgyék buslakodgyék és törödgyék; hanem ebben-is csak a' mennyei Urnak jó akarattyához ragaszkodgyék, meg-gondolván ezt:

1. Hogy (a' mint oda fellyeb közönségesen meg-mutogatám) mi nem valami történetből és vak szerecséből; hanem mint más minden egyéb dolgok; ugy ezis az örökké való Istennek szent akarattyából, és meg-változhatatlan tanácsa-

nácsából lett és vagyon: azt pedig a' mit Isten edgyszer állhatatosképpen meg lenni el végezet, soha bizony senki elnem kerülheti: Nem lehetet azért e' Tekintetes Urnak állapottya-is külömben; mert hogy ez az Istennek el-végezett akarattyából lett légyen, meg-csalhatatlan jele a' többi között ezis, hogy már meg-vagyon: Egyéb aránt soha nem völt, s' nemis léfzen soha, a' bűnön kivül, sohúl semmi-is, ISTEN akarattyá ellen: azért ez sem lett volna.

2. Ha azért ez ISTEN akarattyá, bizony jó hát, a' mint maga is ő Szent Felfege, tellyes és tökéletes Jóság: azon pedig a' mi jó, bánkodni és törödni avagy méltó dologé? Semmiképpen nem.

3. Azonban gondollya meg Nézetes Aszfzonymó kegyelmed mely vak és tudatlan legyen az ember Önnön magában: vallyon kicsoda az, a' ki Önnön magában tudhatná (kiváltképpen külső fen forgó dolgaiban) micsoda szolgál Ő néki meg-csalhatatlan kárára s' micsoda hasznára? Bizony csak egyedül a' mindenható s' mindeneket látó Isten az, a' ki mind elejre lát és végét, által látta mindeneknek. Vigasztallya kegyelmed azért, ezzel is magát, Nemzetes Aszfzonym: Tudgya az UR mind ezeket miért cselekefzi. Es mivel hogy Ő cselekefzi, bizony jó, és gonosz vége semmiképpen nem lehet.

4. Vegye kegyelmed magaeleiben

eleiben Nemzetes Aszfzonym, az Isten gondviselésének tükörét ebbennis, hogy bizonyára a' mely dolgok minékünk nem téttenek, igen gyakorta nagy jók azok! Avagy nem gyakorta örültünk végre azon, a' min eleinte firtunk? Avagy nem jó következteté abbúl sokszor, a' mit mi gonosznak itéltünk? Avagy nem tapasztallyuké, hogy sokszor kisebb kárral s' veszedelemmel nagyobb kárt és veszedelmet távoztartunk el? Kitudgya Nemzetes Aszfzonym, ha kegyelmed Tekintetes Férjének, Isten ezen hivatallyát nem parancsolta volna, eddig kegyelmedet is ennél, micsoda nagyobb szomorúság érhetne volna?

5. Es utólszor (hogy beszéde-met tovább ne terjeszszem) szállyon csak magában kegyelmed, és itéllye-meg, ha bánatot és szomorúságot érdemelé, vagy inkább örömet és vidámságot, ezen kegyelmed

A J A N L O

gyelmed Tekintetes Férjének, mostani tiszteljes hivatallya s' dicséretes magaviselése: vajmi szép dolog (akinél én tudomra szebb alig lehet.) Embernek Isténét, Kegyelmes Urát Királyát, s' édes Hazáját szolgálni! Bizonyára szép dolog, és nem is hafzontalan ez; mert valamikor akkor, az hiv és tökéletes szolga hűséges munkájának, és tökéletes fáradságának jutalmát minden bizonytal elvészi: Annakokáért hogy e' Tekintetes Ur, mind a' mi dicsőséges Isténüknek, mind kegyelmes Koronás Királyunknak, mind penig édes Magyar Hazánkknak hiven és dicsiretelen szolgál, méltó dolog hogy ez kegyelmedben Nemzetes Afzfozom, nem bánatot és fzmoruságot; hanem inkább örömet és vidámságot indíttson.

Adgya azért Nemzetes Afzfozom, a' kegyelemnek Ura, hogy ez a' kis munkácska, a' magadicsőf-

L E V E L.

ga dicsőségére, Anyaszentedgyházának épületire, és a' kegyelmed lelkének vigasztalására s' örömére szolgállyon.

Tiszta szível kívánnya,
Kegyelmednek alázatos
szolgája

ERDŐDI JÁNOS.



ELŐL JARO BESZED.

KEgyes olvasó rövid szóval ezt akarom értéfredre adni, hogy én e' Munkátskának MAGYAR nyelvre való fordítására, nem a' magam tanácsából indultam; hanem Tekintetes Nemzetes Vitézljő GYÜRKI PAL Uramnak akarattjából és kívánságából, mind azáltal (mivel ő kegyelme a' Deák nyelvet dicsiretessen érti) ő kegyelme-is kívánta ezt, nem a' maga hasznára, nem-is mindeneknek kedvekre; hanem az Istennek dicsőisége, és a' Christus Anyaszentedgyházának épülete után, (1) Az ő kegyelme távul létén csüggendező kedves Házas-Társának vigasztalására (2.) Edes Attyafainak az Istenes kegyességben való gyakorlásokra. Minekokáért e' fordításban, hogy mindenek szórul szóra *observáltatnának* nem kívánta; hanem csak a' mellyeket e' végekre hasznosnak lenni aránzott: Mindazáltal ély szabadon te is velle kegyes olvasó, és ha te-

ELŐL JARO BESZED.

és ha tenéked e' fordításban, vagy a' *textus*nak néminémű zavátul való különbözős, vagy homály, vagy nehézség, latatnék lenni, azt tulajdonítsad. 1. Az *Authornak* mélységes elmélkedésének. 2. A' Deák *textus*oknak edgymástul való különbözőségeknél. 3. A' fel-tött végekre egyenesen való czélozásnak. 4. A' Fordító erőtlenségének: és így az *Authornak* mélységes elmélkedését meg gondolván, édeséges és buzgóságos lelki be-szélgetésin csudálkozván; az homály és nehézségek felől józazanons' értelmesen gondolkodván; az erőtlenséget peniglen a' keresztyéni szeretetnek palástjával el-fedezvén, szabad ezeket a' magad lelkének örökké való idvelségének, jó lelki ísmérettel való keresésére.

A' Christusban hűséges Atyádna

ERDŐDI JÁNOS.



Ez Deák nyelvből, Tekintetes Nemzetes és Vitézlő &c. GYÚRKI PAL URNAK, kegyes s' Istenes *Votum*ára, Becsülletes ERDŐDI JÁNOS Uram által, MAGYAR nyelvre fordítottatott munkácskát, tisztelé s' *Commendálá*

A' Ki gyönyörködik a' Szent Íráfokban, s' Gyakorollya magát kegyes olvasásban Tekintsen bé ebben a' fizett munkács-s' Épületet véssen a' fizett tudományban. (kábá, BÖLCSKEI JÁNOS a' Debreczeni Collegiumnak Seniora.



Ez kis munkácskának, Deák nyelvből Magyar nyelvre fordítójának, tudománnyal és kegyes étellel tündöklő Iffiúnak, becsülletes ERDŐDI JÁNOS Uramnak, tiszteiségének terjesztése, íze, íram szeretettel,

I Gen szép ajándék testi bölcses éget, Ha valaki nyherhet s' vizsgál természetet; De bölcsősb kegyelem, belső kegyeséget, Ki talál s' Istennel ily formán beszélget.

DÖM-

DÖMSÖDI SAMUEL a' Debreczeni Collegiumnak akkori méltatlan Contrascriptibája,



Ján. 17: 3. Matth. 16: 17. Colof. 2: 2, 3.

A ZIstennek titkát tudni örök élet, Mert minden bölcsesség ezen helyhez-Mellyre a' természet sohas nem lépett (tetett De ez munka (forgalód) téged rea vezet. NANASI N. ISTVAN Orát. Praeceptor, és a' Collegiumnak Bibliothecáriusfá.



Ugyan azon becsülletes Tudós Iffiúhoz mint jó akaró Baráttáához. (űjítod, HOGY AGOSTON DOCTORT illy móddal Az URNAK szölejét velle munkálódod, A' meg sebbet lelket szépen vigasztalod, Ama' régi kigyót ezzel ostromozod.

IRTA KECSKEMETHI K. ISTVAN, A' Debreczeni Col. tagja.



August. Super Píál. 64.

K et szeretet által mondgya Szent AGOSTON Két Vár építtetik e' széles világon, ISTENI szeretet által a' Szent SION Világi szeretet által a' BABYLON.

Oh Jérusalemet ki szívből szereted Szent szeretet által a' SIONT építtetd Kinek az ISTENNEL van beszélgetésed, Adgyon

Adgyon SIONABAN nyugalalmat néked.

SZALACSI SAMUEL, a' Debreczeni
Collegiumnak tagja és Poét. Præc.

Ugyan azon becsülletes Ifiúnak, mint
kedves kamarás Társának tiszteletére,
nagy kedvességgel írá

A' Kik igaz hittel biznak az ISTEENBEN,
Azokat nevelvén az UR felelmében,
E' kis munka által az Istennel szemben,
Vízfed; és juttatod szép beszélgetésben.

ZELIZI P. JANOS, a' Debreczeni
Collegiumnak tagja.

Ez kis munkáskának MAGYAR nyelv-
re Fordítójának, mint hüfeges Docto-
rának tiszteletére nagy szeretettel írá

A' Ki e' könyvet két gyakorta forgattya,
El hidgye bizonyal magát vigasztallya,
Keferves bánattját azzal el-fordittya,
Minden jó dolgokban magát gyakorollya.

GYURKI CHRISTOF.



A' Léleknek Istennel való magános
BESZELGETESI.

I. R E S Z.

Az Istennek ki-mondhatatlan
édeségéről.

I Smérjelek-meg Uram tégedet,
én Istenem a' ki ímérísz enge-
met: ísmérjelek-meg tégedet
én lelkemnek ereje. Mutasd-meg
magadat énnékem, én vigasztalom;
lássalak tégedet, én szemeimnek vi-
lágossága. Jövel, én lelkemnek ö-
röme; lássalak tégedet, én szívem-
nek vigassága. Szeressélek tégedet,
én lelkemnek élete. Jelennyél-meg
ennékem, én nagy gyönyörűségem,
én édes vigasztalásom: én Uram I-
stenem, én életem, és én lelkemnek
tellyes dicsősége. Találjalak-meg
tégedet én szívemnek kívánsága;
tartsalak-meg tégedet én lelkemnek
szerelme. Ölellyelek-meg tégedet
mennyei Völegény. En belső és kül-
sőképben való fő örvendezésem, bir-
jalak tégedet mindenkori boldog-
ság, birjalak tégedet az én szívemnek
közepette: boldog élete, fő édesé-
ge, az

A

ge, az

ge, az én lelkemnek. Szeressélek tégedet Uram, én erősségem, Uram én gyámolom, én rejtek helyem, és én izabadítóm. Szeressélek tégedet én Istenem, én segitóm, én erősségemnek tornya, és én édes reménységem minden én fanyargattatásomban. Kedvelyelek tégedet a' ki jó vagy, a' ki nélkül semmi jó nincs: éllyek te veled a' ki nagy jó vagy, a' ki nélkül semmi nagy jó nincs. Nyírd meg az én fűleimnek belső részeit, minden két élőtörnél hathatób *befszedü* Ige; hogy hallyam a' te szódat. Zendüly-meg

Solt. 4. Uram onnan felül hatható és erős szavaddal, zúgjon a' tenger, és annak telleyése; rendüllyön-meg a' föld, és mindenek, mellyek azokban vannak. Világosítsd-meg az én szemeimet, meg-foghatatlan világosság; csinálly ragyogó villámást, és ofzlasd-el őket; hogy ne látsák az hijában - valóságot. Sokafitsad menyköveidet, és háborítsd-meg őket, hogy tessének-meg a' vizeknek kút-fejei, és fedeztessék-fel a' föld kerekiségének fundamentomi. Adgy látást,

Solt ár
144. és
18.

látást, láthatatlan világosság, melly tégedet lásson. Teremts uj illatozást életnek illattyá, melly te utánad fieslen, a' te kenetidnek illattyára. A' kóistoló érzéken: éget gyógyítsd-meg, mely kóistollya-meg, ifmérje-meg, és itellye-meg, melly nagy a' te édesféségnek fokasága Uram, mellyet el-rejtettél azoknak, a' kik tellyefek a' te szteretettedel. Adgy szívet, mely te róllad gondolkozzék; lelket, melly tégedet szteressen; elmét, melly te róllad megemlekezzék; értelmet, melly tégedet meg-értsen; okoságot, melly te hozzád mindenkoron igen gyönyörködtetôhöz, erőssen ragaszkodgyék. Tégedet a' bölcs szerelem bölcsen szteressen. Oh élet, kinek mindenek élnek; élet, ki adtz énnékem életet; élet a' ki énnékem életem, a' ki által élek, a' ki nélkül meg-halok: élet, ki által fel-támadok, ki nélkül el-veszek: élet, ki által örülök, ki nélkül fanyargattatom: éltető élet, édesfésés, és szterelmetes, mindenkor emlekezetes. Hol vagy kérlek, hol talállyalak

A 2 meg

Enek. 1.

Solt ár.
31.

meg tégedet, hogy én magamban meg-fogyatkozzam, és te benned meg-gyámolittassam? Légy közel lelkemben, közel szívemben, közel szájamban, közel füleimben, közel segítségemben: mert a' szerélem miatt el-bágyadok: mert nálad nélkül meg-halok: mert te rólad meg-emlekezvén fel-támadok. A' te illatod engemet meg-újít, a' te emlekezeted engemet meg-gyógyít; de meg-elégítettém, midőn meg-jelenédik a' te dicsőfféged, én lelkemnek élete, Kivánczik, és el-fogyatkozik az én lelkem a' te emlekezeted felől: mikor mégyek és jelenem-meg te előtted én vigaságom? Miért fordítod-el orczádat én örömöm, a' ki által örülök? Hol vagy el rejtezve én szépem, kit igen kívánok? A' te illatodat illatozom, élek, és örülök: tégedet pedig nem látlak. A' te szódat hallom, és meg-újulok. De miért rejted-el orczádat? Talám ezt mondog: Nem lát engemet ember, hogy éllyen. Kérlek Uram, hallak-meg, hogy tégedet lássalak: lássalak, hogy itt meg-halljak

Ki-jöv.
33.

halljak. Nem akarok élni, akarok meghalni, kívánok el-öszlattanai, *Phil. 1.* és a' Christussal lenni: meghalni kívánok, hogy lássam a' Christust: élni nem akarok, hogy éllyek a' Christussal. Oh Uram Jესus, ved-el az én lelkemet: én életem, vedd hozzád az én lelkemet: én örööm, vond hozzád az én szívemet: én édes elegelem, had éllyek te veled. En fejem, vezérelly engemet. En szemeimnek világossága, világosíts-meg engemet. En gyönyörűséges énekem, enyhíts-meg engemet. En illatom, éléss-meg engemet. Istennek Igéje, ujjíts-meg engemet: én ditsiretem, örvendeztesd-meg a' te szolgáltnak lelkét. Jőjj-be abban én örömöm; hogy te benned örülljön: jőjj-be abban fő édeség, hogy édesfieket érezzen. Örökkévaló világosság, világosítsd-meg azt: hogy tégedet meg-értsen, ismerjen, és szeressen. Ugyan-is ez okon nem szeret Uram tégedet, ha tégedet nem szeret; mert nem ismer tégedet: és ezért nem ismer tégedet; mert nem ért: és ennek

yán. 1.

okaért nem ért; mert a' te világofágodat meg nem fogja, és a' világozság a' fetétségben fénlik, és a' fetétség azt meg nem fogta. Oh elemének világossága; oh világoskodó igalság, oh igaz világosság, a' ki megvilágosítasz minden e' világra születtetett embert; a' ki noha születik e' világra; mindazáltal nem szereti e' világot; mert a' ki szereti e' világot, az Istennek ellenségévé tétetik. Ofzlásd-el a' fetétséget az én elmémnek mélységének ízínéről; hogy lásson tégedet, megértvén; hogy ismérjen tégedet megfogván; hogy szeressen tégedet megismervén. Mert valaki megismér tégedet, szeret tégedet, elfelejtí magát, szeret tégedet inkább, mint magát; elhadgya magát, és mégyen te hozzád; hogy örvendezzen te rólad. Innét vagyon tehát Uram, hogy nem annyira szeretlek, a' mennyire tartozom; mert nem tellyességgel ismérlek tégedet; hanem mivel kevésé ismérlek, kevésé szeretlek: és mivel kevésé szeretlek, kevésé te benned örvendezek. Ha-

zek. Hanem te tölled igaz belső örömtől, a' külsők által elszakadván, midőn egyedül te állad nélkül szükölködöm, ezekben a' külsőkben, buja szereteteket kereksek. Es így én nyavalyás, az én szívemet, melyet csak egyedül tenéked, tellyes szeretettel, és tellyes indulattal kellett volna adnom, az hijában valoknak adtam: és ezért, hijában valóvá tétetem, midőm az hijában valóságot szerettem. Innétis vagyon Uram, hogy te benned nem örülök, és te hozzád nem ragaszkodom; mert én a' külsőkben, te a' belsőkben: én az ideig valókban, te a' lelkiekben: én a' mulandókban, elmém-mel elofzlattatom, gondolatommal forgodom, szólasómmal ragaszkodom: te pedig Uram örökkévalóságban lakozol, és örökkévalóság vagy. Te a' menyben, én a' földön vagyok. Te szeretfz fenn valókat, én alatt valókat: te mennyieket, én földieket. Es mikor edgyezhetnek - meg ez ellenkező dolgok?

II. RESZ.

II. R E S Z.

Az Embernek nyavalyáságáról és romlandóságáról.

EN nyavalyás, mikor tétettetik az én felízegségem, a' te épségeddel egyenlővé? Te Uram szerezti egyedül valóságot, én fohászságot: te halgatást, én kiáltást: te igaságot, én hijábanvalóságot: te tisztaságot, én tisztátalanságot követek. Mit mondgyak Uram többet? Te igazán jó, én gonosz: te kegyes, én kegyeléstelen: te szent, én nyavalyás: te igaz, én hamis: te világozság, én vak: te élet, én megholt: te orvózság, én betegség: te öröm, én fozomoruság: te fő igaság, én minden hijábanvalóság vagyok; *Solt. 18.* a' mint minden élő ember. Jaj anakokáért mit mondgyak oh Teremtő? Halgass ide oh Teremtő! *Solt. 39.* te teremtesed vagyok már el vesztet: te csinálmanyod vagyok, már semmivé tétetem. Te alkutmányod vagyok. A' te kezeid csinálnak Uram engemet, és alkutottanak engemet. A' te kezeidnek munkáját Uram ne utáld-meg; a' te ke-

zeidnek

zeidnek sebeit kérlek tekintsd-meg. Imé Uram Isten kezeidre írtál engemet: olvastd-el azt az írást, és idvezíts engemet. Imé én te teremtesed te hozzád foházfkodom: Teremtő vagy, teremts ujja engemet. Imé te hozzád kiáltok te csinálma- *Ján. 14.* nyod: élet vagy, élelzmeg engemet. Imé te read nézek te alkutmányod: alkutó vagy éppics-meg engemet. Kedvezz Uram énnékem; mert semmik az én napjaim. Micsoda az ember, hogy szólhaslón az ő Teremtő Istenéhez? kedvezz énnékem a' ki szóllok te veled. Engedgy-meg a' te szolgáltnak, ki mér szollani ennyi Urnak. Nincsen a' szüksegnék törvénye. A' fajdalom izgat engemet a' szollásra: a' nyomoruság, melyet fzenvedek, kényszerít a' kiáltásra. Betég vagyok, az orvoshoz kiáltok: vak vagyok, a' világozsághoz fietek: holt vagyok, az élethez óhajtok. Te vagy *Mat. 20.* az orvos, te a' világozság, te az élet, Názáretbéli Jesus. Könyörűly én rajtam Dávidnak Fia; könyörűly én rajtam irgalmafságnak kútfeje. *Solt. 35.* Hal-

Ej. 49.

Halgald meg a' te hozzád kiáltó nyavalyást. Altal-menő világotság, várd meg e' vakot, nyujtsd néki kezedet, hogy te hozzád mennyen, és a' te világotságodban lássa a' világotságot. Elő élet, hívj vízfíza az holtat. Mi vagyok én ki szólok te veled? Jaj nekem Uram, kedvez nekem Uram. En fenyevedésnek döge, fergeknek étele, büdösségnek edénye, tüzeknek eledete. Mi vagyok én, ki szólok te veled? Jaj nekem Uram, kedvez nekem Uram.

Job. 14. En bódogtalan ember, ember, mondom, ki afizonyi állattul születtettem, rövid időben élek, fok nyavalyákkal be tölttettem: ember, mondom, ki hijában való-ságra jutottam, az oktalan barmokhoz hasonlítottam, és már hasonlóvá tettem azokhoz. De vízfönt

Solt. 49. micsoda vagyok én? Sötét melység, nyavalyás föld, haragnak fia, alkalmatos edény a' boszúságra, ki születtettem tisztátalanság által, élek nyavalyaságban, meg-halok szorongatásban. Ah! nyavalyás mi vagyok? Ah! mi leendő vagyok? Ganejnak edénye, rothadás-

ságnak

ságnak elzköze, büdösséggel és iszonyúsággal telyes, vak, izegény, meztelen, fok szűkségek alá vettett, nem tudván bejövetelemet, és ki-menetelemet, nyavalyás és halando; kinek napjai mint az árnyék el-mulnak, kinek élete, mint az holdnak árnyéka el-cnyézik, mint virág a' fán nevededik, és mindgyárt el-hervad: mostan virágzik, és mindgyárt el-szárad. Az én életem, mondom, romlando élet, halandó élet: élet, mely mennyivel fellyebb nő, meg annnyival aláb nő: mennél eléb mégyen, halálához annál közelebb mégyen. Csalárd és árnyék élet, halálnak törivel telyes. Most örülök ezennel szomorkodom: most erőmben vagyok, ezennel betegeskedem: most élek, ezennel meg-halok: most boldognak tétzem, mindenkor nyavalyás vagyok: most nevetek, ezennel firok. Es mindenek ugy változás alá vettettek; hogy edgy órában, semmi ne maradgyon edgy állapotban. Innét felelem, ammonnét rettegés: innét éhség, amonnét szomjuság: innét

innét meleg, amonnét hideg, innét bádgyadás, amonnét nyavalya bővölködik: ezek után következik az alkalmatlan halál, mely minden nap ezerféle módon a nyavalyás embereket véletlen elragadozza. Ezt hideg-leléssel öli meg, amaszt fájdalmakkal terheli; ezt megemésztí az éhség, amaszt a szomjúság, ölti el: ezt vizekkel fojtja meg, amaszt törrel végezi ki. Amaszt lángal égeti meg, mást a kegyetlen vadaknak fogjaival éteti meg. Ezt által veri fegyverrel, amaszt megemésztí méreggel, mást fikkal, nyavalyás életét, csak hirtelen rémüléssel végezteti el. Es most mind ezek felett való nagy nyavalya ez: hogy noha semmi nincsen bizonyosb az halálnál, mindazáltal az ember az ő végét nem tudja. Es midőn azt alittyja hogy megáll, megromol, és elvész az örömeisége. Mert nem tudja az ember, mikor, vagy holot, vagy miképpen leszén halála: még is mindazáltal bizonyos dolog hogy ő néki megkellecsék halnia. Imé Uram, mely

mely nagy az embernek nyavalyája, a melyben vagyok, még sem felek: mely nehéz nyomorúság, melyet szenvedek, még sem fájjalom, este hozzád nem kiáltok. Kiáltok Uram minék előtte elmulom, ha talám el nem mulom; hanem te benned leszén maradásom. Megmondom azért, megmondom az én nyavalyáságomat: megvallom, nem is szégyenlem te előtted az én alávalóságomat. Légy segítségül énnekem én erősségem, mely által felmagasztaltatom: segits-megerő, mely által tápláltatom: jövel világosság, mely által látok: jelennyel-meg dicsőség, mely által vigadok; jelennyel-meg élet, melyben élni fogok; oh Uram; én Istenem!

III. RESZ.

Az Istennek csudálatos világosságáról.

OH világosság mellyet lát vala Tobías, midőn bé hunyt szemekkel lévén, tanította vala az ő fiát, az életnek utára. Világosság, mellyet lát vala Isák belől, midőn homályos szemekkel lévén,

Tób. 4.

Terem. 27.

Terem.
49. az ő fiának jövődő dolgokat beszél
vala kívül. Láthatatlan világosság,
mondom, kinek latható az emberi
szívnek minden mélysége. Vilá-
gozás, melyet lát vala Jákób,
midőn, a' mint te belől tanítód va-
la, fiának kívül jövődő dolgokat
prophétál vala. Imé sötétség vagyok,

Terem.
I.

az én elmémnek mélységének szí-
nén; te vagy a' világosság. Imé söté-
tét homály vagyok az én szívem-
nek vizein, te vagy az igazság. Oh
Ige, a' ki által mindenek lőttének,
és a' ki nélkül semmi sem lőtt. Ige,
a' ki vagyok mindeneknek előttte,
és a' ki előtt semmi nincsen. Min-
deneket teremő Ige, a' ki nélkül,
mindenek, semmik. Mindeneket
igazgató Ige, a' ki nélkül mindenek
Ján. 1. semmik. Ige, ki mondottad kez-
detben: Légyen világosság, és lőn
világosság: Mondgyad énnékem-is:
Légyen világosság, és lőtt légyen vi-
lágosság, és lássam a' világosságot,
és ilmerjem valami nem világosság:
mert te nállad nélkül, énnékem a'
sötétség világossággá, és a' világof-
ság sötétsége tetetik. Es így a' te
vilá-

világosságod nélkül, nicsén igaz-
ság. Jelen van a' tévelygés; jelen
van az hijaban valóság, nicsén a'
meg-választás: jelen van az egye-
netlenség; jelen van a' tudatlanság,
nicsén a' tudomány, jelen van a'
vakság, nicsén a' látás: jelen van
az útnékül valóság, nicsén az út:
jelen van az halál, nicsén az
élet.

IV. R E S Z.

*Az emberi természetnek halando-
ságról.*

IMé Uram, mivel világosság nin-
csen, halál vagyok: sőt nicsen
az halál; mert semmi az halál:
Mert ő általa a' femmiségre igyeke-
zünk; midőn mi semmit cseleked-
ni a' bűn által nem rettegünk. Iga-
zán-is vagyok ugyan az Uram; mert
cselekedetinkhez illendő jutalma-
kat veszünk midőn, mint a' folyo-
viz a' femmiségre megyünk; mert
te nállad nélkül lőtt a' semmi, és
mi cselekedvén semmit, lőttünk
femmivé; mert te nállad nélkül va-
gyunk semmik, a' ki által lőttének
mindenek, a' ki nélkül lőtt a' fem-

Bz

mi. Oh

mi. Oh Ur ki vagy Ige: Oh Isten ki vagy Ige, a' ki által löttének mindenek, a' ki nélkül lött a' semmi. Jaj nekem nyavalyáfnak ennyiszor megvakittatotnak; mert te világosság vagy, én pedig te nállad nélkül vagyok. Jaj nekem nyavalyáfnak, ennyiszor megsebesítettetnek; mert te idvesség vagy, én pedig te nállad nélkül vagyok. Jaj nekem nyavalyáfnak ennyiszor megbolondítottatnak; mert te igazság vagy én pedig te nállad nélkül vagyok. Jaj nekem nyavalyáfnak ennyiszor el-tévelyedetnek; mert te ut vagy, én pedig te nállad nélkül vagyok. Jaj nekem nyavalyáfnak ennyiszor meg-holtatnak; mert te élet vagy, én pedig te nállad nélkül vagyok. Jaj nekem nyavalyáfnak, ennyiszor semmiségre jutotnak; mert te Ige vagy, a' ki által löttének mindenek, én pedig te nállad nélkül vagyok, a' ki nélkül lött a' semmi. Oh Ur ki vagy Ige: oh Isten ki vagy Ige, ki vagy világosság, ki által lött a' világosság: ki vagy ut, igazság, és élet: a' kiből nincsen

nincsen sötétség, tévelygés, hijában valóság, sem halál. Világosság mely nélkül sötétség: út, mely nélkül tévelygés: igazság, mely nélkül hijában valóság: élet, mely nélkül halál vagyon. Mondgyad Uram ki vagy Ige: Légyen világosság: hadd lássam a' világosságot, és távoztassam el-a' sötétséget: lássam az utat, és távoztassam el az útnélkül való helyet: lássam az igazságot, és távoztassam el az hijában valóságot: lássam az életet, és távoztassam el az halált. Világoskodgyál Uram én világosságom, én világosítádom, és én idvességem, kit felek: én Uram, kit dicsírek: én Istenem, kit tisztletek: én Atyám, kit szeretek: én Völegényem, kinek magamat tartom. Világoskodgyál, mondom, világoskodgyál világosság e' te világatlanodnak, a' ki a' fétetségben és az halálnak árnyékában ül, és igazgassad ennek lábait, a' békefénynek utára, mely által bé-mennyen ama' csudatos fátornak helyére, az Istennek házáig, örvendezésnek és vallás tételnek izavában. Mert az igaz val-

lás tétel, ut; mely által bé-mégyek te hozzád uthoz; mely által ki-mégyek az utnélkül való helyből, és meg-térek te hozzád uthoz; mert te vagy az életnek igaz uttya.

V R E S Z.

Micsoda legyen semmivé lenni.

Meg-vallom azért, meg-vallom tenéked, Atyám, menynek és földnek Ura, az én nyavalyáságomat; hogy szabad legyen énnékem a' te irgalmassághoz folyamodom. Ugyan-is nyavalyásá tétettem, és a' semmiségre vízfzav tettem, és észre nem vöttem; mert te vagy az igazság, és én nem valék te veled: meg-lebesíttettenk engemet az én álnokságim, és nem fapaltam; mert te vagy az élet, és én nem valék te veled: a' semmiségre vezettetenk engemet; mert te vagy az Ige, és én nem valék te veled: a' ki által löttenek mindenek, és a' ki nélkül löttra' semmi: azért is te nálad nélkül löttem semmivé; mert semmi, a' mi a' semmiségre vezet. Mindenek az Ige által löttenek, valamellyek löttenek: és mi-

semmi

némüekké löttenek? Látá az Isten mindeneket a' mélyeket csinált va-
la, és igen jók valának. Minde-
denek valamellyek löttenek, az I-
ge által löttenek: és valamellyek az Ige által löttenek, igen jók. Miért jók? Mert mindenek az Ige által löttenek, és ő nalla nélkül lött a' semmi, mert a' fő jó nélkül, semmi nincsen jó; hanem rossz (gonosz) vagyon, az hol nincsen semmi jó; a' mely, bizonyára semmi; mert semmi nem egyéb a' rossz, hanem a' jótul való meg-fosztatás: mint semmi nem egyéb a' vakság, hanem a' világozságtul való meg-fosztatás. A' rossz annakokáért semmi; mert az Ige nélkül lött, a' mely nélkül lött a' semmi. A' peniglen a' rossz a' mely meg-fosztatik attul a' jótul, a' mely által mindenek löttenek, valamellyek vadnak. De a' mellyek dincsenek, ő általa nem löttenek, melyre nézve semmik. Minekokáértis rosszszak, a' mellyek nem löttenek; mert mindenek a' mellyek löttenek, az Ige által löttek és mindenek az Ige által jókká löttenek.

B4

Mivel

Mivel annakokáért mindenek löttenek az Ige által, a' roszfzak ő általa nincsenek. Következik azért hogy mind azok, a' mellyek nem löttenek, nem jók; mert mind azok, valamellyek löttenek, jók: és azért roszfzak, a' mellyek nem löttenek; és azért semmik; mert az Ige nélkül lőtt a' femmi. A' rosz annakokáért femmi, mert nem lőtt. De a' rosz, miképpen vagyon, ha nem lőtt? Mert a' rosz a' jótul való megfosztatás, a' mely által lőtt a' jó. Annakokáért az Ige nélkül való létel, roszfza való létel; a' mely nem létel, mert ő nálla nélkül femmi nincsen. De mitsoda az Igétől elszakadni? Ha azt akarod tudni, hald-meg micsoda az Ige. Az Istennek Igéje azt mondgya: En vagyok az ut, igazság, és élet. Elszakadni annakokáért az Igétül: ut nélkül, igazság nélkül, élet nélkül lenni; és azért ő nálla nélkül semmivé lenni: és azért rosz valami; mert elszakad az Igétül, a' ki által mindenek igé jókká löttenek. Elszakadni pedig az Igétül, a' ki által mindenek lötte-

Ján. 14.

löttenek, semmi nem egyéb, hanem meg-fogyatkozni; és a' cselekedetről a' fogyatkozásra által menni; mert ő nálla nélkül van a' femmi. Valamennyiszor azért a' jótul el-tévelyedel, mind annyiszor magadat az Igétől el-fzakasztod: mert ő jó: és azért mint egy semmivé tétel, mert az Ige nélkül vagy, a' ki nélkül lőtt a' femmi. Most annakokáért Uram, megvilágosítottál engemet, világossá; hog' látnálak tégedet: láttam és megismértem magamat; hogy mind annyiszor héjaba-valová tétettem, valamennyiszor te tölled el-fzakadtam: mert azt a' jót, a' mely te vagy, el-felejtettem; és azt roszfza tétettem. Jaj nékem nyavalyásnak; miért meg nem ismerem vala; hogy tégedet el-hagyván, semmire való létezek vala? De mit kérdelek ezt? Ha mint egy femmi valék, mi módon nem akarom vala megismerni? Tudgyuk hogy a' rosz, semmire nem jó, és a' mi semmire nem jó, mint a' femmi. Ha azért, ilyen voltam, midőn te nállad nélkül voltam: mint edgy femmi voltam, 1 Cor. 13. és mint

1 Cor. 8. és mint edgy bálvány, a' mely semmi: a' melynek ugyan fülei vadnak; de nem hall: orr lyukai vadnak; de nem szagol: szemei vadnak, de nem lát: szája vagyons: de nem ízol: kezei vadnak; de nem tapogat: lábai vadnak; de nem jár: és minden tagainak rajzolóái meg-vadnak, azoknak érzékenységek nélkül.

VI. R E S Z.

A' léleknek a' bűnökben való
esetiről.

M ldön azért te nállad nélkül voltam, voltam minden jotul üres es azért valék, fiktet, és érzékenység nélkül való: mert sem a' jót meg nem választom vala, sem a' rosszat el nem távoztatom vala, sem a' sebeknek fájdalmát nem érzem vala, sem az én setétségemet nem látom vala: mert valék te nállad nélkül igaz világozság nélkül, a' ki meg-világosítasz minden e' világra születtetett embert. Jaj nekem; meg sebesítettetek engemet, és nem fájlaltam: vontanak engemet, és nem érzettem: mert semmi valék, mert élet nélkül valék,

Ján. I.

lék, mely az Ige, a' ki által lőttetek mindenek. Añakokáért Uram, én világozságom, az én ellenségitim és felöllem cselekedtenek mindeneket, valamelyeket akartanak: meg ver tenek, meg meztelenítettetek, megfertzettetek, meg-veiztegettenek, meg-sebesítettetek, és meg-öltetek engemet: mert el-távoztam te tölled, és semmivé lőttem te kívülled. Oh Uram én életem, a' ki teremtetél engemet: én világozságom a' ki igazgattál engemet: én életemnek őrzője, könyörűly én rajtam, és élelő-meg engemet, Uram én litem, én reménységem, én erőm, én erősségem, én vigasztalálom, az én szorongattatásomnak napján, te kincsd-meg az én ellenségitimet, és szabadits-meg engemet: fússanak-el az én orcám elöl, a' kik gyűlölnék engemet; és én élylek te benned, te általad. Mert ök Uram, meg-vissgáltanak engemet, és látván hogy én te nállad nélkül vagyok, meg-utáltak engemet. El-öztötták magoknak az erőknek ruháit, melyekkel meg ékesítettél vala engemet,

met, csináltak magoknak utat én rajtam, az ő lábok alatt meg-tapodtanak engemet, bűnöknek seprejével meg fertőztették a' te szent templomodat, löttének engemet özvegyé, és keserűséggel tellyesé. Mégyek vala ő utánok vakon, és meztelenen, és bűnöknek köteleivel meg-kötöztettetvén: vonfszanak vala engemet ő utánok, keréngvén vétekbül véteekben, és sárból sárban, és mégyek vala erőlségnélkül, az engemet követőnek orczája el-lött. Szólga valék, és a' szolgálót szereztem vala. Vak valék, és a' vaktságot kívánom vala. Fogoly valék és a' fogságtul nem iszonyodom vala. A' keserűt édesnek, és az édeszt keserűnek alitóm vala. Nyavalyás valék; nem veszem vala élvezet: és ez az oka, mert az Ige nélkül valék, a' ki nélkül semmi nem lött: a' ki által mindenek meg-tartatnak, a' kinélkül mindenek semmivé tétetnek. Mert a' mikeppén mindenek ő általa löttének, és ő nálla nélkül semmi nem lött; úgy mindenek ő általa tartatnak, valamelyek vadnak,

vagy az égen, vagy a' földön, vagy a' tengerben, és minden mélységekben. Edgy rész más részhez nem ragad a' köben sem más valamellyik teremtet állatban, hanemha ezért, mert az Ige által tartatnak, a' ki által mindenek löttének. Annakokáért Ige, ragaszkodgyam te hozzád; hogy tarts meg engemet; mert midőn te tőlled el távoztam, én magamban el-veszttem; hanemha azért nem; mert te a' ki teremtetted vala engemet; ujjonnan teremtetted engemet. En vétkeztem, te engemet meg látogattál; én el-estem, te engemet felgyámolítottál: én tudatlan voltam, te engemet meg-tanítottál: én nem láttam, te engemet meg-világosítottál.

VII. RESZ.

Az Istennek sok-féle jó teteménnyiről.

En nyavalyás: én Istenem mennyire kelleisek szereztem tégedet jelents meg énnékem. Mennyire kelleisek dicérnem tégedet mutasd meg énnékem. Mennyire kelleisek tetzenem teneked, add tudtomra énnékem. Zendüly meg

C

Uram

Uram onnan felül, hathatós és erős szavaddal az én szívemnek belső részeire, taníts engemet és idvezíts engemet, és dicsírslek tégedet: a' ki teremttétl engemet midőn femmi vólnék: a' ki meg-világosítottál engemet midőn a' sötétségben vólnék, a' ki fel-támasztottál engemet midőn az halálban vólnék, a' ki legeltettél engemet az én ifjúságomtól fogva, minden te javaiddal. Ezt az haszontalan és bűnökben meg-bűszhódott fergecskét, tápláld minden te fő ajándékiddal. Nyisd-meg énnékem oh Dávidnak Kulcsa, a' ki meg nyitod és fenki nem zárja bé annak a' kinek te megnyitod, bé záród és fenki nem nyitotta meg annak a' kinek te bé záród, nyisd-meg énnékem a' te világságodnak ajtaját, hadd menynyek bé, és lássalak, és ísmérjelek meg: es vallást tégyek tenéked az én tellyes szívemben: mert nagy a' te irgalmasságod én rajtam, mert meg-szabadítottad az én lelkemet az alsó pokolból. Mi Urunk listünk, mely csudálatos és dicsire-

Solt. 3.

tes az

tes az te neved ez egész Isten. Es micsoda az Ember hogy meg-emlekezel arról? avagy az Emberek fia hogy azt meg-látogatód? Uram szenteknek reménsége, és azoknak erősegeknek tornya: Isten én lelkemnek élete, a' mely által élek, a' mely nélkül meg-halok. Világsága az én szemeimnek, mely által látok, mely nélkül vak vagyok, öröme az én szívemnek, és vigátsága lelkemnek, szeretlek tégedet en tellyes szívemmel és tellyes lelkemmel, és tellyes indulattal, és az én belső részeimmal, mert te elebb szeretted engemet: és honnét vagyon ez énnékem, oh menynek, földnek, és mélységeknek Teremtője: a' ki az én javaim nélkül nem szűkölködöl? Honnét vagyon ez énnékem hogy szeretted engemet? Oh bolcsétség, ki megnyitod az némáknak ajajokat: oh Ige, a' ki által lőtenek mindenek, nyisd meg az én szajamat, adgy énnékem dicsirenek szavát, hadd beszéllyem ki minden te jótéteményidet, melyeket Uram énnékem által elei-

C2

tal elei-

Prov. 8.

eleitől fogva. Ugyan-is imé vagyok, mert te teremtetél engemet, és hogy engemet teremtenél és a' te teremtetésed köziben számlálnál, te azt öröktől fogva eleve elrendelted, minék előtte valamit teremtenél kezdettől fogva, minék előtte kiterjeszténéd az eget, még a' mélyfögek sem valának: még a' földet nem teremtetted vala, és az hegyeket nem fundáltad vala. Sem a' források még ki nem fakadtanak vala. Minék előtte mind ezeket teremtenéd, az mellyeket az Ige által teremtetted, hogy én te teremtetésed lennék igazságodnak gondvitelével jó eleve el láttad, és hogy teremtetésed lennék azt akartad. Esez honnét vagyok énnékem jó-kedvű Ur, magoságos Isten, igen irgalmas Atya, igen hatalmas és mindenkor engedelmes Teremtő: mi csodák az én érdemim, micsoda az én kedvességem, hogy terzenék a' te Nagyságos méltóságodnak tekintetű előtt engemet teremteni? Nem valék és teremtetted engemet. Semmi valék és a' semmiből valamivé

mi vé tétél engemet: minémű valamivé pedig? nem víznek cseppjévé, nem tűzzé, nem madárrá, vagy hallá, nem kigyová, vagy valamivé az okatlan állatok közül, nem kövé, nem fáva, nem azoknak nemek közül valóvá, a' mellyek csak lehetnek, avagy azok közül valóvá a' mellyek csak lehetnek és nőhetnek, nem azoknak nemek közül valóvá, a' mellyek csak lehetnek nőhetnek és érezhetnek, hanem mind ezek felett akartad, hogy én ezek közül legyek, a' mellyeknek nagyon csak lételek: mert vagyok: és ezek közül a' mellyeknek nagyon csak lételek és nevedekések; mert vagyok és nevedekem: és ezek közül, a' mellyek vadnak, nőnek, és éreznek; mert vagyok, nővök, és érzek. Es kevéssé teremtetted engemet alább valóvá az Angyaloknál; mert tégedet ismerő okosság, ő véllek közönföggest, vőtem te tőlled. De mondám bizonyára, hogy kevéssé: mert ők, a' te boldog ismerettedet, bírják közel való szemlélés által, én pedig reménység

által: ök színről színre, én tükör által homályban, ök tellyesen, én pedig csak réiz szierint.

VIII. R E S Z.

Az embernek jövődébéli Méltoságáról.

DE midőn el-jövend a' tőkélletes, el-múlik a' réiz szierint való; midőn már fel fedezett orczával, a' te orczadat látandgyuk, már akkor mi tilt-meg; hogy mi ne legyünk kevesé alább való az Angyaloknál; a' kiket te Uram, dicsőséggel, és tisztelséggel meg-ékesített reménségnek koronájával megkoronázandasz; a' kiket te, mint egy barátidat igen meg-tisztelendész: sőt hogy mindenkben hasonlók és egyenlők az Angyalokkal? Tudni-illik ezt-is a' te igazságod mondgya: Az Angyalokkal egyenlők, és fiai az Istennek. Micsodák, hanemha Istennek fiai, ha az Angyalokkal egyenlők léfznek? Ugyan igazán Istennek fiai léfznek: mert az Embernek fia lőtt Istennek Fiává. Ha ezt meg-gondolom bizonyára bizodalómal mondhatom: Az

Ember

Ember nem alább való egy kevésé az Angyaloknál: nem csak egyenlő bizonyára az Angyalokkal; hanem fellyebb való az Angyaloknál, mert az Ember Isten, és az Isten Ember, nem Angyal. És mondom ez okon: hogy az ember leg méltóságosabb teremtet állat: mert az Ige a' ki vala kezdetben Isten az Istennél, az *Ján. 1.* Ige a' ki által az Isten azt mondotta: legyen világosság és lön világosság, *Teremt. 1.* az Ige, a' ki által mindeneket kezdetben teremtet: ugyan azon Ige testé lőtt és lakozott mi közöttünk, és láttuk az ő dicsőséjét. Im hol a' dicsőség, mely által dicsekedem, mikor jozanon dicsekedem. Im hol az öröm, mely által örülök, mikor jozanon örülök, Uram én Istenem élete és tellyes dicsősége az én lelkemnek. Meg-vallom annakokáért tenéked Uram én Istenem midőn engemet okosá teremtetél, néminémű képpen az Angyalokkal egyenlővé teremtetél, mert tőkélletésé tétettethetem a' te iged által, hogy légyek az Angyalokkal egyenlővé, és tenéked fogadott fiaddá, az

C4

te egy

te egy szülött Igéd által Uram, az te szerelmes fiad által, kiben tenéked kedvessé tétettem: a' te egyetlen egy örökös társad, és veled egy állatu, és edgy örökké valósgu J. us Christus által, a' mi edgyetlen edgy Urunk és Megváltunk, világosítónk és vigasztalónk, te nálad való szó szőlőnk és szemeinknek világossága által, a' ki mi életünk, és idvezítőnk, és edgyetlen edgy remenségünk; a' ki inkább szeretett minket mint magát; a' ki által vagyon le-téetett bizodalunk, és meg erősfittetett remenségünk te nálad, és a' te hozzád való menetelre szabadságunk; mivel adott azoknak, a' kik hisznek az ő nevében, oly hatalmat, hogy Istennek fiai lehessenek. Dicséretett tulajdonitok Uram a' te nevednek a' ki engemet a' te képedre és hasonlatosságodra teremtvén,

Ján. 1. annyi dicsőségnek töttél fel-öltöztetőjévé; hogy Istennek fiává lehessél.

Ephés. 1. sék. Ez bizonyára nem lehetséges az élő fának, nem lehetséges a' kövek

Galat. 4. nek, nem közönségesen mind azoknak, a' mellyek mozognak vagy nőnek a' levegő égben, vagy

a' tengerben, vagy a' földön: mert nem adott azoknak hatalmat, hogy a' te igéd által Istennek fiává lehessenek, mert okofások nincsen. Mert ez az hatalomis az okofásban áll, a' melly által meg ismerjük az Istent. Adta pedig ezt a' hatalmat az embereknek, a' kiket teremtett okofokká az ő képére és hasonlatosságára. En-is bizonyára Uram, a' te kegyelmed által ember vagyok, fiaddá is lehetek kegyelem által; mely azoknak nem lehetséges. Honnan vagyon ez énnékem Uram, fő igazság, és igaz főség, és minden teremtett állatoknak kezdete; Honnét vagyon ez énnékem Uram, hogy Istennek fiává lehessék, mely azoknak nem lehetséges? Te vagy a' ki meg-maradsz mind örökké, a' ki mindeneket teremtettél edgyütt. Edgyütt teremtetted az embereket és a' barmokat, a' köveket, és a' földnek zöldellő állatit. Mert nem voltanak az érdemek, és azoknak semmi kedvességek a' teremtetést meg nem előzte; mert mindeneket csak a' te jó vóltodból teremtettél: egyek-lők

lők voltak minden teremtettt állatok az érdemekben, mert mind azoknak semmi érdemkének volt. És honnét van hát ez, hogy a' te jószágod, inkább meg-tetted ebben a' te teremtettedben, a' mellyet okolsa teremtetted; hogy sem mint, mind azokban, a' mellyek okolság nélkül vadnak? Miért nem vagyok én olyan mint minnyájan azok; avagy miért nem olyanok minnyájan azok, mint én; avagy én egyedül mint azok? Mik az én érdemim? Mi az én kedvelésem; hogy olyanná teremtetted engemet, a' ki Istennek fiává, lehetnék mellyet mind azokkal ne közlenél? Távollégyen Uram hogy azt gondoljam. Csak a' te kegyelmed, csak a' te jó voltod cselekedte azt, hogy lennék részefé az ő edgyeségének. Az annak-okaért kegyelem, a' mellyel engemet semmiből teremtetted: kérilek Uram adgyad énnékem azt a' kegyelmed, hogy teneked azért adgyak halat.

IX.

IX. RESZ.

Az Istennek mindenhatóóságáról

A te, mindenkor ugyan azon edgy mindenható kezéd, teremtetted az égben az Angyalokat, és a' földön a' fergetskét; a' mely nem feljebb való amazokban, nem alább való ezekben. Mert mihelyen semmi más kez Angyalt; ugy semmi más kéz, fergetskét nem teremthetne: a' mint eget egy sem; ugy élő fának leg kisebbik levelet, edgy sem teremthetne: a' mint testet edgy sem; ugy egy fejt, vagy fekete haj szálát edgy sem teremthetne. Hanem a' te mindenható kezéd, a' kinek mindenek egyenlő képpen lehetők. Mert nem lehetőbb nekik teremteni a' fergetskét, mint az Angyalt; sem lehetetlenebb ki terjeizteni az eget, mint a' leveletskét; sem könnyebb formálni az haj szálát, mint a' testet; sem nehezebb fundálni a' földet a' vizen, mint a' vizeket a' földön: hanem mindeneket a' mellyeket akart, ugy csinált a' mint akart, az égben, a' földben, a' tengerben, és min-

minden mélysegekben; és mindek között engemet, a' mint akart, tehetségében volt, és tudott. Teremthetett ugyan, a' te kezéd Uram, engemet kővé, vagy madárra, vagy kigyóvá, vagy valami fene-bestia: tudottis, de nem akart a' maga jószágáért. Miért nem vagyok hát én kő, vagy élő fa, vagy valami fene-bestia? Mert úgy rendelte a' te jószágod; és hogy ezt rendelné, jószágodat az én erdemim meg nem előzték.

X. R E S Z.

Az Istennek meg-foghatatlan dicsiretiről.

Honnét van ez énnékem Uram; honét vadnak énnékem dicsiretek, hogy dicsérjelek tégedet? Mert miképpen teremtetél engemet én nálam nélkül, a' mint tettett te előttd; ugy dicséreted van tenéked én nállam nélkül, a' mint tettzik te előttd. Te magad előtt Uram, a' te dicséreted tennen magad vagy. Dicsérjenek tégedet a' te munkaid, a' te nagyságodnak sokasága szerint: a' te dicsireted Uram

ram meg foghatatlan. Szível meg nem fogattatik; szájjal meg nem mérsekeltetik; füllel meg nem érezetlik; mert azok el-mulnak; a' te dicséreted pedig Uram meg-ma-rad mind örökké. A' gondolat kezdődik, és a' gondolat el-vegeződik: a' szó zengedez, és a' szó el-mulik: a' fül hall, és az hallás el-enyefszik: a' te dicséreted pedig meg-áll mind örökké. Kicsoda tehát a' ki dicsíren tégedet? Micsoda ember hirdesse a' te dicséretedet? A' te dicséreted örökké való, nem el-mulando. A' dicsír tégedet; a' ki tégedet tennen magad dicsiretinek hívzen, a' dicsír tégedet, a' ki meg-ísméri hogy a' te dicsiretetre nem érhet. Örökké való dicséret, melly el nem mulik soha, te benned vagyon a' mi dicséretünk, te benned dicséretik az én lelkem, nem mi dicsírünk tégedet, hanem magad magadat, magad által, és te magadbann. Es minékünk-iste benned vagyon dicséretünk, akkor vagyon igaz dicséretünk mikor te tölled vagyon dicséretünk, midőn a' világossággal vagyol.

javallja a' világozságot, mert igaz dicséret, te tulajdonítasz igaz dicséretet. Valamenyiféle pedig másnál te rajtad kívül keresünk dicséretet mind annyiféle el-vesztjük a' te dicséretedet, mert amaz el-mulando, a' tiéd pedig örökké való. Ha az el-mulandót keressük, az örökké való dicséretet el-vesztjük, ha az örökké valót akarjuk az el-mulandót nézzeressük. Örökké való dicséret Uram én Istenem, a' kitől vagy on minden dicséret, a' ki nélkül nincsen semmi dicséret. Nem dicsérhetlek tégedet te nálad nélkül. Légy enyimmé és dicsérlek tégedet. Mert én kicsoda vagyok Uram magam által hogy dicsérjelek tégedet? Por és hamu vagyok én, holt eb, és meg-bűfzödött vagyok én, féreg és rothadság vagyok én, kicsoda vagyok én, hogy dicsérjelek tégedet, igen erős Ur Isten, minden testnek lelke, a' ki lakozol örökké valóságban? Vallyon a' szeretés dicséris az világozságot, a' vagy az halál az életet? Te vagy világozság, én szeretés; te élet, én halál

halál, vallyon az hijjában valóság az igazságot dicsiris? Te vagy igazság én hijjában valósághoz hasonlított ember. Hát Uram miképpen dicsérlek tégedet? vallyon az én nyavalyáságom dicsiris, tégedet? vallyó a' bűdőség dicséris az illatot? vallyon az embernek halandosága, a' mely ma vagy on és holnap el-vétezik dicsiris tégedet? vallyon az ember a' ki rothadság, és az embernek fia a' ki féreg, dicsiris tégedet? vallyon a' ki bűnökben fogantott, született és neveltetett, dicsiris tégedet? Mert nincsen az ékes dicséret a' bűnöknek szájában. Dicsiris tégedet Ur Isten a' te megfoghatatlan hatalmaiséged, a' te meghatározhatatlan bölcseséged, és a' te ki mondhatatlan jószág dicsiris tégedet, a' te mindenekeket felül muló kegyelméséged, a' te igen bővséges irgalmaiséged, mindenkori erőd is, és Istenféged. Dicsiris tégedet a' te mindenható erőiséged, a' te nagy jó kedved is, és a' te szerelmed, mely által teremtetél minket, Ur Isten, én lelkemnek élete. D2 XL

XI. RESZ.

Az Istenben vetendő reménységéről.

EN pedig te teremtésed, izá-
nyaidnak anyéka alatti remén-
ségemet vetem a' te jóságodban,
mellyel teremtettél engemet, légy
segítséggel a' te teremtésednek, mel-
lyet teremtett a' te jó kedved. Ne
veszízzen el az én roszizáságomban
a' mit munkalkodott a' te jóságod.
Ne veszízzen el az én nyavalyásá-
gomban a' mit csinált a' te nagy ir-
galmasságod. Mert mi haszon vagyon
a' te teremtésedben, ha el-veszén-
dek az én rothadságomban: Mert
Isten a' vagy hijjában állattadé elő az
embereknek minden fiait? Terem-
tettél Uram engemet, igazgassd az
mit teremtettél. Az te kezeidnek
munkait meg ne utald Isten. En-
gem teremtettél semmiből, ha en-
gemet nem igazgattz Urám, ismét
vissza megyek a' semmire, mert
a' miképpen nem valék Uram és a'
semmiből teremtettél engemet, így
ha nem igazgattz engemet, ma-
gamban megint a' semmire megyek
vissza megyek. Segíts meg engemet.

Uram

Uram én életem, ne veszízzek el az
én roszizáságomban. Ha nem te-
remtettél volna engemet, nem vol-
nék: mivel teremtettél engemet
már vagyok. Ha nem igazgattz
már nem vagyok. Mert nem az én
érdemim, sem nem az én kedves-
ségem kényszerítetnek tégedet,
hogy teremtenél engemet; hanem
a' te kegyelmes jóságod, és a' te ir-
galmasságod. Az a' te szereteted
Uram én Istenem, a' mely tégedet
a' teremtésre indított, kérlek most
Isten az igazgatásra tégedet indítson,
mert mit használ hogy tégedet a' te
szereteted a' teremtésre indított, ha
el-veszék az én nyavalyáságomban,
és nem lejéndek a' te jobb kezédnek
igazgatasába. Ez a' te kegyelmessé-
ged, indítson Uram én Istené tégedet,
annak idvezítésére, a' mi teremte-
tett, a' mely indított tégedet annak
teremtésére, a' mi nem teremtetett.
Az a' szeretet győzzön meg tégedet
az idvezítésére, a' mely győzött tége-
det a' teremtésre, mert a' most is nem
kisebb, mert az a' szeretet tennen
magad vagy, a' ki mindenkor ugyan

D3

azon

Ezai. 59. azon vagy. A' te kezéd meg nem rövidült Uram, hogy ne idézithetessen: sem a' te füled meg nem nehezült, hogy ne halljon; hanem az én bűneim tettenek szakadták, én közhörtem és te közörtted, a' fetétség és a' világotság között, az halál árnyéka és az élet között: az hijában valóság és az igazság között, az én hód módgyára változó életem, és az te örökké való életed között.

XII. RESZ.

A' kívánságoknak Töreiről.

Ezek a' fetétségnek árnyékai: melyekkel befedeztetem ez homályos tömlőcznek mélységében, melyben bevettetvén feküszöm, miglen a' nappal felderülend, és az árnyékok elhanyatládanak, és világotság leszen, a' te erődnök csillagos egen. Az Urnak szava erős: az Urnak szava nagyságos, és mondgya: légyen világotság és oszlattaisék el a' fetétség, és a' száraz föld teisek-meg; és teremcsen a' föld mag-hozó, és a' te országod igazságának, jó gyümölcsét termő zöldello fűvét. Ur, Atya, és

Isten,

Isten, élet, mely által mindenek élnek, és mely nélkül mindenek az holtak közé számlálatnak, ne hadgy engemet gonosz gondolatban, és izemeimnek fel emelkedését ne adgy énnékem. Vidd el en töllem a' kívánságokat, és tégedet nem tiiztelő, és oitoba elmének ne adgy engemet, hanem bírad az én szívemet, hogy mindenkorté rollad gondolkozzék. Világositd-meg az én izemeimet, hogy tégedet lássanak, és fel ne emeltessenek te előtted mindenkori dicsekedéssel; hanem magokat viselleyk alázatóságban, nem a' magok feltett való csudálatos dolgokban. Es lássak azokat a' mellyek vadnak job köz felől, és nem azokat a' mellyek vadnak bal köz felől te nálad nélkül, és a' te szemeid mennyenek az én járásim előtt, mert a' te szemeid meg-visgállyak az embereknek fiait. Zabolázd-meg kívánságomat a' te édeségeddel, mellyet el rejtettel az tégedet flőlőknek: hogy kívánságokkal; hogy az hijában kívánságokkal; hogy az hijában valóktúl

D₄

loktúl el nem hitettetvén, és meg nem csalattatván, belső kóstoló érzékenységem ne érezze, az keferűt, édesfnek, és az édesit keferűnek, a' fétetséget világosságnak, és a' világosságot fétetségnek, hogy meg-fizabadulhassak ennyi török között; mellyek az ellenségtől ez utnak szí-
nére rakattak, a' bűnös lelkeknek meg-fogásokra, mellyekkel teli vagyon ez egész világ, mellyet a' ki látott el nem halgatott, mondván: Mert valami vagyon e' világban, 17án. 2. vagy testnek kívánsága, vagy szemeknek bujálkodása, vagy életnek kevélysége. Imé Uram én Istenem, az egész világ telyes kívánságoknak töreivel, mellyeket rendeltének az én lábaimnak: és kicsoda kerülhet-e ez töröket? Bizonyára a' kitől el-veszed szemeinek fel emelkedését, hogy azt meg ne fogja a' szemek-
nek bujálkodása: és a' kitől te el-veszed a' testnek kívánságát; hogy azt meg ne fogja a' testnek kívánsága: és a' kitől te el-veszed a' tegedet nem tisztelő és ostoba elmét; hogy azt az életnek kevélysége álnokul
meg

meg ne csallya. Oh mely bódog, a' kivel te ezeket cselekedsz; mert ez büntetés nélkül mégycza elő. Mostan Meg-váltó kérlek tégedet, te általad, legy segítségül énnekem, ne eifem-el az én ellenségimnek te-kintetek előtt, meg-fogattatván azoknak töreiktől, mellyeket készitet-
tenek az én lábaimnak; hogy meg-ejtsék az én lelkemet. Hanem fizabadíts-meg engemet én idveiségem-nek ereje; hogy ne nevéssenek én rajtam a' te ellenségid, a' kik gyű-
lölnek tégedet. Kely-fel én Uram Istenem, én erőiségem, és szélel-
tesfienek-el a' te ellenségid, és fustan-
nak-el, a' kik gyűlölnek tégedet, a' te fizined elől. Miképpen el-foly
a' viafz a' tűznek színe elől, ugy
volfzenek-el a' bűnösök a' te fiz-
ned elől; és én rejteztessem el a' te
orezádnak rejtekében, és örvendez-
zek a' te fiaiddal, meg-elégedvén
minden te javaiddal. Este Uram I-
sten; ki Attya vagy az árváknak,
és Anya a' özüléjektől meg-foszt-
tattaknak, hald meg fiaidnak hán-
közálókat, és terjezd ki a' te hán-
nyaidat

Sólr.
63. és
67.

nyaradat, hogy az ellenségnek szine elől szaladgyunk azoknak alája, Izraél erőségének tornya, a' ki nem szunnyadozol, sem nem aluszol az Izraél őrizvén; mert nem aluszik, sem nem szunnyadozik az ellenség, a' ki hadakozik az Izraél ellen.

XIII. R E S Z.

Az Embernek nyavalyáságáról, és az Istennek jó-téteményiről.

OH világosság, melyet nem lát más világosság; fényesség, melyet nem lát más fényesség: világosság, mely meg-sötétít minden világosságot, és fényesség mely meg-homályosít minden külső fényességet: Világosság, melytől van minden világosság: fényesség, melytől van minden fényesség: fényesség, melyhez képest minden fényesség-sötétség, melyhez képest minden világosság, homályosság: világosság, melynek minden sötétség fényesség; melynek minden homályosság világosság: felső világosság, melyet a' vakság meg nem homályosít, melyet az homályosság meg nem tompít, melyet a' sötétség be
nem

nem borít, melyet semmi akadály meg-nem tartóztat, melyet valamely árnyék soha el-nem választ: világosság mely meg-világosítasz mindeneket, egyszílen, együtt, egyízer, és mindenkor, rejsz el engemet a' te fényességnek mélységében, hogy lássalak minden felől tégedet te benned, és magamat te benned, és mindeneket te alattad. Ne hadgy el engemet, hogy meg-ne nevedgyenek az én tudatlanságomnak árnyékai, és meg-ne foka-sodgyanak az én vétkeim, mert te nálad nélkül énnékem mindenek sötétségek, mindenek roziszak; mert semmi nintsen jó te nálad nélkül, igaz, egyedül való, és leg-főbb jó nélkül. Meg-vallom ezt, tudom ezt én Uram Istennem, hogy valaholott vagyok te nálad nélkül, roziszul van énnékem dolgom te nálad nélkül: nem csak én kívülöttem, hanem még én bennem-is; mert minden bőség mely nem az én Istennem, szükség énnékem. Meg-éle-gedem akkor mikor meg-jelenéndik az te dicsőséged. Es te Uram, én
boldog

bóldog életem, cselekedgyed hogy az én nyavalyáságomat vallyam meg tenéked, miolta a' te jóságodnak edgyeségétül, fő és edgyetlen edgy jótul, az ideig való dolgoknak fok fele színe, az testi érzékenység által elszakasztott, és egytül fokakra osztatott, és lött ennek em munkás bőségem és bőséges szükségem; midőn más más után megyek vala, és egyiktül is meg nem eligittetem vala; midőn magambau tégedet megváltozhatatlan, kiváltképpen való, és meg-oszolhatatlan edgyetlen egy jót, nem talállak vala; melyet megnyervén nem szükölködöm, melyet megnyervén nem bántokodom; melyet Selt. 16. lyet birván meg-elégedik minden én kívánságom. Oh nyavalyáság felett való nyavalyáság, midőn az én nyavalyás lelkem te tölled el-távozik, a' kívül mindenkor bővölködik és örvendezik, és követi a' világot, a' kívül mindenkor szükölködik és bántokodik. Világ kiáltya, avulok, te Uram kiáltod, ujjitok, és az én gonosz nyavalyáságom inkább követi az avulót mint az ujjitót.

tót. Nyilván az én erőtlenségem ez. Lelkeknek orvosla gyógyítád meg azt; hog' tegyek vallást tenéked, én lelkemnek idvéssége, tellyes én szívemből, minden te jó-téteményid felől, melyekkel legeltetz engemet, ifúságomtól fogva, vén-ségemig és öregségemig. Kérlek tégedet, te általad, ne hadgy-el engemet: midőn nem vólnék te-remtetél engemet; midőn el-vefznék; meg-váltottal engemet: el-vefztem vala, meg-hóltam vala; az hóltához le-jöttél, magadra halandóságot vóttél. Király lévén, az szolgálhoz le-jöttél; hogy a' szolgát meg-váltanád, magadat érette adtad; hogy én elnék, te az halált fel-vállaltad, az halált meg-rontottad. Engemet fel-éppítettél, midőn magadat meg aláztad. El-vefztem vala, el-mentem vala, az bűnökben el-adattam vala: el-jöttél én éretem, hogy meg-váltanál engemet; és annyira szeretél engemet, hogy a' te véredet váltságul adnád én éretem. Inkább szeretél Uram engemet, mint magadat; E mert

mert akartál meg halni én érettem. Illy szövétséggel; illy drága bérrel a' számkivetésből vízfűzta hoztál engemet, a' szolgálathúl meg váltottál engemet; a' büntetésből vízfűzta vontál engemet, neveden hívtál engemet, véreddel meg jegyzettél engemet; hogy mindenkor lenne én nállam a' te emlékezetednek jegye, és soha el ne távoznék az én szívemből, a' ki én érettem el-nem távozott a' kereszttül. Meg-kentél engemet a' te olajoddal, mellyel te meg-kenetté; hogy te tölled Christustúl, mondatnám keresztyénnek. Imé a' te kezeidre irtál engemet, hogy az én emlékezetem mindenkor te nállad lenne; ha mind-azáltal az te emlékezeted süntelen én nállam lenne. Így azért a' te kegyelmed mindenkor, és a' te irgalmasságod elől vöttek engemet. Mert fok és nagy veszedelmek közzül, gyakorta meg szabadtottál engemet, én szabadítóm. Midön el-tévelyedtem az utra vízfűzta hoztál engemet; midön tudatlan voltam, meg tanítottál engemet; midön vétkeztem, meg dorgáltál

gáltál engemet: midön szomorú voltam, meg vigasztaltál engemet: midön kétségben estem, meg-erősítettél engemet: midön el estem, fel-emeltél engemet: midön állottam, meg-tartottál engemet: midön el-mentem, vezértél engemet: midön meg-jöttem, befogadtál engemet: midön aludtam, meg-öriztél engemet; midön kiáltottam meg halgattál engemet.

XIV. R E S Z.

Hogy az Isten süntelenül való nézeléssel vizsgálja az embereknek dolgokat és igyekezeteket.

UGyan-is ezeket, és fok egyéb jó teteményidet közlötted én vélelem, én Uram Istenem, én lekemnek élete, mellyekrül édes volna énnékem szollanom, mindenkor gondolkodnom, mindenkor te. *Sol. 136.*
néked halákat adnom, hogy tégedet mindenkor, minden te javaidért dicshesselek, és tellyes szívemből, tellyes lelkemből, tellyes elmémből, tellyes erőmből, edgyfzers mind szívének és minden tagaimnak, minden belső részeiből szerethesselek, boldog *Sol. 138.*
É2 edelisége

Bölcs. I.

édelsége mind azoknak én Uram
 Istenem, kik gyönyörködnek te
 benned. De az én gyarlóságomat
 látták a' te szemeid. A' te szemeid
 mondom sokkal világosabbak a'
 napnál, kik nézélnek az emberek-
 nek minden útokat, és a' mélységnek
 mélységét; és minden helyben, min-
 denkor szemlélik a' jókat, és a' gono-
 szokat. Mert midőn mindeneket i-
 gazgattz, mindeneket bé-töltvén,
 egészlen, mindenkor, mindenütt
 jelen-lévén, és mindenneknek mel-
 lyeket te teremtettél gondgyokat
 viselvén, semmit-is azok közzül
 mellyeket csináltál nem gyűlöl-
 vén, úgy meg gondolod járásimat
 és ósvényimet, és éjjel nappal vi-
 gyázod őrizetemet, szorgalmatos-
 sion meg-jegyzed minden én ósvé-
 nyimet: oh mindenkori ő- álló!
 mintha egész te teremtésedről, ég-
 rül és földről el-feletkezvén, csak
 egyedül engemet vizsgálnál, és má-
 sokkal semmit is nem gondolnál.
 Mert nem nevedik az te meg-vál-
 tozhatatlan látásodnak világossága,
 ha csak egyre nézendesz: sem meg
 nem

nem kissébedik, ha sokakat és kü-
 lömb külömb feleket szemlélen-
 desz. Mert miképpen edgy tekin-
 tettel valamit egészlen egytzer meg-
 vizsgálz, úgy egygyenként mindene-
 ket jóllehet külömb külömb felek
 legyenek, tökéletesen, egytzer-
 s'-mind és egészlen a' te telyes lá-
 táfod meg-nézéll: de úgy minde-
 neket mint edgyet, és úgy edgyet
 mint mindeneket, egészlen, egy-
 tzer s'-mind láttz meg- oszlatas,
 vagy el-változás nélkül. Annak-
 okáért te egészlen minden időben,
 idő nélkül, egészlen engemet, egy-
 tzer s'-mind és mindenkor vizsgálz,
 mint ha más egyébre semmit-is
 gondolnod nem kellene. Ugy szor-
 galmatoskodol azért az én őrize-
 temben, mint ha mindenekről el-
 feletkeznél, és csak egyedül az én
 őrizetemre igyekezni akarnál. U-
 gyan-is ha te engemet kéfsen találz,
 mindenkor magadat jelen állatod,
 mindenkor magadat kéfsen ajánlod,
 Valahová menendek, te engemet
 Uram el nem hadíz, hanemha elő-
 szőr én hadlak el-tégedet, vala-
 holott

holott lejéndeke el nem távozol ;
mert mindenütt vagy ; hogy vala-
hová menéndeke meg-talállalak té-
gedet , a' ki által lehessék , hogy ná-
lad nélkül el ne veiszfizek ; mivel te
nállad nélkül nem leheték . Meg-
vallom ugyan hogy valamit csele-
kefzem , és valamelyeket cseleke-
szem , te előtted cselekefzem , és
akarmi az a' mit cselekefzem job-
ban látod te hogy sem én a' ki csele-
kefzem . Mert valamikor valamit
cselekefzem , te hasonló képpen
mindenkor jelen állasz , ugy mint
a' ki mindenkor szemelelője vagy
minden én gondolatimnak , igye-
kezetimnek , gyönyörködtesim-
nek és cselekedetimnek . Uram min-
denkor te előtted van minden én
kévánságom , te előtted tellyes én
gondolkozásom . Te Uram látod ,
honnan jöjjön a' lélek , hol légyen , és
hová mennyen ; mert te vagy min-
den lelkeknek meg- merséklője , és
a' gyökér edes legyene avagy keferő ,
melyből ki kívül szép levelek terének ,
te belső itilő bíró léven jobban tu-
dod , sőt még a' gyökereknek belső ré-
szeit is .

széit is , élesebben meg vizsgálod , és
nem csak az igyekezetet ; hanem
még annak gyökerének belső ré-
szét is , világságodnak értelmes i-
gasságával , edgyben fzeded , meg-
támlálod , meg-tekinted és fel jegy-
zed : hogy meg- adgyad kinek
kinek nem csak munkája és igye-
kezete szerint , hanem még a' gyö-
kérnek belső , el-rejtetett része sze-
rint is , melyből származik az mun-
kálódónak igyekezeti . Az mint i-
gyekezem midőn munkalkodom ,
valamin gondolkodom , és valami-
ben gyönyörködöm , te látod , fü-
leid hallják , szemeid látják és vi-
gállják , meg-jegyzed , meg-halga-
tod , fel-rajzold , és meg-írod a'
te könyvedben . akar jó , akar go-
nosz légyen az , hogy meg-fizels an-
nak-utánna , a' joért jutalmokat ,
a' gonoszért büntetéseket ; midőn
meg nyittatnak az könyvek és meg-Jelen.200.
íteltetnek azok szerint , a' melyek
meg-irattattanak a' te könyveidben .
Ez talám az mit már meg-mondot-
tal minekünk . Meg- vizsgálom az
ő utolsó dolgokat . És az mi Uram
te fe-

te felölled mondatik: Mindeneknek végét ő meg-vizsgálja: mivel te mindenekben az igyekezetnek végére inkább, hogy sem a' munkának cselekedetire, vigyázz. Es midőn ezt szorgalmasan meg-vizsgálom Uram én rettenetes és erős Istenem, fejelemmel nem különben, mint igen nagy szeméremmel elborítottam, mivel mi, nagy szükségűl kényszerítettünk igazán és szentül élni, ugymint a' kik mindeneket cselekeztünk, a' mindene-
ket látó Birónak szemei előtt.

XV. RESZ.

Hogy ember magában semmit nem cselekedhetik az Istennek kegyelme nélkül.

Minden testeknek lelkeinek igen erős és hatalmas Istene, ki nek szemei az Adám fiainak minden utakra vigyáznak, születéseknek napjátul fogva, mind haláloknak napjáig, hogy meg-fizess kinek kinek az ő cselekedetek szerint, jókat avagy gonoszokat: Jelentő meg énnekem, hogy vallyam-meg-tenéked az én szegénységemet; mert

mert azt mondtam, hogy gazdag volnék, és semmiből nem izü-
kölködném; és nem tudom vala-
hogy szegény valék, vak, mezite-
len, nyavalyás, és szánakozásra *Jelen. 3.*
méltó. Mert hiszem vala, hogy
valami volnék, midőn semmi vol-
nék: Ezt mondtam: Bölcsé té-
tettem; de bolondá tettettem. Gon-
dolom vala hogy okos volnék; de
meg-csalattattam, és most látom,
hogy a' te ajándékok az, mely-
nélkül semmit sem cseleked-
hetünk; mert hanemha te Uram
meg-örizénd az' várost, hijában
vigyáz a' ki őrizi azt. Így tanítál *Sol. 127.*
engemet, hogy meg-ismérném ma-
gamat; mert el-hagytál engemet,
és meg-probáltál engemet, nem
magadért; hogy meg-ismérnél en-
gemet; hanem én érettem; hogy
meg-ismérném magamat. Mert a'
mint mondtam: Uram hiszem
vala, hogy valami lennék magam-
túl, alitom vala, hogy elégséges
lennék magamtúl: észre nem vé-
vém hogy te igazgatsz vala engemet,
míg nem valamenyire el-távolál én
tőlem,

töllem, és mindig aráft el- esem magamban, és látam, és meg ismerém; hogy te igazgatt vala engemet: és hogy el-esem az én földem volt; hogy fel-költém a' te föld volt. Meg-nyitottad az én szememet, világosság, és fel-serkentettél. és meg-világosítottal engemet, és láttam hogy kefértet az embernek élete e' földön, és hogy nem dicsekedhetik te előtted minden test, meg sem igazittatik minden élő lélek: mert ha nagyon valami kicsiny avagy nagy jó; a' te ajándékoz, és a' miénk nem egyéb, hanemha a' gonosz. Miről dicsekedik tehát minden test? Avagy a' gonoszról? Ez nem dicsőség; hanem nyavalya. Hát avagy a' jóról dicsekedike? Avagy a' másról? Tied Uram a' jó; tied a' dicsőség. Mert a' ki a' te jóból dicsőséget magának keres, és nem tenéked keres, ez lopó és lator, és hasonló az ördöghöz, ki el-akarta lopni a' te dicsőségedet. Mert a' ki dicsértetni akar a' te ajándékból, és abban nem keresi a' te dicsőségedet,

hanem

hanem a' magát, ez noha a' te ajándékodért, az emberektől dicsértetik; mindazonáltal te tölled meg-nyaláztatik; mert a' te ajándékból nem a' tiedet; hanem a' maga dicsőségét kereste. A' ki pedig az emberektől dicsértetik, midőn te gyalázod; nem őriztetik meg az emberektől, midőn te itéled, sem meg nem szabadittatik, midőn te kárhoztatod. Te pedig Uram, ki az én anyámnak méhében formáltal engemet; abban a' vádoltatásban ne hádgy esni engemet, hogy vádoltassam azzal, hogy el-akartam lopni a' te dicsőségedet. Mert tenéked legyen, minden dicsőség a' kié minden jó: minéünk pedig örczánkknak pirulása és nyavalyáság, a' kiké minden gonofság, hanemha te akarandasz rajtunk könyörölni. Ugyan-is könyörülj Uram, könyörülj mindeneken, és semmit nem gyűlölsz azok közül, a' melyeket csináltal, és adsz nekünk a' te javaidból, és meg-gazdagítasz Őr Isten, minket szülőkölködöket, a' te fő ajándékdal,

dal; mivel szereted a' szegényeket, és gazdagokká téved azokat gazdagsággal. Imé most, Uram mi szegények, te fiaid vagyunk, és te kicsinded nyájjad; nyíld-meg mi-nékünk a' te ajtaidat, és élznek a' szegények, és meg elégefznek; és dicsérnek tégedet, kik keresnek tégedet. Mert tudom Uram, és te tölled tanítatván meg-vallom, hogy csak azok, kik meg ismerik magokat szegényeknek lenni, és meg-vallják szegénységeket te-néked, gazdagittatnak meg te-tölled; mert a' kik alittyák magokat gazdagoknak lenni, holott szegények; a' te gazdagságidtól ki-re-kefzterve találatnak. En annakoká-ért meg-vallom tenéked, én Uram Istenem, az én szegénységemet, és légyen tiéd a' te tellyes dicsőséged; mert tiéd minden jó, mely én ál-talam véghez ment. Uram meg-vallom, a' mint tanítottál engemet: semmi nem egyéb vagyok, ha-nem minden hibábanvalóság, és ha-lálnak árnyeka, és néminemű ső-tétséges mélység, és ékecségnélkül

való

való pufzta föld. mely a' te aldá-fod nélküli semmit sem terem, sem gyümölcsöt nem hoz; hanemha gyalá-zatot, bünt, és halált. Ha valaha valami jóm volt, te tölled vöttem; valami jóm vagyon, tiéd; és te tölled vagyon. Ha mikor allottam, te általad allottam: de mikor meg-estem, magam által estem: és mindenkor a' sarban feküdtem vol-na; hanemha te engemet fel-emel-tél volna: mindenkor vak löttem volna; hanemha te engemet meg-világosítottál volna. Midőn el-es-tem, iotha fel nem költem volna; hanemha te nékem kezdetet nyuj-tottad volna. Minekutanna enge-met fel-emeltél is, mindenkor el-estem volna; hanemha te engemet meg-gyámolítottál volna. Gya-kortabbal vezttem volna; hanem-ha te engemet igazgattal volna. Így mindenkor Uram, így minden-kor a' te kegyelmed, és irgalmaisa-god élől vott engemet, minden gonoszokból meg-izabadtván en-gemet, az el múltaktól meg-tart-ván, a' jelenvalokból fel-tamaszt.

F

Ván,

van, és a' jövődök ellen meg-gyá-molítván, én előttem a' vétkeknek még töreiket is el-vagván, alkal-matosságokat és okokat el-hárítván; mert hanemha te nekem ezt csele-kedted volna, én e' világnak min-den büncit meg-cselekedtem volna. Mert tudom Uram, hogy edgy vé-tek sincsen, mellyet valaha meg-cselekedett az ember, hogy ílmét meg ne cselekedhesse más ember; ha a' Teremtő távol vagyon, a' kitől teremtetett az ember. De hogy ne cselekedném te munkálodtad: hogy el-távoztatnám te parancsoltad: és hogy tenéked hinnék, e' kegyel-met én belém te öntörted. Mert Uram, te igazgatx vala engemet magadnak, és magamuak: hogy paráznaságban, és akarmi egyéb vétkekben ne léledzeném; kegyel-met és világozságot ajándékoztal.

XVI. R E S Z.

Az ördög-rül, és annak sok féle ké-sértiről.

A Késértő jelen nem volt, és hogy jelen ne lenne, te csele-kedted. az hely és idő jelen nem

nem volt, és hogy ezek jelen ne lennének te cselekedted. Jelen volt a' késértő, jelen volt az hely, je-len volt az idő; de hogy vélek meg ne edgyeznék, te engemet meg-tartottal. El-jött a' késértő az ő sötétségében, és hogy ötet semmi-nek alitanám, te meg-erősítettél engemet. El-jött a' késértő, fegy-verben, és erődségben; és hogy meg ne győzne engemet, te meg-zaboláztatd ötet, és meg-erősítetted engemet. El-jött a' késértő világozságnak Angyalává változván: és hogy meg ne csalna engemet, te meg dorgáltad ötet, és hogy meg-ismerném ötet, te meg-világosítottal engemet. Mert o ama' nagy *Jelen. 12.* és veres sárkány, régi kígyó, ki hivattatik ördögnek és Satánnak, kinek hét fejei; és tíz szarvai vagy-nak, kit teremtetted ez nagy és izé-les tengernek, csufolására, mely-ben jarnak számnélkül való állatok; és nagy és kicsiny állatok, az az, ördögöknek különbb fele nemeikik semmit egyebet ejjel nap-pal nem munkálodnak; hanem

Fz

fzél

széllyel járnak, kerelvén a' kit bényelhesfénék; hanemha te azt meg-
szabadítandod. Mert ő ama' régi
Sarkány, ki eredett a' gyönyörű-
Jelen. 12. segnek paradicsomában; ki az ég-
nek csillaginak harmad részét farkával
utánna huzza, és azokat a' föld-
re bocsátta; ki az ő mérgével, a'
földnek vizeit meg - vészti; hogy
a' mely emberek azokat meg - iiz-
szák, meg - hallyanak; és ki annyi
aranyat gyűjt magának mint a' sár,
és bizodalma vagyon, hogy a' Jordán
belé folyánd az ő szájában; ki-

Jób. 41. tétetett olyanná, hogy senkitől se
42. félljen. Es kicsoda őriz meg az ő
mardosáfitúl? kicsoda szabadit-
meg az ő szájátúl; hanemha te U-
ram, ki a' nagy sárkánynak fejeit
öszve rontottad? Légy segítségül
minékünk: terjezd ki Uram a' te
szárnyaidat mi reánk, hogy fussunk
azok alá; e' minket üldöző sár-
kánynak orczája elől, és annak
szarvaitúl a' te pafoddal szabadits-
meg-minket. Mert ez az ő szün-
telen való szándéka, ez az ő edgyet-
len edgy kívánsága: hogy a' lelke-
ket,

ket, melyeket teremttétl bé nyel-
lye. Annakokáért én Istenem ki-
áltunk te hozzád, szabadits meg-
minket a' mi mindennapi ellensé-
günktől, a' ki akar alugyunk, a-
kar vigyázzunk, akar együnk, akar
ígyük, vagy akarmi egyéb dolgot cse-
lekedgyünk, minden módon ejjel és
nappal ellenkezik mi velünk, csa-
lárságokkal és mestersegekkel, hol
nyilván hol alattomban, hogy a'
mi lelkeinket meg-ölye, mérges
nyilakat lövöldöz mi ellenünk.
Mégis Uram mind az által igen go-
nosz a' mi bolondságunk; mert
miden a' farkányt fel-tátott szájjal
mi ellenünk, láttuk szüntelen;
hogy el-készült legyen arra hogy
minket el-nyellen: nem kevésbé a-
luszunk és bujálkodunk a' mi rest-
séginkben, ugymint bátorságosak
az előtt, a' ki csak egyedül azt
kívánnya, hogy minket el-vesze-
sen. Az ellenség hogy meg-ölyön
mindenkor álom nélkül vigyáz;
mi pedig hogy őrizkedgyünk, nem
akarunk az alomból fel - serkenni.
Imé számtalan törököt hányt a' mi
lábaiak

lábaink eleiben, és minden mi utainkat különbömb különbö felsőlelekkel bé-töltötte, hogy a' melleinket törben ejthesse. Es kicsoda menekedhetik meg? Törököt tölt a' gazdagságban; törököt tölt a' szegénységben; törököt hány az ételben, az italban, a' gyönyörűségben, az álomban, a' vigyázásban, törököt tölt a' beszédben és a' munkában, és minden mi utunkban. De te Uram szabadíts meg minket a' vadászoknak töröktől, és ártalmas beszédektől; hogy vallást tégyünk tégednek, mondván: Aldott légyen az UR, ki nem adott minket prédára az ő fogaiknak! A' mi lelünk, mint a' madár a' madár-fokoknak törökből, meg-fizabadult; A' tör el-fizakadozott, és mi meg-fizabadultunk.

XVII. R E S Z.

Hogy az Isten az igazaknak világosságok.

TE pedig Uram, én világosságom, világosítsd meg az én szemeimet; hadd lássam a' világot.

világosságot, és járjak a' te világosságodban, és belé ne essem annak töreibe. Mert kicsoda kerülheti el azokat a' fok töröket; hanemha látandgya azokat? Es kicsoda látandgya azokat; hanemha az a' kit te világossággal meg-világosítandasz? Mert a' sötétségnek atya, töreit el-rejtette, az ő sötétségében; hogy meg-fogattassanak azokban, mind azok a' kik vagynak az ő sötétségekben; a' kik ennek a' sötétségnek fiai, nem látván a' te világosságot, melyben a' ki jár nem retteg. Mert a' ki jár nappal meg nem botlik; a' ki pedig jár éjjel meg botlik; mert nincsen világosság abban. Te Uram világosság; te a' világosságnak fiainak világosságok; te soha el-nem enyésző nap vagy, melyben járnak a' te fiaid botránkozás nélkül, és mely nélkül a' kik járnak, mindnyájan sötétségben vagynak: mert te világosnak világossága, nem vagy ő nállok. Imé mindeanapon szemlélyük; hogy mennyivel inkább te tölled igaz világosságtól, valaki eltávozik.

távozik; annyival inkább a' bűnöknek sötétségével béborítottatik: és mennyivel inkább vagy a' sötétségben, annyival inkább nem láttya a' törököt az ő ösvényében; ezokaért-is inkább meg nem ismeri: melyhez képest gyakorta megbotlik és el esik ezekben. Sőt a' mi rettenetesebb, még a' maga esetit-is nem veszi észben. A' ki penig a' maga csetét nem tudgya, annyival inkább nincsen a' felkelésre gondgya; mennyivel inkább még önnön magát állani gondollya. Te penig én Uram Istenem, én elmémnek világossága; világosítád meg mostan az én szemeimet, hogy lássak és ismerjek; ne vesztsek el az én ellenségimnek tekintetek előtt. Mert ugyan-is a' mi veszedelmünket munkálódgya a' mi ellenségünk,

2. sz. 68. kit, kérünk hogy olvassz-e a' mi orczánk előtt, miképpen a' viasz elolvad, a' tűznek orczája előtt. Mivel Uram, ő az első és az utolsó tolvaj, ki tanácsot tartott hogy eltolvajlaná a' te dicsőségedet; mivel fel-fuvalkodván és kevélyked-

vén

vén fel-zendült, és le-csett az ő orczájára, és le-vetettét őtet a' te szent hegyedről, és a' tűz modgyára ragyogó köveknek közepiből, mellyeknek közepiben jára. Es most én életem én Uram Istenem, mióta el-csett, meg nem szünik üldözni a' te fiaidat. Es a' te bosszúságodra, oh nagy Király, kívánnya el-vesztetni a' te teremtetésedet, mellyet teremtet a' te mindenható jóságod, a' te képedre; hogy birja a' te dicsőségedet, mellyet ő kevélysege által el-vesztett. De törd meg-őtet, mi erősségünk, minek előtte minket te bárányidat el-nyelie: és világosíts meg minket hogy lássuk a' törököt, mellyeket ő készítet; és szaladgyunk te hozzád oh Izraelnek örvendetésege. De te Uram mind ezeket jobban tudod; ki ismered az ő versengését, és feleltet igen kemény nyakát. Nemis azért mondom ezt, hogy meg-jelentsem tenéked; mert mindeneket lát, és semmi gondolat nem rejtetik el te előtted; hanem panaszát tészek te fellegednek lábai előtt ellenségem felől.

Joh. 7. v 37. Ha

felől örökké való Bíró, hogy ötet el-tárhoztassad minket pedig te fi-aidat idvezíts, a' kiknek erőiségek te vagy; mert Uram álnok, és te-kervényes útú a' mi ellenségünk, nemis lehet könnyen meg-tapaftiz-talni az ő utának te-kervényit, sem meg-ismérni ábrazattyának szí-neit; hanem ha te meg-világosítasz. Mert hol edgyütt hol másutt, hol bárányak hol farkasnak, hol sötét-ségnek hol világosságnak mutatya magát; és minden akar mi néminé-műségekben, helyekben és idők-ben, a' dolgoknak külömb külömb fele változások fzerint, külömb külömb fele késérteteket mutogat. Mert hogy a' szomorukat el-ámit-ta, őis szomorokodik: hogy az ör-vendezőket meg-csufolja, őis ör-vendezni láttatik: hogy a' lelkie-ket meg-csallja, világosságnak An-gyalává változik: hogy az erőse-ken erőszakot tégyen, bárányak tettik: hogy a' izeléseket bé-nyel-lye farkasnak tettzik. Mind eze-ket pedig külömb külömb fele ké-sérteteknek hasonlatosságok fzerint meg-

meg cselekedzi; hogy meg-retten-tsen némellyeket éjjeli felelemmel, némellyeket nappal repülő nyíllal, némellyeket sötétségben járó dolog-gal, némellyeket ellenségnek bé-ütesével, némellyeket delben olál-kodó ördöggel. Es ezeknek ismé-tetire kicsoda alkalmazos? Es kicso-da ismeri meg annak alakságát? Kicsoda jelenti-meg az ő öltözet-i-nek színét? Es az ő fogainak teker-gését kicsoda ismeri meg? Ime el-rejti nyilait az idegben, és az ő tö-reit el-rejti világosságnak színében: és ezt nehezebben veszfizük eizre; hanem ha te tölled Uram, mi re-ménységünk, világosságot vejdünk, hogy lássunk mindeneket. Mert nem csak a' testnek munkáiban, mellyek könnyen meg-ismértet-nek, nem-is csak a' vétekben; ha-nem még a' lelki munkákban-is el-rejtetett törőket teszen, és a' jó-sá-gos cselekedeteknek színe alatt; a' véteket öltözi fel, és világossá-gnak Angyalává változtattya magát. Ezekkel, és egyebekkel-is; sokakkal törökedik mi öllenünk a' Beljének fia a'

fia, a' Sárkány, mi Urunk Istenünk! Es hol oroszlán módgyára, hol sárkány módgyára, nyilván és alattomban, belől és kívől; nappal és éjjel olálkodik, hogy el-ragadgya a' mi lelkeinket, te pedig Uram szabadíts meg minket, a' ki idvezítet a' te benned remélőket, hogy ő bántogdyek mi rajtunk, és te dicsérettel mibennünk mi Urunk Istenünk.

XVIII. R E S Z.

Ismét az Istennek jó teteménysiról.

EN pediglen a' te szolgáló leányodnak fia, a' ki ajánlottam magamat a' te kezédben; már ez én alázatos vallás tételimmal, tellyes szívemből vallást teszek tenéked, én szabadítóm, és meg emlékezem az én elmémben, minden jókról, melyeket cselekedtél én velem, az én ifúságomtól fogván, minden életemben. Mert tudom hogy te igen gyűlölöd az haládatlanságot, a' mely minden lelki gonoltnak gyökere, és minden jónak meg szárazító és emészto szele; a' mely az Istennek emberhez való

irgal-

irgalmasságnak kuftejét meg-gátolgya; mely miatt az holt cselekedetk is az halálban maradnak, az élők is meg halnak, és többé jutalmat nem vesznek. En pedig Uram tenéked halakat adok, hogy te hozzád haladatlan ne légyek, én szabadítóm; mivel meg-szabadítottál engemet. Mennyiízer nyelt vala már el-engemet ama' sárkány, és te Uram, az ő szájából ki-ragattál engemet. Mennyiízer vétkeztem én, és ő kéz volt el-nyelni engemet: de te én Uram Istenem meg-öriztél engemet? Midőn te ellened gonoszlul cselekeizem vala; midőn a' te parancsolatidat meg-rontom vala; kézízen áll vala, hogy ő engemet a' pokolra ragadna, de te meg-tilalmazod vala. En tégedet meg-bántalak vala; te pedig engemet óltalmaz vala. En tégedet nem félek vala, te pedig engemet meg-örisz vala. Tégedet el-hadlak vala, és magamat ellenségemnek ajánlom vala; te ötet, hogy engemet hozzá ne fogadna el-rettentet vala. Ezeket a' jó teteményeket közlöd vala én velem

G

én U-

én Uram Istenem; de én nyavalyás meg nem ismérém vala. Mert illyeténképpen engemet az ördögnek torkából, gyakorta ki-fzabadítottál, az orózlánnak szájából ki-ragadtál, és a' pokolból, noha nem tudtam, engemet fok izben vízfíza hoztál; mert le-fzallottam a' pokolnak kapujáig, és hogy oda be ne mennék, te engemet meg-tartóztattál, közelíték vala szintén az halálnak kapujáig, és hogy tőlök meg ne fogattatnám, te cselekedted. Meg a' testi halálból-is gyakorta ki-fzabadítottál engemet én Idvezítőm; midőn engemet nehéz nyavalyák gyötrenének, és fok veszedelmekben vólnék: a' tengeren, a' földön, tüztől fegyvertől, és minden veszedelemtől meg-fzabadítván, mindenkor mellettem álván, és kegyelmesen meg tartván. Ugyanis tudtad Uram te azt; hogy ha akkor az halálban be estem vólna, a' pokol az én lelkemet el-nyelte vólna, és mind örökké el-kárhoztam volna. De a' te irgalmad és a' te kegyelmed elől vött engemet, a' te

finék

finék halálából, és a' léleknek halálából ki-fzabadítván engemet, én Uram Istenem. Ezeket, és sok egyéb jó téteményidet közlöttem én velem; de én vak valék, és meg nem ismértem, míg nem meg-világosítottál engemet. Most annak-okaért én lelkemnek világossága, én Uram Istenem, én életem mely által élek: én fizeimnek világossága mely által latok. Imé meg-világosítottál engemet, és ismérlek tégedet: mert élek te általad, és bálákat adok tenéked, jöllehetáivalókat és csekélyeket, és a' te jó téteményidre méltatlanokat, az én erőtlenségemből fázrmazókat; mivel te vagy egyedül én Istenem, én kegyelmes Teremtőm: mert izeretted a' mi lelkeinket, és semmit nem gyűlölöz azok közzül, melyeket teremtetél. Imé én vagyok első a' bűnösök között, kiket idvezítettél; hogy példát adgyak másoknak, a' te nagy kegyelmű kegyeliséged felől. Meg-vallom tenéked a' te nagy jó téteményidet; mert az alsó pokolból, nem csak

Gz

edgyízer,

edgyſzer, hanem kétfſzer-is, háromſzor-is, ſzázfſzor; sőt ezerſzeriſ szabadítottál meg engemet: és én mindenkor a' pokolra igyekezem való; de te engemet mindenkor meg téríteſz való; és engemet ezerſzer-is igazán el-kárhoztathattál volna; ha akartad volna. Nem akartad; mert ſzereted a' lelkeket, és meg-engeded az embereknek bűnüket ha azokról penitentiát tartanak, én Uram Iſtenem. Sokak a' te irgalmaſágid minden te utaidban. Moſt azért látom ezeket, én Uram Iſtenem, és iſmérem a' te világofſágod által, és el almélikodik az én lelkem, az te én rajtam való nagy irgalmaſágodon; mivel, meg-izabadítottad az alsó pokloiból az én lelkemet, és az életre viűſza hoztal engemet, mert egéſzlen valek az halálban; s' egéſzlen fel-támaſztottál engemet. Egéſzlen annakokaért tiéd legyen az én életem, és egéſzlen magamat teneked ſzentelem. Az én egéſz lelkem, egéſz ſzivem, egéſz teſtem, egéſz életem élyen te nek, én edes életem: mert egéſzlen meg-

len meg-izabadítottál, hogy engemet egéſzlen bírnál: engemet egéſzlen meg -- ujjítottál; hogy engemet egéſzlen, magadhoz ujonuan viűſza hoznál. Szeretlelek azért tégedet Uram, én eröm; ſzeretlelek tégedet én kimondhatatlan örvendezéſem, és élyen immar nem nekem, hanem teneked az én egéſz életem; mely el-veſzett való az én nyavalyaſágomban: fel-támaſztatott a' te irgalmaſágodban, a' ki kegyelmes és könyörűlő Iſten vagy: és ſokak a' te irgalmaſágid ezer iziglen azokhoz kik a' te nevedet ſzeretik. Annakokaért én Uram Iſtenem, én Moſes, meg ſzentelöm, parancsoltad a' te V. k. 6. törvényedben hogy ſzeretlelek tégedet, tellyes ſzivemből, tellyes lelkemből, tellyes elmém-ből, tellyes tehetſégenből, és minden erőmből; sőt még ſzivemnek belső réſzeiből is minden orákban és ſzempillékban, mellyekben élek irgalmaſágodnak jovaival: mivel mindenkor el-veſznék, hanem ha mindenkor igazgatnál engemet:

mindenkör meg-halnék, hanemha
mindenkör meg-elevenitenél engem:
és minden szempillantásban
engemet magadhoz kötelez, mi-
dön minden szempillantásban én
velem nagy jó teteményeket köz-
lel. Valamint annakokaért az én
minden életemben, edgy óra avagy
szempillantás fintsen, melyben a'
te jó teteményeddel nem élnék:
ugy edgy szempillantásnak sem
kelletik, lennie melyben te ne len-
nél szemeim előtt az én emlékeze-
temben, és tégedet minden erőm-
ből ne szeretnék. De ezt sem te-
hetem meg, hanemha te adándod
énnékem, akie minden jó ajándék,
és minden jó adomány, mely szár-
mazik a' világozságnak Attyátul:
kinél nincsen változás, sem a' vál-
tozáinak árnyéka. Mert nem az
akaróé, sem nem a' futóé; hanem
tied könyörülő Istené hogy szeret-
sünk tégedet. Tied Uram ez az aján-
dék, a' kié minden jó! Parancsol-
tad hogy szeretsünk tégedet, add
meg a' mit parancsolsz, és paran-
csoljad a' mit akarsz.

XIX. RESZ.

*A' szeretetnek avagy a' keresztyéni
szeretnek buzgóságáról.*

Szeretlek tégedet én Istenem, és
S inkább inkább szeretni mindenkor
kivánlak; mert te bizonyára é-
dessebb vagy minden méznél, a'
táplálásra hasznosabb minden tejnél,
és tisztább minden világozságnál.
Annakokaért minden arany, ezüst,
és drága kö felett kedvesebb vagy
énnékem. Mert valamit e' világban
cselekeszem vala, énnékem vírtza-
tettzik vala, ha azt a' te edesged-
hez, és a' te nékem szerelmetes há-
zadnak ékeségehez hasonlítottam va-
la. Oh mindenkor égő és soha meg
nem aluvó tűz; oh mindenkor
buzgó és soha meg nem lankado
szeretett, gerjesz fel engemet; ger-
jesztetem fel, mondok, egé-
zen te tőled; hogy egézfien szeret-
selek tégedet. Mert tégedet kevés-
bé szeret, ki, veled együtt, va-
lamit szeret, mellyet nem te értet-
ted szeret. Szeresselek Uram tége-
det, mivel te eleb szeretettel engem
met. De honnét adatik nékem be-

széd, hogy meg-magyarazzam a' te én hozzám való nagy ízeretetednek jeleit, a' te számtalan jó tétéményidért, mellyekkel eleitől fogva tápláltál engemet? Ugyanis a' teremtéinek jó tétéménye után, midőn kezdetben semmiből, a' te képedre teremtetél engemet, tisztelgeséssé tévén, és fel magasztaltván engemet, azok között a' teremtetett állatok között, mellyeket teremtetél, és meg nemcsútván a' te ábrázatodnak világával, mellyel megjegyztetted az én szívem ajtajának felső külsőbét: mellyel a' mint az érzékenység nélkül valoktúl, ugy ízintén az érzékenységgel felruházott állatoktól megkülömböztetél engemet, és az Angyaloknál kevésbé törtél alá valóvá. Ezis kevés volt a' te Isteni Méltóságodnak tekinteti előtt: mivel a' te jó tétéményidnek mindennapi, nagy, és kiváltképpen való ajándékival szüntelen tápláltál engemet, és mint kicsind és gyengéded fiaskádat, a' te vigasztalásodnak emelőivel szoptattál, és erősítgettél engemet,

gemet. Mert hogy egéizlen teneked szolgálnék, mindeneket valamelyeket teremtetél az én szolgálatomra rendeltél.

XX. R E S Z.

Hogy az Isten mindeneket vetett az embereknek szolgálattya alá.

Mindeneket az embernek lábai alá vetetél; hogy egyedül a' ember szolgálja teneked egéizlen. Es hogy egéizlen tiéd lenne az ember, minden munkáidon Urrá tetetted az ember. Mert ugyanis minden külső dolgokat a' testért teremtetted, a' testet pedig a' lélekért; a' lelket pedig magadért: hogy egyedül teneked szolgálja, és egyedül tégedet szeretne, bírva tégedet vigasztalására, a' magánál alább valókat pedig szolgálattya. Mert valami az égnek kereksegeiben vagyon, alább való az emberi léleknel, mely teremtetett e' végre, hogy a' fellyeb való fő jót bírja, melynek bírásával boldoggá lenne: melyhez ha ragaszkodandik, minden változando alább való dolgoknak ba-

nak barátságokat felre tévén, ama' nagy Felegnek, kinek képét viseli, örökké való halhatatlanságu ábrázatyát tiszta világossággal meg-látandgya. Akkor pedig el-ni fog ama' valóságos jókkal az Ur-
Eſa. 64. nak házában, melyekhez hasonlítottván mind ezek melyeket itt látunk, mint edgy ſemminek alittat-
1 Cor. 2. nak. Azok a' melyeket ſzem nem látott, ſem fül nem hallott, ſem embernek ſíve meg nem gondolt; melyeket ſzerzett Iſten az ötet ſzeretőknek. Ezeket pedig Uram, meg adod a' leleknek: ezekkel örvendezteted ſzolgaidnakis lelkeket minden napon, a' ki ſzereted a' lelkeket. Mit csudálkozom ezeken én Uram Iſtenem? Hiſzem a' te kepednek teized e' tiszteſégét, és a' te hasonlatoságodnak a' melyre teremtetek. Mert a' mitellünknekis, noha a' még mulando és nem-telen, hogy látna; adtad az égnek világosſágát, a' te el-fáradhatatlan ſzolgaidnak, a' napnak és holdnak ſzolgálattyok által; a' kik a' te parancsolatod ſzerint. izüntelen cjel és

jel és nappal ſzolgalnak a' te ſzaidnak: hogy léhellene; ajandékoztat a' levegő égnek tisztaſágát: hogy hallana a' zengeſeknek kü-lömbſégét: hogy ſzagolna; az illalatoknak kedveſégit: hogy köſtöl-na; az izeknek minémſégit: hogy tapasztalna; adtad a' minden tettes állatoknak temérdekségit, ſzükségeinek bé-töltésére adtad a' barmokat, az égnek repeső madarait is, és a' tengernek halait; és a' földnek gyümölcseit meg-ujjítására engedted. Az ő akarmely nyavalyájoknak meg-gyógyítáſokra, a' földbül orvoſſágot teremttél. Minden gonolizoknak meg-előzésére edgy edgy vigasztaláſra való dolgot kéſzítettél; mivel kegyelmes és könyörűlő vagy, és iſméried a' te alkotmányodat mi formálonk, mert mi mindnyajan mint a' sár ugy vagyunk a' te kezedben.

XXI. R E S Z.

Hogy az idő ſzerint való jóknak meg-viſzálásából, eſzre vehettük a' mennyi tanárának nagyságát.

Ohje-

O Hjelentése meg ennékem a' te nagy irgalmaságod: világossággal világosíts - meg kérlek meg-is inkább; hogy énnekem inkább meg-jelentések a' te irgalmaságod. Mert ezekből a' kisinydedekből a' te nagy dolgaidd; és ezekből a' láthatatlanokból a' te láthatatlan dolgaiddat vezűzűk éfzre,

Ján. 14. mi Urunk, és jó Teremtő szent Istenünk. Mert ha én Uram ezzel a' nemtelen és romlandó testtel, ily

1 Cor. 3. nagy és számtalan jó teteményeket közlelsz, a' csillagoség, és a' levegő

Rom. 8. ég által; a' föld, és a' tenger által; a' világosság, és a' sötétség által; a' a' melegség, és az árnyék által; az harmat, és a' zápor által; a' ízelek, és az esők által; a' madarak, és az halak által; a' vadak, és az élő fák által; a' füveknek íoksága és a' földnek gyenge jövősi által; és minden te teremtetűdnek szolgálattok által; melyek minékünk edgymás után szolgálnak az ő idejekben; hogy meg-vigasztaly minket a' mi unalmunkban: vallyon s' minéműek, mely nagyok, és mely számlálatla-

hatatlanok léfznek azok a' jók mellyeket készítettél a' tegedet ízere, tőknek, ama' mennyei hazában-holott tegedet színről színrelátándunk? Ha illyeket cselekezél mi velünk a' tömlőezben, mit fogsz tselekedni a' palotában? Nagyok és számlálatatlanok a' te dolgaidd Uram, egeknek Királya. Mert ha ezek mind mind igen jók és gyönyörködtetők; mellyeket, a' mint a' jókkal; úgy szintén a' gonoszokkal is közösségben közölttel: mi neműek fognak azok lenni, mellyeket csak a' jóknak rejtettél-el? Ha ily számtalanok és különb külömb felek a' te ajándekid mellyeket mostan mint barátiddal; úgy szintén ellenségeddel is közlelsz: mely nagyok és számlálatatlanok, mely edefek és gyönyörködtetők; mellyeket egyedül a' te barátiddal fogsz közleni; Ha ily na-Solt. 36. gyok a' vigasztalások a' siralomnak napján; mely nagyokat fogsz nyujtani a' menyegzőnek napján? Ha ennyi gyönyörködtető dolgok vadenak a' tömlőezben; vallyon mennyik vadenak a' házban? Szem nem lát-

H ta Isten

ta Isten te nálad nélkül, melyeket készítettél a' tégedet szeretőknak. Mert a' te nagyságod nagy fokasága szerint vagy, a' te édeségednek fokasága-is, melyet el-rájtattál a' tégedet felelőknek: mert nagy vagy te én Uram Istenem. és meg-mérsékelhetetlen; sem vége nincs a' te nagyságodnak, sem száma a' te bölcséiségednek, sem mértéke a' te jó tétemenyednek; sem vége, sem száma, sem mértéke, a' te meg jutalmazásodnak; hanem a' mint te nagy vagy; úgy nagyok a' te ajándékaid: mivel te magad vagy jutalmok és ajándékok, minden te igazán vítézkedő hivednek.

XXII. R E S Z.

Hogy az Istennek édesége, e' világnak minden jelen való kefértégét el-törli.

EZek Uram Isten, szentidnek megszentelője, a' te nagy jó tétemenyid, melyekkel a' te ehhez fiaidnak szükségeket bé töltöd: mivel te vagy reménységek a' kétségben esetteknek, vigasztalások az el hagyattaknak; te vagy a' reménységnek dicsósággal meg ékesített, és a győze-

győzedelmeknek el-készített koronája; te vagy, az éhezőknek adattatandó örökké való meg-élegetések; te vagy mindenkori vigasztalás, ki magadat csak azoknak ajánlod, a' kik e' világnak vigasztalását, a' te minden mindenkor vigasztalásodért meg-vetik. Mert a' kik itt vigasztaltatnak, a' te vigasztalásodra méltatlanoknak ítéltetnek. De a' kik itt fanyargattatnak, azok te tölled meg vigasztaltatnak: és a' kik a' szenvedésekből részeltetnek, a' vigasztalásokból-is részeltetnek. Mert senki nem vigasztaltathatik mindenik világban; sem nem örvendezhet valaki itten, és jövőendőben; hanem szükség hogy edgyiket el-vevessék, ki a' másikat birnia akarja. Midőn ezeket meg-gondolom én vigasztaló Istenem, ebből az életben nem akar vigasztaltatni az én lelkem; hogy a' te örökké való vigasztalásodra méltónak ítéltessék: mert igaz dolog ez, hogy meg-fojtatsák te tölled, aki másban valakiben inkább akar vigasztaltatni mint te beuned. De kérek
Há fő igaz-

fő igazság, tégedet, te általad; ne engedgyed meg énnekem hogy valamelly hijában való vigasztalásban vigasztaltassam; hanem kerlek hogy mindenek énnekem meg-keferegyenek; hogy az én lelkemnek te egyedül teiséll édesfnek, ki vagy meg-becsülhetetlen édesfég, mely által minden keferük meg-édesítetnek. Mert a' te édesféged a' patáknak köveit Istánnak meg-édesítette; a' te édesféged ama' boldog emlékezetű Lórintznek, a' rostelyt

Csel. 5. édesfőttte. A' te édesfégedért mennek vala az Apostolok örvendezvén, a' gyülekezetnek tekinteti elöl; mivel méltókká tétettek vala arra, hogy a' te nevedért bolfizuságot izenvednének. Bátran és örülvén mégyen vala András is a' keresz-fára, mivel a' te édesfégedhez közelit vala. Es a' te édesféged ama' két nagy Apostolokat ugy bé-töltötte, hogy annak kedvéért az edgyik a' keresz-fát választaná; a' másik-is, fejét és fegyver alá adni ne írta-nék. Berthalan ennek meg-vétele, a' maga tulajdon bőrét adra.

Esen-

Es ennek meg-köszöléséért, János a' méregnek pohárát nagy bátorsággal meg-itta. Ezt pedig hogy meg-köszölte Péter, minden alatt valok-ról el-fetkezvén, kiálta mint ha meg-részegedet volna, mondván: Uram jó nekünk itt lennünk; csinnállyunk itt három hajlékokat; itt mulassunk; tégedet ízemléllyünk; mert semmi egyéb nélkül nem szü-kölködünk. Elég Uram nekünk hogy látunk tégedet; elég, ugy mond, ennyi édesféggel meg-el-gitterni. Mert az, annak az édesfégnek, csak edgy cseppét köszölte volt meg, és minden egyéb édesfégget meg-unt. Mit gondolsz hogy mondott volna; ha a' te Istenfégednek édesfégének, ama' nagy ioka-ságát köszölte volna meg, melyet el-rejtettél a' tégedet felőknek? Ezt a' te ki mondhatatlan édesfégedet köszölte vala meg ama' szüz, a' ki felöl olvassuk, hogy nagy örömmel és dicsekedéssel mégyen vala a' tömlőzre, mintha lakodalomra hívattatott volna. Az-is, a' mint itélem, ezt köszölte vala meg, a' ki

H3 mond-

mondgya vala: Mely nagy Uram a' te édeségednek foka, melyet el-rejtettél a' tégedet felőknek. És a' ki így intést térsen vala: koftolyátok és látsátok meg, mivel igen jó az Ur. Mert ez ama' boldogság, mi Urunk Istennünk, melyet remélnünk hogy te meg-adsz minékünk, melyért tenéked Uram szüntelen vitézkedünk, melyért tenéked egész napon ölettetünk; hogy a' te életedben tenéked éllyünk.

XXIII. R E S Z.

Hogy a' mi telles reménységünknek és szívünknek kívánságának, Isténben kellessék meg-nyugadni.

TE pedig Uram, Izraélnek reménsege és kívánsága, melyre fohászkodik a' mi szívünk mindennapon, hies, ne késsél. Kézfél, közelits, és jöj el; hogy vigy ki minket e' támlózból, hogy tegyünk vallást a' te nevednek, hogy dicsekedgyünk a' te világosságodban. Nyírd meg fuleidet, a' te árváidnak firalminak kiáltásokra; kik ezt kiáltják te hozzád: Mi Atyánk: add-meg minékünk ma a' mi min-

mi mindennapi kenyerünket: melynek erősségekben járunk éjjel és nappal, miglen jntándunk a' te szent hegyedre, az Horebre. És én a' te cselédednek kicsinydedi között leg kissebb, én Isténem. Atyám, és eröm, mikor megyek, és jelenem meg a' te orczád előtt? Hogy a' ki most vallást tézek tenéked ideig, akkor vallást tehessék tenéked örökkéig. Boldog lélek, ha fel-bocsátándom, a' te tisztaságodnak látására. Kicsoda adgya azt énnékem, hogy arra menni megengedgyed énnékem? Tudom Uram, tudom, és meg-vallom, hogy én méltatlan vagyok arra, hogy bé mennek a' te hajlékodon: de cselekedd meg a' te tisztaságodért, és ne szégyenits meg a' te benned remélő szolgádat. Mert kicsoda mégyen bé a' te szent helyedben, hatalmadnak szemlélésére; hanem ha te meg-nyirandod? Kicsoda nyittya pedig meg ha te bé zárlandod? Mert ha te lerontándod; fenki nincsen a' ki meg-éppitse az házad. És ha az embert bé-zárlandod,

H4

dod,

Jnb. 12.

dod, senki nincsen a' ki meg nyílt. Ha a' vizeket meg-tartoztatándod, mindenek meg-száradnak. Es ha azokat ki bocsátándod a' földet fel-fordittyák. Ha mind azokat, a' mellyeket csináltál, semmivé téfzed, kicsoda mond ellened tenéked? Továbbá, örökké-való a' te irgalmaságodnak jósága, mellyel csináltál mindeneket, valamellyeket akartál. Teremtettél minket világnak formálója; igazgalsz minket. Te teremtettél minket; ne utály meg minket; mert a' te munkáid vagyunk. Ugyanis mi Urunk Istenünk, mi sárok és fergetskék, nem mehetünk bé a' te örökké valóságidban, hanem há te vezeténdesz bé minket, ki semmi-ből teremtettél mindeeket.

XXIV. R E S Z.

Hogy a' mi idvességünk Istentől
vagyon.

EN pedig a' te kezeidnek műkájá-vallást téfzed té néked a' te fele-medben; mert nem az én kez-Sal. 44-ivében reménlek és az én fegyverem nem szabadít-meg engemet; ha-
nem a'

nem a' te jób kezéd, és a' te karod, és a' te ábrázatodnak világossága. Másképpen kétségben esném, mivel az én reménységem te vagy, a' ki teremtettél engemet, mivel nem hagyod-el a' te benned reménlőket. Ugyanis te, mi igen jó és hoftázu tú-Béls. 18.
ró Urunk Istenünk vagy, a' ki mindeneket irgalmason cselekepszél. Mertha véskézendünk; tiéid nem vagyunk: hanem véskézendünk; tiéid vagyunk; mivel te nálad számban irattattunk. Mert mi Sol. 83.
mindnyajan fának levelei vagyunk, és hijában valóság minden élő ember, és ízel a' mi életünk a' földnek színén. Ne haragudgyál ha Job. 7.
mi te árváid el-esünk, mivel isméd a' te átkutmányodat, mi Urunk Istenünk. Avagy megbecsülhetet-Sol. 102.
len erőlségü Isten, a' fának levelei ellen, mely a' szélül el-ragadtatik, Job. 13.
akarodé meg mutatni a' te hatalmadat, és a' ízaraz pozdorjárt üldözödé? Izraélnek örökké való Királya; avagy az holt ebek káthozatodé? Avagy edgy balhát kárhoztetté? Hallottuk Uram a' te irgalmasa-Béls. 1.

maságod felől, hogy te a' halált nem teremted, nem-is örvendez azoknak, a' kik meg- halnak el-vezetéseken. Ennekokaért Uram könyörgünk teneked, hogy ne engedgyed uralkodni azt, a' mit nem teremtetél, ezen a' te teremtetéseden, a' mellyel teremtetél. Mert ha bánkodik el-vezetésünkön, mi-asoda tilt- meg Uram tégedet, ki mindeneket meg cselekedhetel, hogy mindenkor ne örvendezz a' mi id-vezetésünkön? Ha akarod idvezí-terez engemet; én pedig ha akar-nám-is nem cselekedhetném. nagy az én nyavalyaságomnak tolasága én velem. Mert az akarod én bennem vagyom, a' tehetséget pedig ma-gamban nem találom. A' mi jó azt nem akarhatom; hanemha te akarandod; sem a' mit akarok meg nem cselekedhetem; hanemha a' te hatalmad meg-erősítendő: és a' mit meg cselekedhetik-is néha nem a- karom; hanemha a' te akarod meg-lejéni, miképpen a' menyben, úgy itt a' földönis. Es a' mit aka- rok és meg-cselekedhetek-is, nem tu- dom;

dom; hanemha a' te bölcseséged meg-világosítand engemet. Es ha tudok-is, néha akarván, néha vég- ben is vihetvén hiányos és üres cse- lekedeteket; mindazáltal el mulik az én bölcseségem, hanemha a' te igaz bölcseségedtől meg-segíttetik. Mindenek pedig a' te akarod ala vettetenek, és nincsen a' ki ellene állhasson a' te akarodnak; minde- neknek Ura, és minden testnek Fejedelme: és valamellyeket akariz meg-cselekezzed a' mennyen, és a' földön, a' tengerben és minden mélységeken. Mi bennünk an- nakokaért légyen meg a' te akarod, kik által a' te neved segítségül hiva- tott; hogy el ne vesztizen e' te ne- mes alkutmányod, mellyet a' te tisztességedért teremtetél. Mert kicsoda az az aszfzoznyi állattul szü- lettetett ember; ki élyen és az ha- lált ne lássa, és lelkét a' pokolnak kezéből ki ragadgya. hanemha azt te egyedül ragadándod ki; minden életnek élet adó elete, mely által mindenek élnek.

XXV. R E S Z.

Hogy az emberi akarat tehetetlen legyen a jó cselekedetekre Isteni kegyelem nélkül

MErt ugyanis immár vallást tőrtém tenéked én életemnek dicseréte, én Uram Istenem, én idveiségemnek ereje. Reménlek vala valamikor az én jóságos cselekedetemben, mely mindazáltal nem vala jóságos cselekedet. És midőn így akarok vala futni, az holot hiszem vala hogy inkább megállok, ott inkább meg eszem; és inkább hátra maradtam, nem eléb mentem: és a' mit, hiszem vala, hogy meg nyerek, inkább el-távol-zék én tőlttem. Így fok hasonló dolgok által az én erőmet meg-pro-bálad. Meg ismértem mostan, mivel meg-világosítottál engemet, hogy, a' mit leg inkább hittem, hogy meg-cselekedhetek, azt magam által mindenkor kevésbé cselekedhettem meg; mert azt mondom vala: ezt cselekekszem, s' amazt cselekekszem: sem ezt, sem amazt meg nem cselekedém. Jelen vala az akarat, nem vala a' tehetség: jelen

vala a'

vala a' tehetség, nem vala az akarat: mivel a' magam erejébe bízom vala. Mostan pedig vallást tészek tenéked én Uram Istenem, menynekés föld-nek Attya, hogy a' maga erejében meg nem erősfittetik a' férfit, hogy ne dicsekedgyék te előtted minden testnec bolond kevélysége. Mert nem az emberen áll annak akarása, a' mit meg-cselekedhetnék; avagy annak meg-cselekedhetése a' mit akarna; avagy annak tudása, a' mit akarna, és meg-cselekedhetnék; hanem inkább te töled igazgattatnak, az embernek járási, azoknak, mondom, a' kik megvallyák, hogy nem magoktól, hanem te töled igazgattatnak. Kérünk azét tégedet, a' te belső résceidnek könyörületeségéért, hogy akarjad Uram, idvezíteni azt, a' mit terítettél; mert ha akarsz idvezíthetsz minket, mert a' te akaratodban vagyon a' mi idveiségiünknek ereje.

XXVI. R E S Z.

Az Istennek régi jó réteményiről.

EMlékezzél meg a' te régi irgal-masságodról, mellyel minket elcítöl fogva, a' te édeségséidnek áldomással elől vöttél. Mert mi-Solt. 31.

nek előtte szünettetném én, a' te szolgáló léányodnak fia, Uram én reménségem, az én anyámnak említtől fogva te elől vöttél engemet, készítvén énnékem ösvényeket, melyekben járnék, és mennék a' te házadnak dicsőségehez. Minnek előtte formálnál engemet az én anyámnak méhében, ílmértél engemet: és minek előtte ki jónék az én anyámnak méhéből, valami tenéked tettzett el rendeltél én felöllem. Mik és minéműek legyenek a' te könyvedben írva én felöllem, a' te tanácsodnak titkaiban; én ugyan nem tudom, az honnét is igen irtódom. Te pedig tudod; mert a' mit én a' napoknak és az időknök folyási szerint, mostantúl fogván, ennek az idő szerint valósnak ezer elztendeig várók, az a' te örökkévalóságodnak tekinteti előtt már meg lőtt, és a' mi jövődö, már meg lőtt. En pedig mivel állok e' sötét étfzakában, ezeket nem tudván, a' fglelem és a' rettegés környül vötte nek engemet, midön látom hogy én rcám mind

den fe-

den felöl fok veszedelmek rohanak, engemet fok ellenségek is vadálznak, és számtalan nyavalyának fokaságai ez életben környül fognak. Es hanemha ennyi gonolozokban, velem volna én velem a' te segedemed, kétségben elném. De énnékem nagy reménségem vagy on te benned, én Istenem, én igen szelid Fejedelmem. Es a' te nállad lévő könyörületességidnek fokaságának meg-gondoldása, megvidámttya az én elmémet. A' te irgalmasságodnak ez előtt való jelenis, melyek engemet, minek előtte születtetném elől vötte nek, és most kiváltképpen én rajtam felderültenek, a' te jó-akaratomnak jövődöbéli jobb és tökeltefebb ajándékirul, melyet barátidnak tartasz, az én reménségemet felindittyák, hogy te benned örvendezzen én Uram Istenem, szent és elő örvendetességem; mert az én ifúságomat mindenkor meg örvendezteted.

XXVII. RESZ.

*Az embereknek őrizetekre rendeltetett
Angyalokról.*

Mert szeretél engemet én ed-
gyetlen edgy szerelmem, mi-
nek előtte szeretnélek tége-
det, és a' te képedre teremtetél en-
gemet, minden te teremtetésnél
fellyebb valóvá tőttél engemet.
Mely méltóságot akkor tartok meg,

Sid. 1. midőn meg-ismérlek tégedet, a'
kiért alkottál engemet. Annak fe-
lette téized a' te Angyalodat szolgáló
lelkékké én éretem, kiknek meg-
parancsoltad, hogy meg-örizzenek

Solt. 9. 1. engemet minden én utaimban, hogy
valamiképpen lábaimat meg ne üs-
sem a' kőben. Mert ezek az őri-
zők, a' te Városodnak amaz új

Solt. 12. 5. Jerusálemnek kö-falain, és amaz he-
gyek, kik az ő kerítésében vigyáz-
nak, és a' te nyájaidat őrizik az

1. Pé. 5. éjtzakának írásán, hogy valami-
kor midőn nem volna szabadító;
el ne ragadgya mint az orózlán a'
mi lelkeinket, ama' régi kigyó, a'
mi ellenségünk az ördög, ki mint
az ordító orózlán, mindenkoron jár
széllyel

széllyel, keresvén a' kit bé nyelhef-
fen. Ezek lakói ama' boldog vá-
rosnak a' felső Jerusálemnek, mely
a' mi mennyei Anyánk, kik szől-
gálatra küldettek azokért, kik az
idvességnek örökséget el-vészik,
hogy azokat meg-izabadítsák az ő
ollenségeiktől, és meg-örizzék min-
den ő utaikban, erősfíttegség-is és
intsek. Mert szeretik az ő vélek
edgy városban lakozó baráttyokat;
kik által, hogy az ő Városoknak
meg-romladozott kö falának hafa-
dási, meg-építtetének, reménlik.
Annakokáért is nagy szorgalmatos-
sággal, és vigyázással jelen vadnak
mi környüllöttünk, minden orák-
ban és helyekben; segítvén és a' mi
szükségeinkről gondot viselvén, és
szorgalmatosan járván, mi közöt-
tünk Uram és te közötted, és le-
hován minékünk a' te kegyelmed-
nek kíváncsán áldását. Mert velünk
járunk minden mi utainkban, bé-
jőnek és ki-mennek mi velünk,
szorgalmatosan réá vigyázván,
mely kegyessen és mely tiiztetsége-
sen találkodgyunk edgy-mással, e'
13 gonofz

gonosz nemzetségnek közepette,
 és mely szorgalmatossággal és ki-
 vánsággal, kereszük a' te országo-
 dat, és annak igazságát, és mely fel-
 lemmel és retteggel szolgálunk,
 és örvendezzünk tenéked, a' mi
 szívünknek örvendezésében. Se-
 gitik a' munkálódókat, bé fedezik
 a' nyűgűvőket, intik az harczoló-
 kat, dicsirik a' győzedelmeskedő-
 ket: örvendeznek az örvendezők-
 kel, azokkal, mondom, a' kik te
 róllad örvendeznek: szánakoznak
 a' szénvedőkön, azokon, mon-
 dom, a' kik te éretted szénvednek.
 Nagy az ő mi róllunk való gond-
 gyok: nagy az ő mi hozzánk való
 szereteteknek indulattyok. Ez pe-
 nig vagyon, mind a' te meg-
 csemlhetetlen szeretetednek tisztel-
 ségért, mellyel szeretettel minket.
 Mert szeretik azokat, a' kiket te
 szeretisz; őrizik a' kiket te őrisz;
 el hadyák, a' kiket te el-hadísz;
 nem szeretik azokat a' kik csele-
 keznek hamiságot; mivel te is
 gyűlölsz mind azokat, a' kik cse-
 lekeznek hamiságot, és el-vesz-
 ted

ted mind azokat, a' kik hazugsá-
 got írólnak. Valamenyiférel jól
 cselekezzünk, örülnek az Angya-
 lok, szomorkodnak az ördögök.
 Valamenyiférel a' jótúl el-tévelye-
 dünk, az ördögöt meg-örvendez-
 tettyük, a' te angyalidat örömök-
 tül meg fősztjuk. Mert nékik
 örömök vagyon edgy bünösön, a'
 ki tart poenitentiát; de az ördög-
 nek edgy igazon, a' ki el-hadgya
 a' poenitentiát. Adgyad azért Atyam,
 hogy ők mindenkor örüllyenek mi
 felöllünk; hogy te is ő általok min-
 denkoron dicsértesse mi bennünk,
 és mi ő vélek edgyütt, a' na' te edgy
 aklodban bé-vitetteszünk; hogy
 vélek edgyütt vallást tégyünk a' te
 szent nevednek, embereknek és
 Angyaloknak Teremtője. En eze-
 ket emlegetvén, te előtted vallást
 tészek dicsérven tégedet; mivel
 nagyok ezek a' te jó tétéményid,
 mellyekkel meg tiszteltél minket,
 adván nekünk a' te Angyalidat,
 hogy szolgáló lelkek lévén, miné-
 künk szolgáljanak. Mert ide ad-
 14 tad va-

Solt. 5.

Luk. 15.

tađ vala mind azokat, valamellyek az égnek kerektségében vadnak, de mint edgy keveleknek alitod ezeket, melyek az ég alatt vagynak; hanemha hozzá adnád azokat-is, melyek az egeken felül vadnak. Dicsirjenek Uram, tégedet e' felől minden te Angyalid; tegyenek valást tenéked e' felől, minden te munkáid; a' te szenteid-is áldást mondgyanak tenéked. Oh mi tisztességünk, a' ki minket igen megtisztelvén és meggazdagítván, sok ajándékidal meg-ékefitettél. Mert csudálatos Uram a' te neved mind ez egész földön. Ugyanis micsoda az ember hogy nagygyá téfzed őtet, avagy a' te szíved ízerint miért ízereted őtet? Mert meg-mondottad régi Igáság: Gyönyörűségem énnekem az embereknek fiaival lennem. Nemde nem rothadságé az ember, és fereg az embernek fia? Nemde nem egész hijában-valóságé minden élő ember? Mégis méltónak alitod ez illyenre fel-nyitni a' te ízemeidet, és őtet magaddal edgyütt az itéletben vinni.

XXVIII.

XXVIII. RESZ.

Az Istennek mélységes eleve el-rendeléséről és meg-tudásáról.

TANITS-meg engemet mélységes mélység, Teremtő bölcsesség, ki az hegyeket és az halmokat mértékben meg-mérsékelted, és függő mértékben, a' földnek terhét három ujjaidal fel függefztetted. Függefzted-fel e' testiségnek terhét, mellyet víselek, három láthatatlan ujjaidal tennen magadra; hogy lássam és ísmérjem-még, mely csudálatos vagy ez egész-földön. Igen régi világosság, ki világoskodol vala minden világosságnak előtte, ama' régi öröké valóságnak szent hegyeiben; ki *Sid. 4.* nek meztelenek és meg nyilatkoztak valának mindenek, minek előtte meg-lennének. Világosság, a' ki gyűlölsz minden maculást; mimivel tisztaságos és macula nélkül való vagy, micsoda gyönyörűséged tenéked lened az emberrel? Mitsoda *2 Cor. 9.* közü a' világosságnak a' sötétség-gel? Mert hol vagy az emberben a' te gyönyörűséged? Hol kéfízitettél

szítettél magadnak én bennem a' te méltóságodhoz illendő szent hajlékot, hogy abban bémenvén légyen tenéked örvendezésre való győ-

Matth. 5. nyörüséged? Mert tisztá vocsoráló ház illet tégedet, meg-tisztító erő; a' kit csak egyedül a' tisztá szemek láthatnak; annál-is inkább csak azok bírhatnak. Az emberben pedig hol vagyon oly tisztá templom, hogy tégedet bé-foghaszton, ki igazgatod e' világot? ki teheti azt tisztává, aki tisztátalan magbul fogantatott. Avagy nem te e' ki csak

Job. 14. egyedül vagy tisztá? Mert a' tisztátalanul kicsoda tisztittatik-meg.

Sirách 34. Mert a' törvény szerint-is, melyet adtál a' mi Atyáinknak a' tűzben, mely égeti vala az hegyet; és a' felhőben, mely bé fedezi vala a' sőtét vizet: Valamit a' tisztátalan illet, tisztátalan léfzen. Mi pedig len mindnyájan, mint a' vér-folyásban lévő atzizonyi állatnak ruhája, olyak lévén; meg-veszett és tisztátalan vérből születtetvén, a' mi tisztátalanságunknak makuláját; melyet kiváltképpen te elötted, ki min-

mindeneket látz, el-nem rejthetünk; homlokainkon hordozzuk. Minek-okaért tiszták nem lehetünk; hanemha te meg-tisztítándasz, ki magad egyedül vagy tisztá. Meg-tisztítod pedig mi közzülünk embereknek fia közzül, azokat a' kikben tenéked tettett lakoznod; kiker a' te bölcseségednek, meg-foghatatlan, nohat titkos; mindazonáltal mindenkor igaz itéletinek; hozzá-járulhatatlan, mélységes, és titkos végezésével, az ő érdemek nélkül eleve el-rendeltél e' világ elött, el-hivtál e' világ közzül, meg-igazítottál e' világban, és meg-dicsőítész e' világ után. Nem minde-
Rom. 11. nekkel cselekedszed pedig ezt: melyen csudálkoznak meg-eméztödvén e' földnek minden bölcsi. En-is Uram ezt meg-gondolván. meg-rémülök és el-ajulok, a' te bölcseségednek és tudományodnak, gazdagságának magasságán; melyet én el-nem érek; mert meg-foghatatlanok a' te igazságodnak ítéleti; mivel azon edgy fárbul né-mely edényeket tisztítségre csinálz, némel-

némelyeket pedig örökké való gyalázatra. Kiket annakokáért ítélték közlül, magadnak szent templomoddá választottál, azokat megtisztítod, ki-töltvén őreájok tiszta vizet, kiknek neveiket és számo-

Ezec. 23. kat te tudod, ki magad egyedül számlálod meg a csillagoknak sokaságát, és mind azokat neveken hívod: kik bé-is irattattak az életnek könyvében: kik semmiképpen el nem vezíhetnek: kiknek mindenek, még a' bűnök-is javokra
1. Mos. 50. szolgáltnak. Mert midőn el-esűnek, őszve nem rontatnak; mert te ke-

Rom. 8. zeden tartod őket, meg-örizvén minden csontyokat azoknak, hogy edgyis azok közlül meg ne rontassék. Mindazáltal igen gonosz a' bűnösöknek halálok, azoknak, mondom, a' kiket, minek előtte alkuznál az eget és a' földet, a' te titkos, de mindenkor igaz ítéletidnek nagy mélysége szerint, eleve el-rendeltél az örök halálra: kiknek neveiknek; és gonosz érdemeiknek számok te nálad vagyon; ki a' tengernek fővenyének számát
meg-

meg-számláltad, és meg-mérted a' mélységnek mélységét: kiket hagytaál az ő tisztátalanságokban: kiknek mindenek gonoszokra szolgál-
Solt. 33. nak, és még könyörgések-is bűnné válik; úgy hogy ha szintén az égig fel-menendének-is, és az ő fejeket a' felleget meg-illeti-is, és az égnek csillagi között székeket helyeztetik-is; még-is mindazáltal végtére, mint a' ganéj el-vesznek.

XXIX. R E S Z.

*Azokról a' kik elsőben igazak; de an-
nakutánna hamissakká lesznek: és ottlenben.*

NAgyok ezek a' te ítéletid Uram Istén, igaz és erős Bíró, ki meg-ítéled az igazságot, és meg-vizsgálhatatlan és mélységes dolgokat cselekedjél: melyeket midőn meg-gondolok meg-reszketnek minden én csontaim; mivel nincsen bátorságban az élő ember a' földön; hogy szolgáljunk tenéked kegyesen és tisztán, a' mi életünknek minden napjában felelemben, és örvendezzünk tenéked rettegésben; hogy ne legyen a' szolgálat felelem nélkül, sem az öröm rettegés
K tegés

tegés nélkül, és szintén úgy ne dicsekedgyék a' fel-készült, mint a' készületlen: se ne dicsekedgyék te előtted mindé test; hanem félyen és rettegjen a' te orczád előtt; mivel nem tudgya az ember külső sorsából szeretetre avagy gyűlölségre légyen méltó; hanem jövendőre mindenek tartatnak bizontanul. Mert láttunk Uram fokakat, és hallottunk a' mi Atyáinktól, melyet bizonyára nagy rettegés nélkül emlékezetben nem hozok, fok felelem nélkül meg nem vallok; hogy elsőben néminémüképpen felmentek az egekig, és az ő székeket a' csillagok közé helyhezették, annakutána pedig le-estének szintén a' mélységekig, és azoknak lelkeik a' gonoszbán meg-átalkodtanak. Látuk hogy a' csillagok az égből lehullottanak, a' sárkánynak verekedő farkának fújtólása előtt. És hogy azok a' kik a' földnek porában fekűsznek vala, a' te segítő kezédnek creje által, Uram, csudálatosan az egekben fel-mentenek. Láttuk hogy az élők meg-hóltanak,

és az

és az hóltak az halálból fel-támadtanak, és hogy azok a' kik az Istennek fiai között járnak vala, a' tűzes köveknek közepette, mint a' sár a' semmiségre folytának. Láttuk hogy a' világosság meg-sötétült, és a' sötétségből világosság származott; mert a' Publicánusok és a' paráznák, meg-előzik a' lakókat a' menyeknek országában, az országok fiai pedig ki vetteknek a' külső sötétségben. Miért löttének pedig mind ezek; hanemha azért mivel amaz hegyre mentenek-fel, a' melyre a' ki elsőben fel-ment, Angyal vala; és hogy le-jöve, ördög vala. A' kiket pedig eleve el-rendeltél azokat elishivtad, meg-is szentelted, meg-is tisztítottad, hogy te Felségednek méltó hajléka legyenek, a' kikkel és a' kikben legyen tenéked szent és tisztgyönyörűség, kikben te gyönyörködteted magadat, és meg-örvendezteted az ő ifúságokat, lakván ő vellek az ő emlékezetekben, hogy ők a' te szent templomod legyenek; mely a' mi nagy méltóságunknak és emberiségünknek dicsireti.

XXX.

XXX. RESZ.

Hogy a' kegyes lélek legyen az Istennek
szentséges lako helye.

MErt a' lélek, mellyet terem-
tettél nem a' magad állattya-
ból; hanem a' te igéd által;
nem az éltető állatoknak akarmely
matériájából; hanem semmiből, a'
ki okos, értelmes, lelki, minden-
kor élő, mindenkor mozgásban lé-
vő; a' kit meg-jedzettél a' te ábrá-
zatodnak világával, és meg szent-
eltél a' te keresztségednek erejével;
oly edénye lőtt te Feltégednek; hogy
csak egyedül te tölled, és mástul sen-
kitől sem töltetheflek-bé. Midőn
péniglen te benne vagy, tellyes az
ő kívánsága, és már kívül semmi
nincsen más hátra, a' mellyet ki-
vánhatna; midőn penig valamit ki-
ván kívől, nyilván való dolog hogy
te nem vagy ő benne belől; mert
ha te benne vagy, semmi nincsen
továbbra, a' mit kívánna. Mert mi-
vel fő es minden jó vagy, nincsen
a' mit továbbra te kívölled kívánna;
hanem bir tégedet a' ki minden jó
vagy. Hogy ha nem kívánna a'
minden

Phyl. 3.

minden jót; következik hogy ki-
vánna a' valami jót, a' mely nem
minden jó: azért nemis a' fő jót;
azért nemis az Istent; hanem in-
kább a' teremtetett állatot kívánna.
Midőn penig a' teremtetett állatot ki-
vánna, szüntelen való éhsége va-
gyon; mert jóllehet a' mit a' terem-
tetett állatok közül kíván meg-nyer-
je, mindazáltal üressen marad,
mert semmi nincsen a' mi ötét bé-
töltse; hanem ha te a' kinek képed-
re teremtetett. Bé-töltöd penig te
azokat, kik semmit sem kívánnak
te kívüllötted, és téfzed azokat te
reád méltókká, szentekké, boldo-
gokká, macula nélkül valókká, és
Istennek barátivá, a' kik mindene-
ket ganéjnak alitanak, hogy tége-
det egyedül meg-nyerheszenek.
Mert ez a' boldogság, mellyet az
embernek ajándékoztál: ez a' tiszt-
ság mellyel ötet minden terem-
tetett állatok között, és mindenek
felett tisztaságossá töltted, hogy lé-
gyen csudálatos a' te neved ez egész
földön. Imé én Uram Istenem,
nagyaság, jóságos, mindenhatósá-
gos I-

Sott. 8.

K3

gos Isten; meg-találtam az helyet holott te lakozol; mert lakozol a' lélekben, melyet teremtetted a' te képedre, és hasonlatosságodra, mely egyedül tégedet keres és kíván; mert nem abban lakozol, mely tégedet se nem keres, se nem kíván.

XXXI. R E S Z.

Hogy az Isten sem a' külső érzékenységek által, sem a' belsők által, meg nem találathatik.

EN tévelygettem mint az el-vesztett juh, kerefvén tégedet kívöl, a' ki vagy belöl. Es sokat

Sol. 118. munkálódtam, kerefvén tégedet én kívüllöttem, és te lakozol én bennem, ugy mindazáltal ha én kívánlak tégedet. Bé-kerültem e' világ Városának szorosait és utzáit, kerefvén tégedet, és nem találalak; mert rofzizúl kereslek vala tégedet kívöl, a' ki valál belöl. El-küldöttem követemet, tudnillik, minden külső érzékenységeimet; hogy keresnélek tégedet, és nem találalak, mert rofzizúl kereslek vala tégedet. Mert látom én világoságom, Isten a' ki meg-világosítottál en-

tál engemet, hogy azok által rofz. szúl kereslek vala tégedet; mert te belöl vagy; ők mindazonáltal holott jöttel légyen bé, nem tudták. Mert a' szemek ezt mondgyák: Ha színes nem volt, mi rajtunk bé nem jött. A' fülek ezt mondgyák: Ha zendülést nem csinált, mi rajtunk által nem jött. Az orr ezt mondgya: Ha nem szagoskodot, én rajtam bé nem jött. A' kóftolás ezt mondgya: Ha izi nem volt, én rajtam bé nem jött. A' tapasztalás is hozzá adgya: Ha teste nincsen, e' dolog felöl engemet semmire ne kérdgy. Nincsenek annakokáért azok te benned én Istenem. Mert nem a' testnek hasonlatosságát, nem az időnek ékességét, nem az világosságnak fényességét, nem a' szint, nem az édes nótáknak énekléseket, és akarmi egyéb édes hágicsálásokat, nem a' virágoknak és a' keneteknek, vagy a' fő szerzámoknak illatozófokat, nem a' kóftolást gyönyörködtető mézet avagy mannát. nem a' tapasztalásra avagy fogdolásra kívánatos, sem nem ezek az ér-

zékenységek alá vettetett más egyéb dolgokat keresem, midőn az én Istenemet keresem. Távól légyen hogy azokat hídgyem az én Istenemnek lenni, mellyek az oktalan állatoknak érzékenységektől is meg fogattatnak. Mindazáltal midőn az én Istenemet keresem; keresek minden világosság felet való néminémü világosságot, mellyet meg nem érez a' Isten: minden szózat felet való néminémü szózatot, mellyét meg nem érez a' fül: minden illat felet való néminémü illatot; mellyet meg nem érez az orr: minden édeség felet való néminémü édeséget, mellyet meg nem érez a' nyelv: minden tapasztalás felet való tapasztalást, mellyet meg nem érez a' tapasztaló érzékenysége. Ez a' világosság fennlik, holott az hely bé nem fogja: ez a' szó zengedez, holott a' szél el nem ragadgya: ez az illat illatozik, holott a' ízellő el nem hinti: ez az íz jól éreztetik, holott nincsen gyomroság: ez a' tapasztalás tapasztaltatik, holot el nem oszlattatik. Ez az én Istenem, és

nincsen

nincsen más ehhez hasonló. Ezt keresem midőn az én Istenemet keresem, ezt szeretem, midőn az én Istenemet szeretem. Későre szerettelek tégedet illy régi, és illy új szépséget: későre szerettelek tégedet, mert te belől valál, én pedig kívül, és ott kereslek vala tégedet: és azokhoz a' szép dolgokhoz, mellyeket al-kutottál, én éktelenül ragaszkodom vala. En velem valál, és te veled nem valék. Azok tartanak vala te tőled távól engemet, mellyek nem lehetnek vala hanem csak te benned. Mert meg-járok vala mindeneket, keresvén tégedet, és mindenekért el hagyván magamat. Meg-kér-dettem a' földet; ha ő volna az én Istenem? és ezt mondotta énnekem hogy: Nem: és mindenek a' mellyek ebben vadnak, ugyan azt vallották. Meg-kérdeztem a' tengert, és a' mélységeket, és azokban lévő úszó állatokat, és azt felelték: Nem vagyunk a' te Istened, keresled mi felettünk ötet. Meg-kérdeztem a' szellős levegő eget, és ezt mondgya az egész levegő ég, mind ő lakoiival egyetemben: Meg csallattatik Ana-

ximénés; nem vagyok én a' te Istened. Meg-kérdeztem az eget, a' napot, az holdat, és a' csillagokat: Mi sem vagyunk a' te Istened, ezt mondgyák. És ezt mondtam mind ezeknek, a' melyek az én testemnek ajtai környül állanak: Szőllyatok énékem az én Istenemről, kit ti ismértek: mondgyatok nékem valamit a' felől: és fel-szóval mindnyájan ezt kiáltották: ő teremtett minket. Meg-kérdeztem annak utánna e' nagy világot: Mond-meg énnékem ha te vagyé az én Istenem, avagy nem? Es felele hathatós szóval: Nem vagyok, ugymond, én; hanem az által vagyok én, a' kit keresz én bennem, ő teremtett engemet, én felettem kereszéd őtet, a' ki igazgat engemet, a' ki terem-

Rom. I. tett engemet. A' teremtett állatoknak meg-kérdések, azoknak mélyseges meg-viágálások: a' teremtett állatoknak feleletek; azoknak Isten felől való bizonság tételek; mivel mindnyájan ezt kiáltják: ISTEN teremtett minket. Mert a' mint az Apostol mondgya: Az Istennek lát-

hatat-

hatalatlan dolgai, azok által a' melyek lóttnek, e' világban lévő teremtet állattul, értelemmel szemléltetnek. Es vízfíza tértem magamra, és bé mentem magamban, és mondom magamnak: Te ki vagy? Es felelék magamnak: Okos és halandó ember. Es kezdém vizsgálni mi volna az? és mondek: Honnét vagy on ez ilyen lelkes állat én Uram Istenem? Honnét vagy on hanem ha te tölled? Te teremtetél engemet, és nem én magam, magamat. Ki vagy te? Te vagy a' ki által én élek; te vagy a' ki által élek mindenek. Ki vagy te? Te vagy én Uram Istenem, igaz és egyedül való, mindenható és öröké való, meg-foghatatlan és meg-mérsékelhetetlen, a' ki mindenkor élz, és semmi meg nem hal te bened; mert halhatatlan vagy, örökévalóságban lakozó, Angyaloknak szemei előtt csudálatos, ki be-szélhetetlen, meg-viágálhatatlan, és meg-nevezhetetlen ISTEN, élő és igaz, rettenetes és erős, kinek nincsen kezdete és vége, ki vagy minde-

mindeneknek kezdetek és végek, ki vagy az időknek kezdetek előtt, és az éstendőőknek minden eredetek előtt. Te vagy Istenem énnékem, és Urok mindeneknek, valamelyeket teremtetél, és te nállad minden állandóknak okaik meg-állanak, és minden változandóknak eredetek, te nállad változhatatlanképpen meg-maradnak; és minden okos, oktalan, és ideig való dolgoknak számkok, mindenkor fen tartatnak. Mond-meg nekem alázatos szolgádnak én Istenem, mond-meg kegyelmessen e' te nyavalyás szolgádnak, mond-meg kérlek a' te irgalmasságid szerint: Honnét vagyon ez ilyen lelkes állat hanemha te tölled? Nemde leheté magának valaki alkutó mestere? Nemde származhatik valahonnét te kívülled a' létel és az élet? Avagy nem te vagyé a' fő létel, a' kitől vagyon minden létel? Mert valami vagyon, te tölled vagyon; mivel te nállad nélkül semmi nincsen. Nemde nem te vagyé kutszeje az életnek, a' kitől származik minden élet? Mert valam

mi el,

mi él, te általad él, mert te nállad nélkül semmi nem él. Annakokért Uram, te teremtetél mindeneket. Kérdgyemé ki teremtet engemet? Uram te teremtetél engemet: a' kinélkül semmi nem lőtt. Te én alkutóm vagy, én te alkutmányod. Hálákat adok tenéked én Uram Istenem, a' ki által élek én, és a' ki által élnek mindenek; mivel teremtetél engemet. Hálákat adok tenéked én alkutóm; mert a' te kezeid teremtettenek engemet, és alkutottanak engemet. Hálákat adok tenéked én világosságom; mivel meg világosítottál engemet, és meg találalak tégedet és magamat. Az holot meg-találtam magamat; ott ismértem meg-magamat: az holott meg-találtalak tégedet, ott ismértelek meg-tégedet: az holott pedig meg-ismértelek tégedet; ott meg-világosítottál engemet. Hálákat adok tenéked én világosságom; mivel meg-világosítottál engemet. Micsoda ez a' mit mondek: meg-ismértelek tégedet? Nemde nem te vagyé meg-foghatatlan

Job. 10.

1.

és meg-

- Jelen. 19.* és meg-mérsékelhetetlen Isten, és Királyoknak Királya, és Uraknak Ura, kinek egyedül vagy on halhatatlanságod, és lakozol hozzá-járulhatatlan világosságban, melyet senki nem látott; sőt nem is láthat az emberek közül? Nemde nem te vagyé titkos és meg-vísgálhatatlan méltóságú Isten, ki egyedül vagy magadnak nagyságos ismérője, és csudálatos szemlélője? Kicsoda ismérte hát azt meg a' mit soha nem látott? Mert meg mondottad a' te igaságodban: Nem lát engemet az ember hogy éllyen. Meg mondotta a' te követed-is a' te igaságod által: Az Istent soha senki nem látta. Kicsoda ismérte hát azt meg a' mit soha nem látott? Ezt is mondotta a' te igaságod: Senki nem isméri a' Fiút, hanem csak az *Ján. 11.* Atya; sem az Atyát senki nem isméri hanem csak a' Fiú. A' te egyedül való Szent Háromságod, egyedül magadnak tökéletesen ismeretes, a' mely felül halad minden érzékenységet. Micsoda tehát ez, a' mit én kijában valósághoz hason-

hasonlítottatott ember mondottam: hogy: meg-ismértelek tégedet? Mert kicsoda ismérte meg tégedet, hanemha magad magadat? Ugyanis te egyedül, mindenható, felette dicsőrendő, felette dicsőséges, felette felmagasztaltatott, magaságos, és felette valóságos Istennek neveztetel, ama' szentséges, és Istenségedhez illendő beízüdekben: mivel minden valóságon, melyet értelemmel vagy okossággal, és érzékenységgel észre vehetünk; és minden néven, a' mely neveztetik, nem csak ez életben, hanem még a' jövődöbenn-is, felette valóságos képpen, és felette megérthetetlen képpen felül valónak lenni ismertetel: mivel felette valóságos és titkos Istenségeddel, minden okosság, értelem, és valóság felett, hozzád járulhatatlan és meg vizsgálhatatlanképpen lakozol tennen magadban: az holott vagy on hozzájárulhatatlan világosság, és meg-vísgálhatatlan, meg-foghatatlan, és ki beszélhetetlen fényesség, melyet meg nem illet valami fényesség: mivel

mivel szemléltethetlennék és láthatatlannak, okosságot és értelmet felül haladónak, felette hozzá járulhatatlannak, felette el-változhatatlannak, és másokkal felette közölhetlennék lenni alittatik. Mellyet senki-is az Angyalok vagy az emberek közül soha nem látott; sőt nem is láthat. Ez Uram a' te Eged : a' te teremő Eged, a' te felette ritkos, felette érthetetlen, okosságot felette igen felül muló, és valóságot felette igen felül haladó világosságot, mely felől mondatik:

Sol. II.3. Az égnek ege az Urnak. Az égnek ege, kire nézve minden ég olyan mint a' föld; mert felette igen csudálatosan fel-magasztaltatott minden ég felet. Melyhez képest még a' menyországi is olyan mint a' föld, mert ez: Egnek ege az Urnak: mert senkitől nem ismértetik, hanem az Urtól. Melyre senki fel nem ment, hanem csak az a' ki az égből le jött: mert senki nem isméri az Atyát, hanem csak a' Fiú, és azoknak Lelkek. Es senki nem isméri a' Fiút; hanem csak az Atya, és azoknak

zoknak Lelkek. Ugyanis egyedül magad ismérted tökéletesen magadat, oh Háromság, (szent Háromság, felette csudálatos Háromság, és felette ki beszéltethetetlen, felette meg vizsgálhatatlan, felette hozzájárulhatatlan, felette meg foghatatlan, felette meg-érthetetlen, felette valóságos, és minden érzékenységet, minden okosságot, minden elmét, minden értelmet, és a' mennyei lelkeknek minden valóságokat, felette igen valóságos képpen felül haladó Háromság; mellyet sem ki mondani, sem meg-gondolni; sem meg-érteni, sem meg-ismérni nem lehet, még az Angyaloknak szemeiknek-is. Honnét ismértetek hát meg tégedet, UR ISTEN, a' ki magosságot vagy minden föld felett, és minden ég felett, kit sem a' Chérubim, sem a' Serafin Angyalok tökéletesen meg nem ismérnek; hanem az ő szemléseknek szárnyaival orcájokat be-fedezik, a' magas és fel-emelkedet Királyi széken ülőnek kiáltván és mondván: Szent Sz. Sz. a' teregek. Esa. 6.

nek URA ISTENE: tellyes az egész föld a' te dicsőiségeddel. Meg-rémült a' Prophéta és így szóllott: Jaj nekem; mert halgattam: mert én meg-ferteztetett ajakú férfiú vagyok. Es meg-rémült az én szívem és így szóllott: Jaj nekem; mert nem halgattam: mert én meg-ferteztetett ajakú férfiú vagyok. De ezt mondtam, meg-ismértelek tégedet. De mindazonáltal Uram, jaj azoknak a' kik halgatnak te felölled: mivel a' szóllók némákká lélsz nek te kívülled. En is én Uram Istenem nem halgatok; mivel teremtetted engemet, és megvilágosítottal engemet, meg-találtal engemet, és meg-ismértelek tégedet; mivel meg-világosítottal engemet. De miképpen ismerlek meg-tégedet? Te benned ismerlek meg tégedet. Meg-ismértelek tégedet, nem a' mint magadnak vagy ismeretes; hanem meg-ismértelek tégedet, a' mint énnékem vagy ismeretes, és nem te kívülled, hanem te benned; mert te vagy az a' világotság, a' ki meg-világosítottal

tottál engemet. Mert a' mint magadnak vagy ismeretes; egyedül magadtól ismértetted meg: a' mint nekem vagy ismeretes, a' te kegyelmed szerint én töllem-is meg-ismértetted. De micsoda vagy énnékem? Mond-meg kegyelmesen énnékem szegény szolgádnak, mond-meg a' te könyörületességed szerint, micsoda vagy énnékem? Mondgyad az én lelkemnek: A' te idvességed én vagyok. Ne rejsd el én töllem a' te orczádat, hogy meg-ne hallyak. Enged-meg énnékem földnek és hamunak, hogy szólljak a' te irgalmaságodnak c-lötte: engedd-meg énnékem, hogy szólljak a' te irgalmaságodnak c-lötte; mivel nagy a' te irgalmaságod én rajtam. Mert szóllok az én Istenemnek, ha por és hamu vagyok is. Mond-meg énnékem te alázatosodnak; mond-meg kegyelmesen énnékem te szegényednek; mond-meg a' te irgalmaságod szerint, micsoda vagy énnékem? Mert az én szívemnek belső részeire, onnan felül menydörgő

L4 szavad-

Ján. 17.

izavaddal meg-zendültél, és meggyogytottad az én fiktésgemet, és meg-hallottam a' te szózatodat, és meg-világosítottad az én vakságomat, és meg-láttam a' te világosságotat és meg-ismértem hogy te vagy az én Istenem. Azért mondtam hogy meg-ismértelek tégedet. Meg-ismértelek tégedet, mivel te vagy az én Istenem. Meg-ismértelek tégedet egyedül való igaz Istent, és a' kit el-bocsátottál a' Jesus Christust. Vala oly idő midőn nem ismerlek vala tégedet. Jaj annak az időnek midőn nem ismerlek vala tégedet: jaj annak a' vakságnak midőn nem látlak vala tégedet: jaj annak a' fiktésgnek, midőn nem hallak vala tégedet: vak és fikté lévén, azokhoz a' fízép dolgokhoz mellyeket alkuítottál, éktelenül ragaszkodom vala. En velem válál, és én te veled nem valék: Es azok engemet távól tartanak vala te töled, mellyek nem vólnának hanemha te benned vólnának. Világnak világossága megvilágosítottál engemet, és láttalak tégedet, és ismeretelek tégedet: mert féki,

nem

nem fízeret tégedet, hanem csak az a' ki lát tégedet: és senki nem lát tégedet; hanem csak az a' ki fízeret tégedet: Későre fízerettelek tégedet, illy régi és illy új fízépséget, későre fízerettelek tégedet: jaj annak az időnek, midőn nem fízerettelek tégedet.

XXXII. R E S Z.

Az igaz bíttről való vallás tétel.
HAlákat adok tenéked én világosságom, a' ki meg-világosítottál engemet, és meg-ismértelek tégedet. Mikképpen ismeretelek meg-tégedet? Meg-ismértelek tégedet, hogy te vagy én egyedül való, élő, és igaz, Teremtő Istenem. Meg-ismértelek tégedet, hogy te vagy menynek és földnek, minden láthatóknak és láthatatlanoknak Teremtője; hogy te vagy igaz, mindenható, halhatatlan és láthatatlan, környül vehetetlen, meg-határozhatatlan, öröké való, hozzád járúhatatlan, meg-foghatatlan, meg-vísgálhatatlan, meg-változhatatlan, meg-mérsekelhetetlen, véghetetlen Isten, minden látható és láthatatlan terem-

tett állatoknak kezdete, ki által mindenek lőtenek, ki által minden éltető állatok fen tartatnak. Kinek méltóságának, a' mint soha kezdete nem vőlt, úgy vége sem léfzen soha örökké: Meg-ismértelek tégedet, hogy te vagy egyedül való Igaz ISTEN, örökké való Atya, Fiú, és Szent Lélek, noha három izemélyek, mindazáltal edgy magán való állat, és még ofzolhatatlan természet, és Atya, ki senkitől sem: Fiú, ki az Atyától csak magától; és Szent Lélek, ki egyenlő képpen mindeniktől származván, kezdet nélkül, mindenkor, és vég nélkül Háromság Istén, és csak egyedül való és igaz mindenható Istén: mindenneknek edgy kezdete, mindé láthatóknak és láthatatlanoknak, lelkieknek és testieknek Teremtője; a' ki a' te mindenható erőddel, az időnek kezdetétől fogván, mind a' két fele teremtet állatot, tudnillik a' lelket és a' testet, az Angyalt és e' világot, és annak utánna az embert, mint edgy testből és lélekből alkotott közönséges állatot

állatot, edgyszer-s' mind semmiből teremtetted. Meg ismértelek tégedet, és vallást téfzek te felőled, hogy te vagy szüületés nélkül való Atya, az Atyától születetett Fiú, és sem nem születetett, sem nem származás nélkül való vigasztaló Szent Lélek Istén, szent és meg-ofzolhatatlan Háromság; három egyenlő, edgy állatu, és edgy örökké valóságú izemélyekben: Háromság az Edgyfegyben, és Edgység a' Háromságban; szívvel hívén az igazságra, és szájjal valván az idvességre. Meg-ismér-*Rom. 10.* telek tégedet, hogy te vagy az igaz ISTEN, és a' mi Urunk Jéfus Chri-*Ján. 17.* stus, az Istennek edgyetlen edgy szüülött Fia; ki énnekem Teremtőm, Idvezítőm, és Meg-váltóm; sőt az egész hívő emberi nemzetségnek: ki felől meg-vallom, hogy az Atyától születetett öröktől fogva, hogy Istentől való ISTEN, világosságtól való világosság, igaz Istentől való Igaz ISTEN, nem teremtetett hanem születetett, edgy állatu, és edgy örökké valóságú az Atyával és szent Lélekkel, ki által mindenek lőtte.

löttenek kezdettől fogva: álhatatlanul híven, és igazán meg-valván, hogy te JézusChristus egyedül született Isten, az embereknek idvességéért, a' tellyes Szent Háromság-tól közönségesen testben öltöztetél, és a' Máriának méhében, ki mindenkor szüzességben maradt, a' szent Léleknek munkálkodása által fogantatván, és okoslélekből s' emberi testből álván, igaz emberré löttél. A' ki midőn Istenség szerint, Istennek szenvedhetetlen, és edgyszer s'mind halhatatlan edgyetlen edgy Fia vólnál, a' te nagy szerelmedért mellyel szeretél minket; ugyan te magad a' ki Istennek Fia vagy, embersegéd szerint, lőtél szenvedhetővé és halandóvá. A' ki az emberi nemzettségnek idvességéért; Istennek edgyetlen edgy Fia, méltónak alítottad, a' szenvedést és az halált, a' kereszt-fán el-szenvedni, hogy minket az örökké való haláltól meg-szabadítanál. Sőt a' poklokra te világosságnak szerzője le szállottál, és harmad napon dicsőségeseen győzedelmeskedvén fel-

támad-

támadtál, fel vévén azt a' szent testet, mely a' mi bűneinkért halva feküdt a' koporlóban, és meg-elevenitvén az irások szerint harmad napon, hogy azt az Atyának jobbjára ültetnéd. Istennek igaz Fia, a' mi testünknek állatyaival, az az: ama' dicsőfégyes Szüznek méhéből felvétellett emberi lélekkel és testtel egyetemben, minden egeknek felette fel mentél; holott ülész az Atya Istennek jobján, holott vagyon az életnek kut-feje, és az hozzá járulhatatlan világosság, és az Istennek békeisége, mely felül halad minden érzékenységet. Ott tégedet igaz Isten és ember Jézus Christust, imádunk és hívünk, vallást tévén arról, hogy tenéked Atyád az Isten, és reményünk hogy te onnét el-jö-vendő Bíró vagy, e' világnak végén, hogy meg-ítily eleveneket és holtakat: és meg-fizess mindeneknek, jóknak és gonoszoknak, az ő cselekedetek szerint, mellyeket cselekedtünk ez életben, vagy jutalmat vagy büntetést; a' mint mindenik méltó lejéni nyugodalomra, vagy

M

nyava-

nyavalyára. Mert fel támadnak azon a' napon, a' te erődnek szava által minden emberek, valakiknek emberi lélek volt testekben, a' melyet itt viseltenek: hogy az egész ember vagy dicsőséget végyen, vagy gyehehnát. Te vagy ama mi életünk és fel támadásunk: kit Idvezítőül várunk, tudnillik az Ur Jesus Christust, ki meg-ujjítja a' mi alázatos testünket, az ő dicsőséges testéhez hasonlónak tévén. Meg-ismértelek tégedet, hogy te vagy edgy és igaz Isten, az Atyának és a' Fiúnak Szent Lelke, mindeniktől egyenlő képpen származó, az Atyával és a' Fiúval edgy állatu, és edgy örökké-valóságú, mi Vigasztalónk és Szószólónk: a' ki ugyan azon

Matth. 1. Istenre, és a' mi Urunk Jesus Christusra, galamb képeben le szállott.

Gal. 2. tál, és az Apostolokon tüzes nyelveknek formájokban meg-jelentél. A' ki az Istennek minden szentjeit és választottit, eleiről fogva a' te kegyelmednek ajándékával tanítottad, és a' Prófétáknak szájokat, hogy ki beszélnek az Isten országának csudá-

csudálatos dolgait, meg-nyitottad; ki az Istennek minden szentjeitől, az Atyával és a' Fiúval egyetemben, imádtatol és dicsőítterel. Kik között én-is a' te szólgáló léányodnak fia, szívemből dicsőitem a' te nevedet; mert meg-világosítottál engemet. Mert te vagy az igaz világosság, igaz mondó fenyeiség, Istennek tüze, és lelkeknek mestere, a' ki a' te kenetteddel meg-tanítasz minket minden igazságra. Igaságnak lelke, ki nélkül lehetetlen tétzeni Istennek, mivel te Istentől való Isten, és világosságtól való világosság, származván a' világosságoknak Atyától ki mondhatatlan képpen, és az ő Fiától a' mi Urunk Jesus Christustól; kikkel edgy állatu, és edgy egyenlőségű, és edgy örökké-valóságú lévén, az edgy Háromságnak állatyanban, feletle valóságos képpen uralkodol és országoliz. Meg-ismértelek tégedet, hogy te vagy edgy, élő, és igaz Isten, Atya, Fiú, és Szent Lélek: személyidben ugyan három; de állatodban edgy: kit vallok, imádok, és

dok, és dicsőítek tellyes fízivemből; mint igaz egyedül való, szent, halhatatlan, láthatatlan, változhatatlan, hozzájárulhatatlan, meg vizsgálhatatlan Istent; edgy világosságot, edgy napot, edgy kenyeret, edgy életet, edgy jót, edgy kezdetet, edgy véget, edgy Teremtőjét a' menynek és a' földnek: ki által mindenek élnek, ki által mindenek fenn tartatnak, ki által mindenek igazgattatnak, vezéreltetnek, és éltetettnek, mellyek az egekben vadnak, és mellyek a' földön és a' föld alatt vadnak: ki kívül nintsen Istent a' mennyen és a' földön. Így ísmértelek meg tégedet, UR ISTEN, a' ki ísmériz engemet, így ísmértelek meg tégedet. Meg ísmértelek tégedet a' te benned való hit által, mélyet belém óltottal, én világosságom, én szemeimnek fénye, én Uram Istennem, e' földnek minden végének reménsége, az én Iffiuságomnak vigasztaló őrcme, és az én *Solt. 85.* *vegségemnek tápláló java.* Mert *Esa. 40.* te benned örvendeznek, Uram, minden én csontaim, mondván:

Uram

Uram kicsoda hasonló te hozzád? Kicsoda hasonló te hozzád az Istenek között Uram? Nem a' kit alkutottanak az embereknek kezek; hanem a' ki alkutottad az embereknek kezeket. A' pogányoknak bálványi *Solt. 115.* ezüstök és aranyok, embereknek kezeknek alkutmányi; nem ugy az embereknek Alkutoja. A' pogányoknak minden Isteni ördöngösök; az Ur peniglen az egeket teremtette; *Solt. 95.* az az Ur, az ISTEN, Az Istenek, *Sid. 1.* kik nem teremtették az eget és a' földet, vészízenek-el az égről és a' földről: az ISTENT, a' ki teremtette az eget és a' földet, a' föld és az egek áldgyák.

XXXIII. R E S Z.

A' tulajdon maga alávalóságának meg-vallásáról.

Kicsoda hasonló te hozzád, még az Istenek között-is Uram? Kicsoda hasonló te hozzád? Szentségben méltóságos, rettenetes, és dicséretes, és csudálatos dolgokat cselekedő. Későre ísmértelek meg-tégedet igaz világosság, későre ísmértelek meg-tégedet. Nagy

M3

és sötét

és sötét felleg vala peng az én hijában - valóságomnak szemei előtt: úgy hogy ne láthatnám az igazságnak napját, és az igazmondoságnak világosságát. Sötétséggel elfedeztetem vala, mint főtétségnek fia, a' főtétséget szeretem vala; mert a' világosságot nem ismértem vala. Vak valék, és a' vakságot szeretem vala, és a' főtétségre, főtétség által megyek vala. Kicsoda hozott ki onnét engemet, az holott valék, én vak ember, úlvén a' főtétségben, és az halálnak árnyékában? Kicsoda fogta az én kezemet, hogy onnét ki hozna engemet? Kicsoda az az én megvilágosítóm? Nem kerestem vala ötet, és ő megkeresett engemet: Nem hívom vala ötet, és ő elhívott engemet. Kicsoda az? Te vagy én Uram Istenem, kegyelmes, és könyörülő, és könyörületeségnek Attya, tellyes igazfalságnak Istené. Te vagy én Izent Uram Istenem, kit vallok tellyes szívemből, hálákat adván a' te nevednek. Nem kereslek vala tégedet, te meg keresél engemet:

nem

nem hivlak vala segítségül tégedet, te elhívtál engemet. Mert a' te nevedről hívtál engemet. Menydörög kemény szavaddal, az én izivemnek belső részeire, onnét felü-
 meg-zendültél: Légyen világosság, és lött világosság: és el ment az a' nagy felleg, és meg olvadt az a' főtét felleg, mely az én szemeimet befedezte vala, és meg-láttam a' te világosságotat, és meg-ismértem a' te szavadat, és mondtam: Bizony Uram te vagy az én Istenem, ki ki-hoztál engemet a' főtétségből: és az halálnak árnyékából, és hívtál engemet a' te csudálatos világosságodban, és imé látok. Hálákat adok tenéked, én megvilágosítóm. Es megfordultam, és láttam a' főtétséget, melyben valék és a' főtét mélységet melyben fekizé vala, és meg-rententem, és megfelemletem, és mondtam: Jaj, jaj, az én főtétségemnek melyben feküdtem. Jaj, jaj annak a' vakságnak, melyben az égnek fenyelegét nem láthatom vala. Jaj jaj az én el-múlt tudatlanságomnak, midőn té-

M₄

dön té-

dön tégedet Uram nem ismerlek
vala. Hálaát adok tenéked, én
meg-világosítóm és meg-szabadi-
tóm; mivel meg-világosítottál en-
gemet, és én meg-ismértelek tége-
det. Későre ismertelek meg-tége-
det, régi igazság, későre ismer-
telek meg tégedet, örökké való igaz-
ság: te valál fenyétségben, én idő-
téttségben, és meg nem ismerlek
vala tégedet; mert te nállad nélkül,
meg nem világosíttathatom vala;
mert nincsen te kívülled világosság.

XXXIV. R E S Z.

Az Isteni méltóságnak meg-gondolása.

Szenteknek Szent ISTENE, Iste-
neknek meg-becsülhetetlen méltó-
ságu ISTENE, és Uraknak csu-
dálatos, ki-beszélhetetlen, és ki
gondolhatatlan URA; kitől retteg-
nek a' menyben az Angyali hatal-
mak, kit imádnak minden Urasá-
gok, és Királyi székek és min-
den erők felnek a' te tekintetedtől,
kinek hatalmának és bölcsességének
nincsen száma: ki fundáltad e' vilá-
got a' semmi felet. és a' tengert bé-
kőjtöted a' levegő égben mint a'
témle-

témlemben, mindenhatóságos, szent
fégyes, erősfégyes Istene, minden te-
steknek lelkeiknek; kinek tekinte-
ti előtt fűt az ég és a' föld; kinek pa-
rancsolattjának minden éltető álla-
tok magokat alája adgyák: tégedet
imádgyanak és dicsőítsenek min-
den te teremtfégy. En is a' te szolgáló
leányodnak fia, a' te benned való
hit által meg-hajtom az én szívemet
a' te méltóságodnak lábai alatt; há-
lákat adván, hogy méltóztattál, a'
te irgalmasfégyod által meg-világo-
sítani engemet. Igaz világosság,
szent világosság, gyönyörködtető
világosság, felelte dicsíretes vilá-
goסף, csudálatos világסף, mely
meg-világosít minden e' világra szű-
lettetett embert; sőt még az Angya-
loknek szémeiket is. Imé látok; mi-
nekokáért tenéked hálaát adok.
Imé látom a' menynek világסףát:
világoskodik az én elmémnek íze-
mei közöt, onnét felül a' te or-
czádról, a' világסףágnak fűgára, és
meg-örvendeztetí minden én cson-
táimat. Vajha tökéletessé lenne
én bennem! öregbítsd kérlek vi-
lágסףát.

lágóságnak szerző oka: öregbitéd
kérlek a' mi világoskodik én ben-
nem. Terjedgyen, kérlek, terjed-
gyen te belölled. Mitsoda ez a' mit
erzek? Micsoda tűz a' ki melegíti
az én szívetem? Micsoda világo-
ság ez, a' ki tündökölteti az én szíve-
met? Oh tűz, ki mindenkor égsz,
és soha el nem aluszol, gerjeszt fel-
engemet! Oh világo-ság, ki min-
denkor világoskodik, és io-ha meg
nem sötétedel, világosíts meg en-
gemet! Oh vajha gerjedeznek te
belölled! Szent tűz mely édes-sen
gerjedelz, mely titkoson fenle-sz,
mely kíváncsi-san égetz! Jaj azok-
nak, kik nem gerjedeznek te be-
lölled: jaj azoknak kik meg nem
világosíttatnak te tölled. Oh igaz-
mondó világo-ság, ki meg-világo-
sítod ez egész világot, kinek vilá-
go-sága bé-tölti e' világot. Jaj a'
vak izemeknek kik nem látnak té-
gedet, eget és földet meg-világo-
sító napot. Jaj az homályoskodo
szemeknek, kik nem láthatnak té-
gedet. Jaj azoknak kik el-fordít-
tyák szemeket, hogy ne lássák az

igassá-

igasságot. Jaj azoknak, kik el nem
fordítták izemeket, hogy ne lássák
az hijábanvalóságot. Mert a' söté-
tséghez szokott szemek, a' fő i-
gasságnak fugarira nem nézhetnek:
a' világo-ságról valami itéletet sem
tehetnek: kiknek a' sötétsé-
gben vagyon lákások: a' sötétsé-
get lát-tyák, a' sötétsé-
get szeretik, a'
sötétsé-
get javallják, a' söté-
tsé-
gről sötétségre men-
vén, ho-
lott vesznék-el nem tudgyák: nya-
valások a' kik nem tudgyák mit
vesztenek el; de nyavalyásabbak
bizonyára a' kik tudgyák mit vesz-
tenek-el, kik el-esznek fel-nyi-
tott szemekkel, és látván mennek-
le a' pokolban. Oh boldogságo-s
világo-ság, kit csak a' felette meg-
tisztított szemek láthatnak! Bol-
dogok a' tiszta szívűek; mivel ők
az istent meg-látták. Tisztít-
meg engemet tisztító erő, építs
meg az én szemeimet, hogy épp
szemekkel szemlélyelek tégedet,
kire csak az épp szemek nézhetnek.
Vedd-el kérlek, ama' régi hályog-
nak ho-

nak homálytát, a' te világosítatodnak fugarával, hozzád járulhatatlan fényesség: hogy tégedet láthassalak egyenes nézésekkel, és a' te világosságodban lássam a' világosságot. Hálaikat adok tenéked én világosságom; Imé látok. Terjedgyen ki kérlek Uram az én látásom te belölled. Nyíld-meg az én szememet, hogy gondollyam-meg a' te törvényedben lévő csudálatos dolgokat: a' ki csudálatos vagy a' te szenteidben. Hálaikat adok tenéked én világosságom. Imé látok; de tükör által homályos beszédben.

1 Cor. 13.

De mikor színről színre? Mikor jön el az örvendezéfnak és vigasságnak ama' napja, melyben bé mégyek ama' csudálatos sátorok helyére, az Istennek házáig; hogy azt a' ki lát engemet, meg-lássam színről színre, és bé telylegyék az én kívánságom?

XXXV. RESZ.

A' léleknek Istenhez való kívánczóságáról és szomjuhozásáról.

Solt. 42. **M**Iképpen kívánczik a' szarvas a' vizeknek kutfejeihez, úgy kíván-

kívánczik az én Lelkem te hozzád ISTEEN. Szómjuhozik az én lelkem te hozzád ISTEEN, elő kut főhöz; mikor megyek és jelenem meg a' te orczád előtt? Oh életnek kut-feje, élő vizeknek ere; mikor mégyek a' te édeségednek vizeihez, e' puzta, út és víznélkül való földről; hogy lássam a' te erődöt, és a' te dicsőségedet, és enyhítem-meg *Solt. 62.* a' te irgalmaságodnak vizeiből az én szomjuságomat? Szómjuhozom Uram: életnek kut-feje vagy: elégit meg engemet. Szómjuhozom Uram: szómjuhozlak tégedet élő ISTEEN. Oh mikor mégyek, és jelenem meg Uram a' te orczád előtt? Gondolodé hogy látom ama' napot, a' gyönyörűségnek és örvendezéfnak napját; a' napot melyet szerzett az Úr, hogy vigadozzunk és örvendezzünk abban? Oh szép és ékes nap, a' mely bé nem estveledik, és el-nem enyészik; melyben meg-hallom a' dicsiretnék szavát, a' vigasságnak és vallás tételnek szavát: melyben meg-hallom: Jöj bé a' te Uradnak öröme! N ben jöj

ben: jőj bé a' mindenkor örömben; a' te Uradnak Istenednek házában; holot vadnak nagy és meg-vísgálhatatlan és csudálatos dolgok, kiknek nincsen fázatok. Jőj bé a' szomorúság nélkül való örömben, melyben vagyon örökké való vigaság; holott léfzen minden jó; és nem léfzen semmi gonosz. Holott léfzen valamit akarsz, és nem léfzen valamit nem akarsz. Ott léfzen élet adó élet, édes és szerelmes, és mindenkor emlekezetes. Holott nem léfzen harczoló ellenség, sem semmi hitegető edeség; hanem nagy és bizonyos bátorság, bátorságos csendeség, csendes gyönyörűség, gyönyörűséges szerencséség, szerencsés örökké-valóság, örökké való boldogság, és boldog Háromság, az Háromságnak Edgysege, az Edgysegnek Istensége, és az Istenségnek boldog nézése; mely a' te Uradnak Istenednek öröme.

Sz. 116. Oh öröm felett való öröm, minden örömet meg-gyöző öröm, mely kívül nincsen öröm, mikor mégyek bá te beléd, hogy lássam az én Istene-

nemet;

nemet; ki lakozik te benned? El-mégyek oda, és meg-látom e' nagy látást. Micsoda tartóztat meg engemet? Jaj nekem mert az én lakó-
lom távol vagyon. Jaj nekem, miglen mondatik énnekem: hol vagyon a' te Istened? Miglen mondatik énnekem: várj s'-várakozzál? Es most micsoda az én várakozásom? Nemde, én Uram Istennem, nem az Idvezített várjuké a' mi Urunk *Jesús Phyl. 3.* Christust, a' ki meg-ujjította a' mi alázatos testünket hasonlatoisá tévé a' maga dicsőséges testéhez; Várjuk az Urat, midőn meg-tér a' mennyegzőből, hogy bé vigyen minket a' maga menyegzőjében. Jö-
vel Uram és ne késedlmezzél. Jö-
vel Uram *Jesús Christus*, jövel és látogass meg minket békességben: jövel és vidd ki a' foglyokat a' tömlöczből; hogy örvendezzünk te el-lötted tökéletes szível. Jövel mi Idvezitők: Jövel minden nemzet-segeknél kíváncs, mutass meg a' te orczádat. és idvezülünk. Jövel én világosságom, én meg-változ: vidd ki az én lelkemet a' tömlöczből,

Na

hogy

Sol. 141.

hogy vallást tégyek a' te szent-nevednek. Meddig haakódom én nyavalyás, ez én halandóságomnak hábjai között, kiáltván te hozzád Uram, és meg nem halgatsz? Halgass-meg Uram, a' ki e' nagy tengerről kiáltók, és vigy-fel engemet, az örökké való boldogságnak csendes partyára. Boldogok a' kik e' tengernek veszedelméről ki vitettetvén, te hozzád Istenhez; mint egy csendes parthoz jutottanak; Oh bizony boldogok, a' kik a' tengerről a' partra, a' számkivetésből az hazában; a' tömlőczből a' palotában jutottanak, már kíváncsú nyugodalommal boldogok léven: kik ama' mindenkori dicsőségnek hartzal nyert jutalmat, melyet itt fok szenvedések által kerestének, már boldog gyönyörűséggel el-nyervén, örvendeznek mind örökkön, örökre! Oh bizony boldogok, Oh igen igen boldogok, a' kik már minden gonoszoktól megszabadulván, az ő hervadhatatlan dicsőségekről bátorságok lévén, a' dicsőségnek országában jutottanak. Oh örökké való ország, minden

den időbéli ország, holott vagy on el-fogyhatatlan világosság, és litének békeisége, mely felül halad minden érzékenységet: melyben a' szenteknek lelkek nyugosznak, és mindenkori örvendezés vagy on azoknak fejeken, örömet és vigasza-
Esa. 35.
 got nyernek, és eltávozik a' fájdalom és a' nyögés! Oh mely dicsőséges ország, melyben veled edgyütt Urám, országolnak minden szentek, felöltöztetvén világosságban, mint valámi ruhában, lévén az ő fejeken, drága kövekből éppítettett koronák! Oh mindenkori boldogságnak országa, holott te Uram szenteknek reménye, és dicsőségnek királyi koronája, színről színre láttatol a' szentektől, minden felől megörvendeztetvén őket a' te békeiségedben, mely felül halad minden érzékenységet! Ott vagy on végzetlen öröm, szomorúság nélkül való világosság, fájdalom nélkül való egésség, dolog nélkül való utazás, időtéttség nélkül való világosság, halál nélkül való élet, minden gonosz nélkül való minden jó. Holott az

iffúság foha meg nem vénhedik, holott az élet el nem végeződik, holott az ékecség foha sargává nem változik, holott a' s'zeretet foha meg nem hidegedik, holott az egészség foha nem hervadozik, holott az öröm foha meg nem fogyatkozik, holott fájdalom foha nem éreztetik, holott nyögés foha nem hallattatik, holott semmi szomorúság nem láttatik, holott mindenkor öröm vagyon, és semmi gonosztul való félelem nincs; mivel ott a' fő jó b'ráttatik, a' mely az erőknek Urának orczájának, mindenkoron való látása. Bóldogok annakokáért, a' kik ebből a' hajó törést s'jenvedő jelen való életből, oly nagy örömökre jutottanak. Jaj bóldogtalanok vagyunk mi és nyavalyások, a' kik a' mi hajónkat, e' nagy tengernek habjaiban és s'fészes örvényiben vonnyuk, nem tudván az idvefélegnek csendes partyára, mikor juthatunk el. Bóldogtalanok, mondom, kiknek életek vagyon s'fámki vetésben, uttyok veszedelemben; végek kétségben; nem tudván a' mi életünknek végét; mert

mert mindenké jövendőre tartatnak bizonytalanul. Még a' tengernek habjaiban járunk, ohajtva te hozzád tengernek csendes partyához. Oh mi hazánk, bátorságos hazánk, meiszfzérül látunk tégedet, e' tenger-rül köszöntünk tégedet, e' völgy-rül ohajtunk tégedet, és igyekezzünk könyvezésekkkel, ha miképpen te hozzád el juthatnánk! Emberi nemzetségnek reménsége, CRISTUS, Isten-től való ISTEN, mi rejtek helyünk és érünk; kinek világossága, ez homályos kódók között, e' tengernek szél-veizei felett, mint a' tengernek csillagának fúgára, a' mi szemeinket meiszfzérül világosíttya; hogy vezérelfessünk a' csendes part-ra. Igazgassad Uram a' mi hajónkat job kezeddél; hogy el ne veszfzünk az habokban; hogy minket el ne merítsen az vizeknek szélvesze, sem el ne nyeljen minket a' mély-ség; hanem vony vízfzsa minket e' tengertől, te hozzád mi edgyetlen edgy vígasztalónkhoz, kit meiszfzéröl, mint valami hajnal csillagot, és igazságnak napját, ki minket a'

menyei hazának csendes partyán vár, könyvező szemeinkkel alig látunk. Imé te hozzád kiáltunk te meg váltottid, mostan pedig számkivetettid, kiker drága véreddel váltottál meg. Halgals-meg minket mi Idvezítő Istenünk, e földnek minden végeinek, és a' tengerben mezőre lakozóknak-is reményegek. Haborústengerben járunk, te a' parton álván, szemléled a' mi vezedelmeinket: idvezíts minket a' te nevedért. Adgyad Urá minékünk hogy e' tengernek, hajó töréstől szűz köizálat és örvényi között, úgy igyekezhessünk és középben járhasunk; hogy mind a' két rendbéli vezedelmet el-kerülvén, épp hajóval és árukkal bátran a' csendes partra juthassunk.

XXXVI. RESZ.

Ísmét a' menyei hazának dicső-ségéről.

MIdőn annakokaért jutunk te hozzád bölcseségnek kut-fejéhez, te hozzád el-fogyhatatlan fenyeiséghez, te hozzád elolthatatlan világossághoz; hogy tégedet

gedet akkor már nem tükör által homályos beszédben; hanem szinről szinre lássunk; akkor tellyesedik bé jókkal a' mi kívánságunk; mert semmi nem léfzen kívül a' mit kívánnnyuak; hanem csak te Uram, a' ki vagy fő jó. A' ki léfesz a' boldogoknak jutalmok, és azoknak ékeségeknak koronájok, és mindenkor örövendezés fejeiken azoknak, békeségekké tévén őket belől és kívül a te békeségedben, mely felül halad minden érzékenységet. Ott ^{Phyl. 4.} latunk, szeretünk, és dicsérünk. Lattjuk a' te világosságodban a' te ^{Solt. 85.} világosságodat; mivel te nállad vagy az életnek kut-feje; és a' te világosságodban látunk világosságot. Minémi világosságot pedig? Meg-mérsékelhetetlen világosságot, test nélkül való, meg-romolhatatlan, meg-foghatatlan világosságot, el-fogyhatatlan világosságot, el-olthatatlan világosságot, hozzájárulhatatlan világosságot, teremtetetlen világosságot, igaz mondó világosságot, Isteni világosságot, mely meg-világosítja szemeiket az Angyalok-

gyaloknak mely meg-örvendeztetí
iffiúságokat a' szenteknek, a' ki vi-
lágosságnak világozsága, életnek
kutfefe, a' ki te vagy én Uram Iste-
nem. Mert te vagy a' világozság, ki-
nek világozságában meg-látuac a' vi-
lágosságot, tudnillik tégedet te ben-
ned, a' te orczádnak fényességében,
midőn tégedet meg-látunk ízinről
ísinre. Micsoda látni ísinről ísinre; ha-
nem ha az a' mit mond az Apostol?
meg-ismérni, a' mint én is meg-ismér-
tettem: meg-ismérni a' te igazságodat:
és a' te dicsőiségedet: meg-ismérni a'
te ortzádat: meg-ismérni az Atyának
hatalmát, a' Fiúnak bölcsességét, a'
Szent Léleknek kegyelmét, ama'
Szent Háromságnak, edgy és meg-
oszorhatatlan állatját. Mert meg-
látni az elő Istennek orczáját: ez a'
főjó, Angyaloknak és minden izen-
teknek öröme, örök életnek jutal-
ma, lelkeknek dicsőisége, minden-
kori örvendezése, ékeiségeknek ko-
ronája, boldogságnak harczal nyert
jutalma, gazdagságos nyugodalma,
békességnek izepsége, belső és kül-
ső öröme, ISTENNEK Paradicsoma,
Mennyei

1 Cor. 13.

Mennyei Jérusáleme, boldog élete,
boldogságnak tellyesége, örökké
valóságnak öröme, Istennek békef-
sége, mely felül halad minden ér-
zékenységet. Ez az embernek tel-
lyes boldogsága, és egész meg-dicső-
ítettéle: látni az ő istenének orczá-
ját; látni azt a' ki a' mennyet földet
teremtette, látni azt a' ki őtet te-
remtette, a' ki őtet idvezitette,
és a' ki őtet meg-dicsőítette.
Látni fogja őtet ismértetiben, szeret-
ni fogja kedvesességében, dicsérni
fogja bírásában. Mert ő lészén örök
sége az ő népének, a' szentekből
álló népnek, a' népnek melyet meg-
váltott. Ő azoknak boldogságok-
nak bírása, ő azoknak reménységek-
nek jutalma. Lészek ugy-mond,
néked igen nagy jutalmad. Mert a'
nagyhoz nagyok illenek. Bizonyá-
ra én Uram Istenem, igen nagy vagy
te minden istenek felet, a' te jutal-
mad-is igen nagy. Mert nem vagy
te nagy, hogy a' te jutalmad kicsiny
vólna; hanem a' mint nagy vagy te,
ugy nagy a' te jutalmad is, mivel nem
vagy te más, és más a' te jutalmad;
hanem

Phyl. 4.
Jérém. 9.Terem.
11.

hanem te magad, a' ki igé nagy vagy, te magad vagy az igen nagy jutalom; te magad koronázó vagy és korona; te magad igerő vagy és ígéret, te ajándékozó vagy és ajándék; te jutalmaztató vagy, és jutalma az örök boldogságnak. Te annakokaért koronázó vagy és korona én Istenem, és ékes koronája az én reménységemnek, mely meg ékesítettett dicsőséggel: örvendeztető fenyefség, ujjító világosság, ékesítő tisztaság, én nagy reménységem: szentek szívének kívánsága,

Ján. 15. és kíváncsós Istenek azoknak. A' te látásod annakokaért a' tellyes jutalom, és a' tellyes öröm, melyet reménlünk, Mert ez az örök élet, ez, mondom, a' te bölcseséged. Ez az örök élet, hogy meg-ismérjünk tégedet, edgy igaz Istent, és kit el bocsátottál a' Jéhus Christust. Midőn azért meg-látuk, tégedet egyedül való Istent, Igaz Istent, élő, mindenható, magán való, láthatatlan, környül vehetetlen, meg-foghatatlan Istent; és a' te edgyetlen edgy szülött fiadat, veled edgy álatú és edgy

edgy örökké való ságu Urunk Jéhus Christust, a' kit a' mi idevességsünkért küldöttél e' világra, a' szent Léleknek erejében: ki három számellyü, és edgy állatu, egyedül való Szent Isten vagy, ki kívül nincsen Isten: akkor birni fogjuk a' mit most keresünk; az örök életet, a' mindenkori dicsőséget, melyet elrejtettél a' tégedet felőknek, melyet meg-adandó vagy a' tégedet keresőknek, a' te orczádat mindenkor keresőknek. Te penig én Uram Istenem, én formálóm az én anyámnak méhében, a' ki ajánlott engemet a' te kezében, ne engedgy tovább engemet, egytől fokakra vonnattatni; hanem hozz vízfűz engemet a' külső dolgokról magamra, Solt. 25. magamról te rád; hogy mondgya mindenkor tenéked az én szívem: Keresett tégedet az én orcám; a' te orczádat Uram keresem: az erőknek Urának orczáját, melyben e. Ján. 17. egyedül áll a' boldogoknak mindenkori tellyes dicsőségek. Melyet látni, örök élet, és a' szenteknek mindenkori dicsőségek. örvendezzen

dezzen azért az én szívem; hogy
fellye a' te nevedet: örvendezzen az
Urat keresőknek szívek; de főkkal
inkább a' meg lelőknek szívek. Mert
ha örvendezésen a' keresésben,
minémü örvendezés leszén a' meg-
lelésb? Keresé anakokáért mindékor
gerjedezzél, és szüntelenséggel a'
te orszádat; ha midőn osztán meg-
nyitattik nékem az igazságnak ajta-
ja és kapuja; hogy bé mennek az
én Uramnak örömeiben. Ez az Ur-
nak kapuja: az igazak mennek bé
azon.

XXXVII. R E S Z.

Könyörgés a' Szent Háromsághoz.

OH edgy egyenlőségű, és edgy
örökkévalóságú három sze-
méllyek; edgy és igaz Isten;
Atya, Fiú, és Szent Lélek, ki egye-
dül lakozol örökkévalóságban, és
hozzá járulhatatlan világosságban.
Ki fundáltad a' földet a' te hatalmad-
ban, és igazgatod a' földnek kerek-
ségét a' te bölcsességeden. Szent
szent szent a' Zebaoth UR ISTEN.
Rettenetes és erős, Igaz és könyö-
rűlő, csudálatos, dicsiretes, és sze-
relmetes

relmetes. Edgy Isten, három sze-
méllyek; edgy állat, hatalom, böl-
csesség, jószág, edgy és meg-ol-
thatatlan Háromság. Nyisd-meg
nékem, a' ki kiáltok az igazságnak
kapuit, és bé menvén azokon, val-
lást teszek tenéked én Uramnak.
Imé fő cselédes Gazda, koldus lévén,
a' te ajtódon zörgetek. Nyisd-meg
nékem zörgetőnek, ki ezt mondot-
tad: Zörgeštek, és meg-nyitattik.
Mert zörgetnek a' te ajtódon igen
irgalmas Atya, az én izivemnek,
óhajtózó belső részeinek, kívánko-
zást, és az én izemeimnek siránko-
zást kiáltást. Teelőtted vagyok
minden én kívánságom, és az én
nyögésem te tölled el nem rejtett.
Te pedig Uram ne fordíts el a' te or-
szádat többé én töltem, sem el ne
forduly haragodban a' te szolgádtól.
Irgalomságnak Attya; hald-meg a'
te árvádnak óhajtatást, és nyisd ki
a' te igen jó segítő kezedet; hogy
vonnyn ki engemet a' vizeknek
mélységeiből, és a' nyomoruságnak
tavából, és a' fertőnek sárjából, hogy
el ne vesztsek, midőn lát engemet.

O2

a' te sze-

a' te szemeidnek könyörületessége;
 Solr. 38. nézél a' te belső részeidnek kegyel-
 és 39. messége; hané menyek te hozzád én
 Uramhoz Istenemhez; hogy lássam
 a' te országodnak gazdagságát, és
 nézéllyem a' te orczádat minden-
 koron, és a' te szent nevednek dicsé-
 tet mondgyak. Uram a' ki csudálatos
 dolgokat cselekezzel, ki meg-ör-
 vendezettet az én szívemet a' te em-
 lekezetteddel, ki meg-világosítod
 az én ifjúságomat, né utáld-meg
 az én vénségemet; hanem cseleked-
 gyed hogy az én csontaim vigadoz-
 zanak, és az én öreg tetemim,
 mint a' fasé, meg-
 újjjittassanak.
 Amen.

V E G E



MUTATO TABLA.

RESZ.

LEVEL.

- | | | |
|-------|---|---------|
| I. | AZ Istennek ki mondhatatlan
édeségéről. | 1. |
| II. | Az embernek nyavalyáságáról,
és romlandóságáról. | 2. |
| III. | Az Istennek csudálatos világo-
ságáról. | 13. |
| IV. | Az emberi természetnek balando-
ságáról. | 15. |
| V. | Micsoda legyen semmi vé lenni. | 18. |
| VI. | A' léleknek a' bűnökben való eseti-
ről. | 23. |
| VII. | Az Istennek sokféle jó teteményi-
ről. | 25. |
| VIII. | Az embernek jövődobbéli méltó-
ságáról. | 30. |
| IX. | Az Istennek mindenhatóságáról. | 35. |
| X. | Az Istennek meg foghatatlan dicsé-
retiről. | 36. |
| | Oz | XI. Az. |

MUTATO TABLA.

- XI. Az Istenben vetendő reménységről. 40.
 XII. A' kívánságoknak töreiről. 42.
 XIII. Az embernek nyavalyáságáról és az Istennek jó téteményiről. 46.
 XIV. Hogy az Isten szüntelen való nézeléssel, vizsgálja az embereknél dolgokat és igyekezeteket. 51.
 XV. Hogy ember magában semmit nem cselekedhetik az Istennek kegyelme nélkül. 56.
 XVI. Az örögről és annak sokféle késettéről. 62.
 XVII. Hogy az Isten az embereknek világozságok. 66.
 XVIII. Ismét az Istennek jó téteményiről. 72.
 XIX. A' szeretetnek avagy a' keresztyéni szeretetnek buzgóságáról. 79.
 XX. Hogy az Isten mindeneket vetett az embereknek szolgálattok alá. 81.
 XXI. Hogy az idő szerint való jóknak meg vizsgálásából, észre vehettük a' mennyei tanátsnak nagyságot. 83.
 XXII. Hogy az Istennek édesége, e' világ-nak minden jelen való keserűségét et-törli. XXIII.

MUTATO TABLA.

- XXIII. Hogy a' mi tellyes reménységünknek, és szívünknek tellyes kívánságának Istenben kellesték meg nyugodni. 90.
 XXIV. Hogy a' mi idvességünk Istenből vagyom. 92.
 XXV. Hogy az emberi akarat, tehetetlen legyen a' jó cselekedetekre Isteni kegyelem nélkül. 96.
 XXVI. Az Istennek régi jó téteményiről. 97.
 XXVII. Az embereknek örizekre rendeltetett Angyalokról. 100.
 XXVIII. Az Istennek mélységes eleve való elrendeléséről, és meg-tudásáról. 105.
 XXIX. Azokról a' kik elsőben igazak; de annak utanna hamissakká lésnek. 109.
 XXX. Hogy a' kegyes lélek legyen az Istennek szentséges lakó helye. 112.
 XXXI. Hogy az Isten sem a' külső érzékenységek által, sem a' belsők által meg nem találathatik. 114.
 XXXII. Az igaz hitről való vallás tétel. 129.
 XXXIII. A' tulajdon maga alávalóságának meg-vallásáról. 137.
 XXXIV.

MUTATO TABLA.

- XXXIV. Az Isteni méltóságnak meg-gom-
dolása. 140.
XXXV. A' léleknek Istenhez való ki-
vánczolásáról és szomjuhozásáról. 144.
XXXVI. Ismét a' mennyei hazának di-
csőségéről. 152.
XXXVII. Könyörgés a' Szent Három-
sághoz. 158.

V E G E.

Ammen dico vobis







